

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών

Αθλητικές Σπουδές: Κοινωνιολογία, Ιστορία,
Ανθρωπολογία

Δράσεις και Πολιτικές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον
Αθλητισμό: Η περίπτωση του Δήμου Αγίας Βαρβάρας

Γεώργιος Παναγιωτόπουλος

Επιβλέπων καθηγητής: Αθανάσιος Τσούμας

Πάτρα, Ιανουάριος 2023

© Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2017

Η παρούσα Εργασία καθώς και τα αποτελέσματα αυτής, αποτελούν συνιδιοκτησία του ΕΑΠ και του φοιτητή, ο καθένας από τους οποίους έχει το δικαίωμα ανεξάρτητης χρήσης, αναπαραγωγής και αναδιανομής τους (στο σύνολο ή τμηματικά) για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, σε κάθε περίπτωση αναφέροντας τον τίτλο και το συγγραφέα της Εργασίας καθώς και το όνομα του ΕΑΠ όπου εκπονήθηκε.

Δράσεις και Πολιτικές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον
Αθλητισμό: Η περίπτωση του Δήμου Αγίας Βαρβάρας

Γεώργιος Παναγιωτόπουλος

Επιτροπή Επίβλεψης Πτυχιακής / Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:

Αθανάσιος Τσούμας

ΣΕΠ ΕΑΠ

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Μιμήνα Πατεράκη

ΣΕΠ ΕΑΠ

Πάτρα, Ιανουάριος 2023

«Καταρχήν θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέπων καθηγητή κ. Τσούμα Αθανάσιο για την καθοδήγησή του κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας και τη συνεπιβλέπουσα καθηγήτρια κ. Μιμήνα Πατεράκη για την συμβολή της στην εργασία. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τους υπαλλήλους στο Δήμο Αγίας Βαρβάρας και τους υπεύθυνους των αθλητικών σωματείων για τα αρχεία και τις πληροφορίες που μου έδωσαν κατά τη διάρκεια της έρευνας.

Τέλος το μεγαλύτερο και ειλικρινές ευχαριστώ θα ήθελα να το δώσω στην οικογένειά μου, την σύζυγο και τα δύο κορίτσια μου, για την τεράστια υπομονή και στήριξή τους σε όλο το διάστημα της φοίτησής μου».

Περίληψη

Η παρούσα εργασία έχει σαν σκοπό να διερευνήσει το πλαίσιο συγκρότησης, λειτουργίας καθώς επίσης τους σκοπούς του Αθλητικού Οργανισμού του Δήμου της Αγίας Βαρβάρας, σαν φορέας ενίσχυσης και ανάπτυξης του αθλητισμού στην περιοχή. Ειδικότερα στο πλαίσιο της μελέτης διερευνώνται οι πολιτικές πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει αλλά και οι δράσεις που αναπτύσσει ο Οργανισμός κατά το χρονικό διάστημα από το 2010 έως το 2020. Είναι η περίοδος κατά την οποία ο Οργανισμός λαμβάνει πρωτοβουλίες με σκοπό ανάπτυξη και προώθηση του προγράμματος «Αθλητισμός για Όλους» (ΑγΟ) και την παροχή ίσων ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα σε όλους τους δημότες, αλλά και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Βασικό υλικό για την εργασία, αποτέλεσε η μελέτη των αρχείων του Αθλητικού Οργανισμού και του Δήμου για τη μελέτη του οποίου χρησιμοποιήθηκε η μεθοδολογία της ιστορικής έρευνας. Επιπλέον και για την, κατανόηση του ευρύτερου πλαισίου της αθλητικής δραστηριότητας στην περιοχή συλλεχθηκαν στοιχεία αναφορικά με τα αθλητικά σωματεία που δραστηριοποιούνται στο Δήμο Αγίας Βαρβάρας. Από τη μελέτη του υλικού φαίνεται ότι ο Αθλητικός Οργανισμός του Δήμου υιοθετεί πρακτικές που θεωρεί ότι υποβοηθούν την ανάπτυξη αθλητικής κουλτούρας στους δημότες του, αλλά και στην βελτίωση του αστικού τοπίου και των συνθηκών υγιεινής διαβίωσής τους. Ειδικότερα αναδεικνύεται το γεγονός ότι η αθλητική του πολιτική του εστιάζει κυρίως στην ανάπτυξη και ενίσχυση δράσεων Μαζικού Αθλητισμού είτε ως ελεύθερη είτε ως οργανωμένη μορφή άθλησης.

Λέξεις – Κλειδιά

Τοπική Αυτοδιοίκηση, Αθλητισμός για Όλους, Δήμος Αγίας Βαρβάρας.

Abstract

The purpose of this work is to investigate the framework of formation, operation as well as the purposes of the Sports Organization of the Municipality of Agia Varvara, as a supporter and development of sports in the region. In particular, the study investigates the political initiatives it undertakes as well as the actions developed by the Organization during the period from 2010 to 2020. It is the period in which the Organization takes initiatives with the aim of developing and promoting the "Sports for All" (AgO) and the provision of equal opportunities for physical activity to all citizens, but also the upgrading of the quality of life and the strengthening of social cohesion. The basic material for the work was the study of the archives of the Sports Organization and the Municipality for the study of which the historical research methodology was used. In addition, for the understanding of the wider context of sports activity in the region, data was collected regarding the sports clubs active in the Municipality of Agia Varvara. From the study of the material, it appears that the Sports Organization of the Municipality adopts practices that it considers to support the development of a sports culture in its citizens, but also in the improvement of the urban landscape and their healthy living conditions. In particular, the fact that his sports policy focuses mainly on the development and strengthening of Mass Sports activities, either as a free or as an organized form of sport, is highlighted.

Keywords

Cal Self-Government, Sports for All, Municipality of Agia Varvara.

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	v
Abstract	vi
Περιεχόμενα	vii
Κατάλογος Πινάκων	ix
Συντομογραφίες & Ακρωνύμια.....	x
Εισαγωγή.....	1
Κεφάλαιο 1 ^ο	4
Ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας.....	4
1.1 Τα χαρακτηριστικά του Δήμου	4
1.1.1 Ιστορική αναδρομή	4
1.1.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά	6
1.1.3 Κοινωνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά	8
1.2 Κοινωνικές και πολιτιστικές δράσεις του Δήμου	11
1.2.1 Κοινωνικά προγράμματα του Δήμου	11
1.2.2 Τα Πολιτιστικά προγράμματα του Δήμου	13
1.3. Ο Αθλητισμός στο Δήμο της Αγίας Βαρβάρας και ο «Αθλητικός Οργανισμός».....	15
1.3.1 Ο Αθλητισμός στην Αγία Βαρβάρα	15
1.3.2 Οι Αθλητικές υποδομές του Δήμου	16
1.3.3 Αθλητικά σωματεία και αθλητικό δυναμικό.....	19
Κεφάλαιο 2 ^ο	24
Το θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας	24
2.1 Ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	24
2.2 Ο Μαζικός Αθλητισμός σαν δραστηριότητα ελεύθερου χρόνου.....	26
2.3 Αθλητισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση.....	28
2.4 Το δικαίωμα για άθληση	29
2.5 Οφέλη που προωθεί ο αθλητισμός.....	30
2.6 Δημόσιες πολιτικές στον αθλητισμό.....	32
2.7 Φορείς αθλητικής πολιτικής.....	35
2.8 Η Τοπική Αυτοδιοίκηση φορέας του δικαιώματος για άθληση.....	36
2.9 Ο Αθλητισμός ως πεδίο Κοινωνικής Πολιτικής στην Τοπική Αυτοδιοίκηση	37
Κεφάλαιο 3 ^ο	39
Βιβλιογραφική επισκόπηση	39
Κεφάλαιο 4 ^ο	42
Σκοπός, Ερευνητικά Ερωτήματα, Υλικό και Μεθοδολογία Έρευνας	42
Κεφάλαιο 5 ^ο	46
Ο Αθλητικός Οργανισμός του Δήμου Αγίας Βαρβάρας.....	46
5.1 Η ίδρυση.....	46
5.2 Το νομικό πλαίσιο του Οργανισμού	46
5.3 Καθήκοντα και Αρμοδιότητες των μελών του Αθλητικού Οργανισμού	48
5.4 Η Στελέχωση του Οργανισμού.....	50
5.5 Οι Στόχοι του Οργανισμού.....	51
5.6 Τα Οικονομικά στοιχεία του Αθλητικού Οργανισμού από το 2011 έως το 2020.....	53
5.7 Οι Δραστηριότητες και οι Δράσεις του Οργανισμού.....	54

5.8 Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού.....	56
5.9 Η συνεργασία του Οργανισμού με άλλους φορείς.....	61
Συζήτηση.....	63
Συμπεράσματα	67
Βιβλιογραφία.....	70
Παραρτήματα	77

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Βιβλίο εγγραφών κλειστού γυμναστηρίου στην οδό «Μεγάλου Αλεξάνδρου» 2010-2020

Πίνακας 2. Προγράμματα μαζικού αθλητισμού, βιβλίο εγγραφών 2010-2020

Πίνακας 3. Απασχολούμενοι καθηγητές φυσικής αγωγής ανά έτος, περίοδος 2011-2020

Πίνακας 4 Εγγραφές σχολικού αθλητισμού περίοδος 2010-2015

Πίνακας 5 Εγγραφές σχολικού αθλητισμού περίοδος 2015-2020

Πίνακας 6. Οικονομικά στοιχεία (έσοδα) Αθλητικού Οργανισμού 2011-2020

Συντομογραφίες & Ακρωνύμια

ΑγΟ Αθλητισμός για Όλους
ΑΜΕΑ Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες
ΓΓΑ Γενική Γραμματεία Αθλητισμού
ΓΓΛΕ Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης
ΔΑΟ Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός
ΔΕΑΔΑΒ Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Αγ. Βαρβάρας
ΔΕΗ Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
ΔΗΚΕΑΒ Δημοτική Κοινωφελή Επιχείρηση Δήμου Αγ. Βαρβάρας
ΕΑγΟ Εκδηλώσεις Άθλησης για Όλους
ΕΕ Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΣΚΑ Ένωση Συλλόγων Καλαθοσφαίρισης Αθηνών
ΕΣΠΑ Εθνικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΕΣΠΕΔΑ Ένωση Συλλόγων Πετοσφαίρισης Δυτικής Αθήνας
ΕΣΧΑ Ένωση Συλλόγων Χειροσφαίρισης Αθήνας
ΕΦΚΑ Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης
ΗΠΑ Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
ΚΑΠΗ Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων
ΚΕΦΑ Κέντρο Φιλίας Αλληλεγγύης
ΚΗΦΗ Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
ΝΠΔΔ Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΟΑΕΔ Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
ΟΤΑ Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠΑγΟ Προγράμματα Άθλησης για Όλους
ΠΟΥ Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας
ΤΕΦΑΑ Τεχνικά Επαγγέλματα Φυσικής Αγωγής Αθλητισμού
ΦΕΚ Φύλλο Εφημερίδας Κυβέρνησης

Εισαγωγή

Ο αθλητισμός αποτελεί σημαντικό και αναπόσπαστο κομμάτι στην ζωή του ανθρώπου. Η σπουδαιότητα της ενασχόλησης με τον αθλητισμό καταδεικνύεται σε επιστημονικές έρευνες και πολλές χώρες έχουν προχωρήσει σε μεταρρυθμίσεις, με σκοπό την αύξηση της συμμετοχικότητας και την προώθηση των αρχών και των αξιών του αθλητισμού. Ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Αθλητισμού (1992)¹ του Συμβουλίου της Ευρώπης, αναδεικνύει την ιδιαίτερη σημασία που αποδίδεται, στη πρόσβαση των Ευρωπαίων πολιτών στον αθλητισμό. Θεωρείται ότι μέσω του αθλητισμού αναπτύσσονται σημαντικές πτυχές, σε κοινωνικό, πολιτιστικό και οικονομικό επίπεδο, που αποτελούν εφαλτήριο για δημιουργία και τη διατήρηση της Ευρωπαϊκής ταυτότητας και σε συνάρτηση με ψυχαγωγικές δραστηριότητες και αθλητικές εκδηλώσεις, αποτελούν βασικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για καλύτερη κοινωνική συνοχή των πολιτών.

Ο άνθρωπος με την ενασχόληση με τον αθλητισμό δύναται να αποκομίσει σημαντικά οφέλη σε επίπεδο σωματικής και ψυχικής υγείας. Την αντίληψη αυτή στηρίζει και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), επισημαίνοντας τη σημαντική προσφορά της σωματικής δραστηριότητας τόσο στην βελτίωση της μυοσκελετικής υγείας ενάντια στην παχυσαρκία και τις καρδιαγγειακές παθήσεις, όσο και της ψυχικής ευεξίας, δημιουργώντας τις συνθήκες για την καλύτερη ποιότητα ζωής του ανθρώπου. Ειδικοί επισημαίνουν ότι η ενασχόληση με τον αθλητισμό βελτιώνει τη διάθεση του ατόμου, βοηθάει στην μείωση των συμπτωμάτων στρες και κατάθλιψης, στην διαμόρφωση αξιών και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, για την διαχείριση των προβλημάτων της καθημερινότητας. Ο αθλητισμός δύναται να αποτελέσει φορέα παιδείας και στην κοινωνικοποίηση των παιδιών, μέσω της πειθαρχίας και της ομαδικότητας.

Ο αθλητισμός από την κοινωνιολογική του προσέγγιση συνιστά ένα σύνθετο κοινωνικό φαινόμενο. Σχετικές μελέτες έχουν αποδείξει τη σημαντικότητά του ως φορέα κοινωνικοποίησης, μέσω του οποίου διαμορφώνονται κοινωνικές και πολιτισμικές ταυτότητες. Ο αθλητισμός και οι ποικίλες σωματικές πρακτικές συνδέονται ολόενα και περισσότερο με την επίτευξη κοινωνικής ανάπτυξης και την δημιουργία των κατάλληλων βάσεων για την κοινωνική ένταξη και ενσωμάτωση αδύναμων και περιθωριοποιημένων ομάδων. Γίνονται πεδία διαμόρφωσης κοινωνικής ταυτότητας, αποκλείοντας φαινόμενα απομόνωσης και ρατσισμού. Η κοινωνική ενσωμάτωση μέσω της αθλητικής

¹ Βλέπε *European council European sports charter*.

δραστηριότητας δυνατά να οδηγήσει σε μείωση των προκαταλήψεων και στην κατανόηση των πολιτισμικών διαφορών, με αποτέλεσμα την ευκολότερη κοινωνική ένταξη των αδύναμων ομάδων.

Στη Συνθήκη της Λισαβόνας (2009)², οι Ευρωπαϊκές χώρες ενίσχυσαν το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη συμμετοχική δημοκρατία και ενδυνάμωσαν το ρόλο των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης, με στόχο την παροχή αποτελεσματικότερων και ποιοτικότερων υπηρεσιών στους πολίτες. Ειδικότερα στην Ελλάδα η πολιτική για τον αθλητισμό χαράσσεται σύμφωνα με την Λευκή Βίβλο για τον αθλητισμό, του 2007 (<https://eur-lex.europa.eu>) και τις διακηρύξεις της ευρωπαϊκής ένωσης για τη σημασία και αξία της «Άθλησης για Όλους».

Για την βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης επιχειρήθηκε στην χώρα μας, να μεταφερθούν αρμοδιότητες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και τις Περιφέρειες, αρχικά με το σχέδιο «Καποδίστριας» (N 2539/1997),³ συνένωση Κοινοτήτων σε μεγαλύτερους Δήμους και στην συνέχεια με το πρόγραμμα «Καλλικράτη» N3852/2010,⁴ όπου η τοπική αυτοδιοίκηση αναλαμβάνει περισσότερες αρμοδιότητες από τη κεντρική διοίκηση. Στα πλαίσια της στρατηγικής του κάθε Δήμου, καθορίζονται οι δράσεις των Αθλητικών Οργανισμών, με αυξημένες αρμοδιότητες για την ανάπτυξη του αθλητισμού, του πολιτισμού και την προαγωγή της υγείας των πολιτών.

Οι Αθλητικοί Οργανισμοί, αποτελούν ανεξάρτητα πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ή Διευθύνσεις Άθλησης στους Δήμους, και έχουν στόχο την υλοποίηση, την προαγωγή και ανάπτυξη του αθλητισμού στο τοπικό επίπεδο, προσφέροντας σε όλους τους πολίτες ανεξάρτητα από φύλο, και ηλικία, τη δυνατότητα ενασχόλησης με τον αθλητισμό και τα σπορ. Οι ιδιαίτερες συνθήκες ζωής στις αστικές περιοχές και η δύσκολη πρόσβαση των πολιτών στις αθλητικές υποδομές, καθιστούν την οργάνωση των προγραμμάτων «Άθληση για Όλους» από τους Δήμους απαραίτητη, για την ικανοποίηση της ανάγκης των πολιτών για άθληση, στην περιοχή διαμονής τους. Οι αθλητικές και πολιτιστικές δράσεις μπορούν να συνδυαστούν με δραστηριότητες αναψυχής, προσφέροντας σημαντικά οφέλη για την βελτίωση της υγείας.

² Συνθήκη της Λισαβόνας Για την τροποποίηση της συνθήκης για την ευρωπαϊκή ένωση και της συνθήκης περί ιδρύσεως της ευρωπαϊκής κοινότητας.

³ Βλέπε Ν. 2539 ΦΕΚ Α' 244/4.12.1997

⁴ Βλέπε Ν 3852 ΦΕΚ Α' 87/7.6.2010

Η εργασία μελετά τη λειτουργία και τις δράσεις του Δήμου Αγίας Βαρβάρας και ειδικότερα του Αθλητικού του Οργανισμού, κατά την δεκαετία 2010-2020, στο χώρο του αθλητισμού και του πολιτισμού. Στο πλαίσιο της διερεύνησης τα ερωτήματα που τίθενται κινούνται σε δύο επίπεδα. Το πρώτο επίπεδο, αφορά ερωτήματα αναφορικά με την ίδρυση και τους στόχους του Αθλητικού Οργανισμού, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου, την στελέχωση με επαρκές και κατάλληλο προσωπικό, αλλά και την επάρκεια των αθλητικών υποδομών. Το δεύτερο επίπεδο, αναφορικά με τους στόχους που θέτει ο Αθλητικός Οργανισμός του Δήμου για την προαγωγή και προώθηση του αθλητισμού, με στόχο, κυρίως, την ένταξη των ευαίσθητων κοινωνικά και οικονομικά ομάδων του πληθυσμού του και την κοινωνική του συνοχή.

Κεφάλαιο 1^ο

Ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας

1.1 Τα χαρακτηριστικά του Δήμου

1.1.1 Ιστορική αναδρομή

Ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας βρίσκεται στη δυτική περιοχή του πολεοδομικού συγκροτήματος των Αθηνών. Συνορεύει βόρεια με τον Δήμο Χαϊδαρίου, ανατολικά με το Αιγάλεω και νότιο -δυτικά με τον Κορυδαλλό. Την δεκαετία του 1930, μετά την Μικρασιατική καταστροφή, δημιουργήθηκε ο πρώτος οικισμός, για την στέγαση των προσφύγων από την ανταλλαγή των πληθυσμών, όπου συνέρεαν για αναζήτηση εργασίας πλήθος φτωχών λαϊκών στρωμάτων. Το 1934 αποσπάστηκε από τον Δήμο Αθηναίων και το 1948 ήταν συνοικισμός, προσαρτημένος στην κοινότητα του Αιγάλεω, ενώ την επόμενη χρονιά έγινε ανεξάρτητη κοινότητα. Από το 1963 είναι Δήμος (<https://agiavarvara.gr/i-poli/istoria-exelixi/>).

Διοικητικά ο Δήμος υπάγεται στην Περιφερειακή ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών, της Περιφέρειας Αττικής, μαζί με τους Δήμους Αιγάλεω, Χαϊδαρίου, Περιστερίου, Πετρούπολης, Ιλίου και Αγίων Αναργύρων-Καματερού. Το όνομα του Δήμου προήλθε από τον ναό της Αγίας Βαρβάρας, που χτίστηκε το 1904 στο σημείο όπου βρέθηκε η εικόνα της ομώνυμης Αγίας.

Η οικιστική ανάπτυξη της περιοχής ξεκίνησε την δεκαετία του 1920 και οι πρώτες περιοχές, η σημερινή κάτω Αγία Βαρβάρα που συνορεύει σήμερα με τον Δήμο Αιγάλεω, εντάσσονται στο σχέδιο πόλης το 1937, ενώ το 1951 θα καθορίζονται οι όροι δόμησης της πόλης. Από το 1959 ακολουθούν διαδοχικές εντάξεις περιοχών στο σχέδιο πόλης, του τμήματος που συνορεύει σήμερα με τον Δήμο Κορυδαλλού και η σημερινή Άνω Αγία Βαρβάρα που αναπτύσσεται στους πρόποδες του όρους Αιγάλεω, και το 2011 θα γίνει η τελική αναθεώρηση και έγκριση των όρων δόμησης και του ρυμοτομικού της σχεδίου. Το μεγαλύτερο ποσοστό κτιρίων κατασκευάστηκε μεταξύ 1961 και 1985.⁵ Το 1985 εκπονήθηκε το νέο πολεοδομικό σχέδιο της πόλης που θεσμοθετήθηκε το 1989.

Η πόλη έχει έκταση 2.333 στρέμματα, από τα οποία τα 1900 είναι εντός σχεδίου. Στην Άνω Αγία Βαρβάρα έχουν ανεργερθεί μονοκατοικίες σε τμήμα που είναι εκτός

⁵ Βλέπε, Στοιχεία της Διεύθυνσης διοικητικών & οικονομικών υπηρεσιών, Αρχείο Δήμου Αγίας Βαρβάρας

πολεοδομικού σχεδίου. Ο δήμος διαθέτει αρκετό πράσινο, με το δάσος του όρους Αιγάλεω να καταλαμβάνει 233 στρέμματα πευκοδάσους, την έκταση του Δρομοκαΐτειου ψυχιατρικού νοσοκομείου, το άλσος «Μητέρας» που βρίσκεται παράπλευρα του νοσοκομείου «Αγία Βαρβάρα», το άλσος «Δόξης» και στην κάτω Αγία Βαρβάρα το άλσος «Ειρήνης». (<https://agiavarvara.gr/cat-building/alsi/>)

Βάσει του πολεοδομικού σχεδίου,⁶ η πόλη χωρίζεται από τον άξονα της οδού Ελευθερίου Βενιζέλου σε δύο συνοικίες την Άνω και την Κάτω Αγία Βαρβάρα. Η Άνω Αγία Βαρβάρα αποτελείται από τέσσερις γειτονίες, την ανατολική με κατοίκους κυρίως Ρομά, την βόρεια που συνορεύει με το Δρομοκαΐτειο, την δυτική στους πρόποδες του όρους Αιγάλεω και την νότια στα σύνορα με τον Άνω Κορυδαλλό, με κατοίκους Έλληνες πολίτες. Η Κάτω Αγία Βαρβάρα αποτελείται από τρεις γειτονίες, την βόρεια που συνορεύει με το Αιγάλεω και το Χαϊδάρι και κατοικείται από Έλληνες, την ανατολική που θεωρείται και το κέντρο της πόλης με κατοίκους κυρίως Ρομά και τέλος την νότια στα όρια του 2^{ου} Νεκροταφείου με κατοίκους Παλιννοστούντες Πόντιους. Στην πόλη δεσπόζουν οι μονοκατοικίες με αυλές. Την δεκαετία του 1960 χτίστηκαν στην κάτω Αγία Βαρβάρα προσφυγικές κατοικίες και από το 1990 έχουν χτιστεί λίγες πολυκατοικίες, με έως και τέσσερις ορόφους. Τα τελευταία χρόνια ο Δήμος, στο πλαίσιο της πολιτικής ανάπτυξης περιόρισε το ύψος των οικοδομών, η περιοχή αναβαθμίζεται συνεχώς και αυξήθηκε το ποσοστό πρασίνου στο 33%, με σχέδιο για περαιτέρω ανάπτυξη.

Σημαντικό στοιχείο που επηρεάζει αρνητικά το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής των κατοίκων, είναι οι γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος υψηλής τάσης της ΔΕΗ, που περνούν πάνω από την πόλη. Οι πυλώνες υψηλής τάσης απασχολούν για δεκαετίες την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους πολίτες, αλλά η απομάκρυνσή τους δεν έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα.

Ο Δήμος διαθέτει δύο σταθμούς μετρό, της γραμμής 3. Το σταθμό της «Αγίας Μαρίνας» στα δυτικά όρια του Δήμου, στα σύνορα με το Αιγάλεω και τον σταθμό της «Αγίας Βαρβάρας» στο εμπορικό κέντρο της πόλης, στην πλατεία της Παναγίας Ελεούσας. Η συγκοινωνία τελείται μέσω δύο κεντρικών οδικών αξόνων, της λεωφόρου «Ελευθερίου Βενιζέλου» που συνδέει την πόλη με το Χαϊδάρι και τον Κορυδαλλό και της λεωφόρου «Μεγάλου Αλεξάνδρου» που συνδέει την πόλη με το Αιγάλεω.

⁶ Βλέπε, Αρχείο των πολεοδομικών αποφάσεων του Υ.ΠΕ.Κ.Α

Στον Δήμο δεν υπάρχει σημαντική βιομηχανική δραστηριότητα, εκτός από μια φαρμακευτική εταιρία η οποία δραστηριοποιείται στην περιοχή. Οι πολυάριθμες εμπορικές εμπορικές επιχειρήσεις έχουν αναπτυχθεί στον άξονα της λεωφόρου Ελευθερίου Βενιζέλου και της Μεγάλου Αλεξάνδρου και σε βάθος ενός τετραγώνου. Η εμπορική αγορά της Αγίας Βαρβάρας θεωρείται από τις πλέον ελκυστικές της Αθήνας, γι' αυτό και παρατηρείται συνεχής αύξηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Τέλος σε διάφορα σημεία της πόλης, υπάρχουν ασύμβατες χρήσης γης, όπως συνεργεία και βιοτεχνικές δραστηριότητες σε χώρους κατοικίας, που επηρεάζουν το οικιστικό περιβάλλον του Δήμου.

Οι εκπαιδευτικές, πολιτιστικές, κοινωνικές και αθλητικές υποδομές είναι διάσπαρτες σε όλο τον ιστό της πόλης. Στον δήμο λειτουργεί Αστυνομικό τμήμα, Ταχυδρομείο, μία τράπεζα, τέσσερις Εκκλησίες (Παναγία Ελεούσα, Αγία Βαρβάρα, Προφήτης Ηλίας, Αγία Μαρίνα), υπηρεσία του Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), Το Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Δυτικής Αττικής «Αγία Βαρβάρα» καθώς και πλήθος δημόσιων εκπαιδευτικών μονάδων, αθλητικών και πολιτιστικών κέντρων. Ο Δήμος διαθέτει από το 1984 το κινηματοθέατρο «Γιάννης Ρίτσος» προς τιμήν του μεγάλου Έλληνα ποιητή. Φιλοξενεί παραστάσεις, της Δραματικής Σχολής, των μπαλέτων του Δήμου, των χορευτικών τμημάτων, θεατρικές παραστάσεις και εκδηλώσεις των Σχολείων. Επίσης διαθέτει θερινό σινεμά το «Σινέ Πάνθεον» που είναι χτισμένο αμφιθεατρικά στους πρόποδες του όρους Αιγάλεω.

1.1.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Σύμφωνα με το Σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού του Δήμου⁷ το 2011 η πόλη είχε πληθυσμό 26.550 κατοίκους, που αποτελεί το 5,5% του πληθυσμού της περιφερειακής ενότητας του δυτικού τομέα Αθηνών και το 0,7% του συνόλου της Αττικής. Στην πραγματικότητα όμως ζουν περισσότεροι, με το 51,5% να είναι γυναίκες και το 48,5% άντρες. Οι εγγεγραμμένοι στα δημοτολόγια είναι 27.072, με 13.031 άντρες, 14.041 γυναίκες, και 4.871 ανήλικους. Σημαντικό μέρος του πληθυσμού καταλαμβάνουν οι Ρομά, περίπου 4.500 και οι παλιννοστούντες πόντιοι, περίπου 5.300. Την δεκαετία 2001-2011

⁷ Βλέπε, Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού -Α' Φάση Επιχειρησιακού Προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας σελ. 27

παρουσιάστηκε η μεγαλύτερη μείωση του πληθυσμού, σε ποσοστό 15,32%.⁸ Σε αυτό συνετέλεσαν, εκτός από την υπογεννητικότητα, η μετακίνηση των κατοίκων σε άλλες πόλεις ή χώρες και η μείωση των μεταναστών.

Στο Δήμο παρουσιάζεται υψηλός δείκτης πυκνοκατοίκησης σε σχέση με τον μέσο όρο της περιφέρειας που ανήκει. Στην Αγία Βαρβάρα οι κάτοικοι είναι 10.948 ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, ενώ αντίστοιχα στην περιφέρεια δυτικού τομέα Αθηνών, 7.332 κάτοικοι ανά τ.χ. Σε σχέση με την υπόλοιπη Αθήνα πάντως, είναι πολύ κάτω από το μέσο όρο πληθυσμιακής πυκνότητας. Το 95,19% των κατοίκων, έχει Ελληνική υπηκοότητα, και από το 4,81% του υπόλοιπου πληθυσμού, το 16% προέρχεται από χώρες της Ευρωπαϊκής ένωσης και το 84% από άλλες χώρες.⁹

Η μέση ηλικία των κατοίκων του Δήμου το 2011 ήταν τα 40,8 έτη, ενώ της περιφέρειας Αττικής 41,3 και της Ελλάδας 41,9 έτη. Την δεκαετία 2001-2011 ο αριθμός των νέων κάτω των 29 ετών, μειώθηκε κατά 2,21%. Οι νέοι 0-19 ετών κατέχουν το 20,41% του πληθυσμού του Δήμου, οι ηλικίες 20-39 ετών το 28,29%, οι ηλικίες 40-59 το 29,14% και οι κάτοικοι άνω των 60 ετών το 22,11%. Οι έγγαμοι αποτελούν το 47% του συνόλου και το ποσοστό, είναι για τους άντρες στο 51% και τις γυναίκες στο 46%.¹⁰

Στην πόλη¹¹ υπάρχουν 12.773 κατοικίες, στις οποίες διαβούν 9.849 νοικοκυριά με μέσο μέγεθος τα 2,66 άτομα. Το 76,3% ήτοι 7.519, είναι πυρηνικές οικογένειες, ανώτερο ποσοστό σε σχέση με το 69,2% της περιφέρειας Αττικής. Από το σύνολο των πυρηνικών οικογενειών, οι 5.963 (79%) οικογένειες είναι παντρεμένα ζευγάρια ή συμβιούντες, οι 1.363 (18%) με μόνο μητέρα και 193(3%) με μόνο πατέρα. Από τα 9.867 παιδιά, το 76% ζει με γονείς παντρεμένους ή συμβιούντες και το 24% με ένα γονιό. Οι οικογένειες χωρίς παιδιά αποτελούν το 34% του πληθυσμού, με ένα παιδί το 15%, με δύο παιδιά το 35%, οι τρίτεκνες το 11% και οι πολύτεκνες το 5%. Το ποσοστό των οικογενειών με τρία παιδιά και άνω, είναι κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες μεγαλύτερο από τον μέσο όρο της περιφέρειας δυτικού τομέα Αθηνών.

⁸ Βλέπε, Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού -Α' Φάση Επιχειρησιακού Προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας, σελ. 28

⁹ Βλέπε, Ελληνική Στατιστική Αρχή (2013). Δελτίο Τύπου: Ανακοίνωση δημογραφικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών του Μόνιμου Πληθυσμού της Χώρας σύμφωνα με την Απογραφή Πληθυσμού -Κατοίκων 2011.

¹⁰ Βλέπε στο ίδιο

¹¹ Αγαπητός Θ., Καλογιάννης Ν., Λυσικάτου Ε., Μιχαήλ Ξ., Μπόζου Ε., Τύραλης Χ., Χρυσοβέργης Μ., (2015),

Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη της Περιφέρειας Δυτικής Αττικής, Πτυχιακή Εργασία, Τμήμα Εισαγωγή στις Επιστήμες της Ανάπτυξης και του Περιβάλλοντος, Δ.Π.Μ.Σ. Αθήνα

1.1.3 Κοινωνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά

Ο Δήμος αποτελείται από πολλές εθνοτοπικές ομάδες πληθυσμού με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όπως οι Ρομά, οι πόντιοι και οι μετανάστες. Το σύνολο αυτών των ομάδων αποτελούν το 30% του συνολικού πληθυσμού της πόλης, γεγονός που σημαίνει πως η τοπική αυτοδιοίκηση καλείται να αντιμετωπίσει πλήθος και σύνθετα προβλήματα, αφού πρόκειται για ομάδες με οικονομικές δυσκολίες, ιδιαίτερα κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά, που πολλές φορές δημιουργούν κοινωνικό αποκλεισμό και προβλήματα κοινωνικής ένταξης. Εκτός από τις προαναφερόμενες ομάδες, υπάρχουν επίσης οι πρόσφυγες, οι Κρήτες και οι Αστυπαλίτες.¹²

Οι Ρομά έχουν εγκατασταθεί στη περιοχή περίπου από το 1940. Συνοικίες υπάρχουν στην περιοχή νότια του Προφήτη Ηλία και δυτικά του νοσοκομείου «Αγία Βαρβάρα». Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού των Ρομά, συγκεντρώνεται σήμερα γύρω από τον Ιερό Ναό Παναγίας Ελεούσας, στο εμπορικό κέντρο του Δήμου.¹³ Είναι πλήρως ενταγμένοι στο κοινωνικό σύνολο και βάση του ΦΕΚ 236/Β/2005,¹⁴ μπορούν να εργάζονται στις υπηρεσίες του Δήμου. Διαμένουν σε μονοκατοικίες με κοινή αυλή με διπλανές κατοικίες και σε διαμερίσματα μικρών πολυκατοικιών. Διατηρούν εμπορικά καταστήματα με είδη ρουχισμού και προικός, ενώ άλλοι ασχολούνται με το πλανόδιο εμπόριο.

Τα τελευταία χρόνια έχουν εγκαταλείψει τις ενδυματολογικές παραδόσεις, εκτός από τους γηραιότερους και έχουν προσαρμοστεί στα πρότυπα της ευρύτερης κοινωνίας. Αποδέχονται την ταυτότητα Ρομά, αλλά διαχωρίζουν την κοινωνική τους ομάδα από αυτές των άλλων περιοχών του Μενιδίου, Άνω Λιοσίων, Ασπροπύργου.

Στην κάτω Αγία Βαρβάρα, στην περιοχή «Ρωσικά» στα όρια με το Αιγάλεω, είχαν εγκατασταθεί από την δεκαετία του 1960, περίπου 3.000 Παλιννοστούντες-Πόντιοι. Στην ίδια περιοχή έχουν σήμερα εγκατασταθεί πληθυσμοί Ρομά και προσφύγων Βορειοηπειρωτών.¹⁵

Το μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων είναι ένα σημαντικό χαρακτηριστικό, που πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη από τους αρμόδιους φορείς του Δήμου, αφού συνδέεται με το οικονομικό επίπεδο του πληθυσμού, την διάθεση του ελεύθερου χρόνου και την

¹² Βλέπε, Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού -Α΄ Φάση Επιχειρησιακού Προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας

¹³ Βλέπε στο ίδιο

¹⁴ ΦΕΚ 236/Β/22-02-2005, παρ. 5 Εφημερίδας Κυβερνήσεως

¹⁵ Βλέπε Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού -Α΄ Φάση Επιχειρησιακού Προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας,

ενασχόληση με τον αθλητισμό. Σε σχέση με την περιφέρεια Αττικής τα ποσοστά στο επίπεδο εκπαίδευσης διαφέρουν αισθητά στον δήμο. Τα ποσοστά των ατόμων με επίπεδο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, είναι στο 26%, πολύ περισσότερο από το αντίστοιχο 18% που ισχύει σε όλη την Αττική. Σε επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι το 46% του πληθυσμού, ενώ στην ευρύτερη Αττική το 48%, και σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μόλις στο 12% σε σχέση με το 24% της περιφέρειας Αττικής. Συνοψίζοντας, οι τέσσερις στους δέκα κατοίκους στην πόλη, είναι απόφοιτοι δημοτικού και το 56%, απόφοιτοι γυμνασίου ή επαγγελματικής σχολής.¹⁶

Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, περίπου το 80%, ασχολείται με τον τριτογενή τομέα, το εμπόριο και την παροχή υπηρεσιών και το 19% με τον δευτερογενή τομέα, κατασκευές και βιοτεχνίες. Χαρακτηριστικό, είναι η συγκέντρωση ανθρώπινου δυναμικού με χαμηλές επαγγελματικές δεξιότητες, μισθωτών σε ποσοστό 75%, αυτοαπασχολούμενους σε κλάδους που έχουν πληγεί από την οικονομική κρίση και πληθυσμού με προβλήματα ένταξης στην αγορά εργασίας, όπως οι παλιννοστούντες και οι ρομά.

Σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) το 2014, ο Δήμος της Αγίας Βαρβάρας παρουσίασε μεγάλα ποσοστά ανεργίας, περίπου στο 11%, ενώ στην περιφέρεια Αττικής την ίδια στιγμή, το ποσοστό ανέρχεται στο 8,5%, που είναι και το υψηλότερο στην χώρα.¹⁷ Αντίστοιχα, χαμηλότερο είναι το ποσοστό στην γυναικεία απασχόληση. Οι κάτοικοι της πόλης ανήκουν στα μικρά και μεσαία εισοδηματικά στρώματα. Σύμφωνα με έρευνα εισοδήματος και διαβίωσης νοικοκυριών,¹⁸ ο Δήμος μαζί με αυτόν της Φυλής κατέχει το χαμηλότερο μέσο δηλωθέν εισόδημα, στην Αττική. Χαρακτηριστικό είναι και το γεγονός ότι στο σύνολο των ωφελούμενων οικογενειών του δυτικού τομέα Αθηνών, σε σύνολο 6880 οικογενειών, από το Ταμείο Βοήθειας Απόρων, οι ωφελούμενες οικογένειες στην Αγία Βαρβάρα είναι 1044 με ποσοστό 15%, ενώ στους άλλους Δήμους είναι στο 5%.

Από στοιχεία του αρχείου του Δήμου¹⁹ τα άτομα που είναι ανασφάλιστα φτάνουν στα 2200 περίπου, εκ των οποίων τα 600 είναι παιδιά. Το μεγαλύτερο μέρος σε ποσοστό 77%

¹⁶ Βλέπε στο ίδιο, σελ. 104

¹⁷ Βλέπε, Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού -Α΄ Φάση Επιχειρησιακού Προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας, σελ. 144.

¹⁸ Βλέπε στο ίδιο, σελ. 152

¹⁹ Βλέπε Αρχείο Δήμου Αγ. Βαρβάρας, τμήμα υποστήριξης πρόνοιας, 2015.

είναι Ρομά. Δεν περιλαμβάνονται τα άτομα που είναι άνεργοι, ούτε αυτά που είναι ασφαλισμένα σαν εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας.

Οι συνθήκες στέγασης για το μεγαλύτερο μέρος των κατοίκων είναι μέτριες έως κακές. Ο οικιστικός εξοπλισμός είναι παλιός, σύμφωνα με τα στοιχεία απογραφής²⁰ αφού το 65% των κτηρίων στην πόλη, έχει κατασκευαστεί έως την δεκαετία του '80. Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού διαμένει σε παλιές κατοικίες. Στην κάτω Αγία Βαρβάρα υπάρχουν και 31 προσφυγικές κατοικίες, ηλικίας τουλάχιστον 60 ετών. Σημαντικό πρόβλημα αντιμετωπίζουν οι ρομά, στην αναζήτηση στέγης, από τις προκαταλήψεις.

Μεγάλος είναι και ο αριθμός των δικαιούχων επιδομάτων στην πόλη, το 2014 καταμετρήθηκαν σε 1590 άτομα, ποσοστό πολύ υψηλότερο σε σχέση με τους άλλους Δήμους της περιφέρειας.²¹ Από στοιχεία των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου, διαπιστώνεται ότι τα τελευταία χρόνια αυξάνεται ο αριθμός των ατόμων που αιτούνται οικονομική ενίσχυση, των ατόμων που ζουν σε ακραία φτώχεια, ατόμων που λόγω της οικονομικής κρίσης αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες διαβίωσης και των ατόμων με ψυχικές νόσους ή εμπλοκή με τη χρήση αλκοόλ και ουσιών.²²

Βάσει των στοιχείων της Διεύθυνσης Πρόνοιας του Δήμου Αιγάλεω, στα προγράμματα επιδότησης αναπηρίας ατόμων που δεν δικαιούνται παροχές από τα ασφαλιστικά ταμεία, συμμετείχαν 1202 άτομα. Από αυτά το 44,% δήλωσε ότι υπάρχουν δυσκολίες στο οικογενειακό πλαίσιο, το 77% ότι έχει ετήσιο εισόδημα έως 5.000 ευρώ, και το 1/3 του πληθυσμού δήλωσαν μεγάλη δυσκολία επιβίωσης.²³

Οι ηλικιωμένοι αποτελούν το 22% του πληθυσμού στον Δήμο, εκ των οποίων το 75% είναι συνταξιούχοι. Στην πλειονότητα είναι χαμηλοσυνταξιούχοι, οι οποίοι με τις μειώσεις στις συντάξεις κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης, αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα επιβίωσης.²⁴ Σε πολλές περιπτώσεις βέβαια παρατηρείται το φαινόμενο, οι ηλικιωμένοι με την σύνταξή τους, να αναγκάζονται να συντηρήσουν τα άνεργα μέλη της οικογένειας.

²⁰ Βλέπε, Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού -Α΄ Φάση Επιχειρησιακού Προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας, σελ. 42

²¹ Βλέπε Αρχείο τμήματος πρόνοιας και αρωγής Δήμου Αιγάλεω.

²² Βλέπε Αρχείο Δήμου Αγ. Βαρβάρας, Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.), 2010, Έρευνα διεύρυνση αντιλήψεων ΑΜΕΑ

²³ Βλέπε στο ίδιο

²⁴ Βλέπε Αρχείο Δήμου Αγ. Βαρβάρας, Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.), 2010, Έρευνα διεύρυνση αντιλήψεων ΑΜΕΑ

Στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού εκτός από τους ρομά, συγκαταλέγονται οι οικονομικοί μετανάστες και οι παλιννοστούντες πόντιοι. Οι μετανάστες αποτελούν το 5% περίπου του πληθυσμού του Δήμου, και σήμερα, μετά από την οικονομική κρίση, αντιμετωπίζουν μεγάλο πρόβλημα στην εξασφάλιση νόμιμης εργασίας, που θα τους εξασφαλίσει και την νόμιμη διαμονή στη χώρα. Αρκετοί μετανάστες τα τελευταία χρόνια έχουν επιστρέψει στην πατρίδα τους, κυρίως οι Αλβανικής καταγωγής. Οι παράνομοι μετανάστες ζουν σε άθλιες συνθήκες και επιβιώνουν σαν ρακοσυλλέκτες. Οι παλιννοστούντες, είναι Έλληνες από τον Πόντο, δεύτερης ή τρίτης γενιάς και είναι περίπου 500 οικογένειες. Μεγάλο πρόβλημα είναι η ανεργία που πλήττει τα άτομα κυρίως μεγάλης ηλικίας με χαμηλά επαγγελματικά προσόντα. Τα υψηλά ποσοστά αναλφαβητισμού, η ανεργία, η φτώχεια, η σχολική διαρροή, είναι κοινά χαρακτηριστικά των μεταναστών των Ρομά και των παλιννοστούντων.²⁵

1.2 Κοινωνικές και πολιτιστικές δράσεις του Δήμου

1.2.1 Κοινωνικά προγράμματα του Δήμου

Ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας, για την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών, έχει αναπτύξει μια σειρά δράσεων, για την αναδιανομή των αγαθών με κοινωνικό τρόπο με σκοπό την μείωση των ανισοτήτων στην πόλη.²⁶ Οι υπηρεσίες και οι υποδομές στον κοινωνικό τομέα, εστιάζουν στην πρωτογενή φροντίδα στον Δήμο. Σε αυτό το πλαίσιο, δημιουργήθηκε ένα δίκτυο υπηρεσιών με σκοπό μια ολοκληρωμένη παρέμβαση, για να καλυφθούν οι ανάγκες στην τοπική κοινωνία στους τομείς της υγείας, της κοινωνικής προστασίας, της απασχόλησης και αλληλεγγύης, προκειμένου για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών και την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής.

Η Διεύθυνση Κοινωνικής Πολιτικής, (<https://agiavarvara.gr/kinoniki-politiki/>) συστάθηκε το 1997 για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη προγραμμάτων για την βελτίωση της ποιότητας της ζωής ευπαθών ομάδων, ανέργων, ΑμΕΑ, κακοποιημένα ή παραμελημένα άτομα και φτωχές οικογένειες. Ακόμη υλοποιούνται δράσεις για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης ευπαθών ομάδων, την προώθηση της απασχόλησης, της ισότητας των φύλων και την κοινωνική αλληλεγγύη.

²⁵ Βλέπε στο ίδιο

²⁶ Fitzgerald J., Leigh N. C., (2002), «*Economic Revitalization Cases and Strategies for City and Suburb*»

Ανά τακτά χρονικά διαστήματα συγκεντρώνονται και εκτιμούνται στοιχεία από κοινωνικούς, επιστημονικούς φορείς και τις κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου για να εκτιμηθούν και να σχεδιαστούν οι δράσεις και τα προγράμματα. Οι δημοτικές κοινωνικές υπηρεσίες είναι προσβάσιμες στους πολίτες του Δήμου και γίνονται προσπάθειες να εξυπηρετούνται όλοι όσοι χρήζουν βοήθεια, χωρίς διακρίσεις. Παρόλα τα προβλήματα λόγω της οικονομικής κρίσης και της ανεπάρκειας οικονομικών πόρων, ο Δήμος προσπαθεί να προσφέρει στους πολίτες τις καλύτερες υπηρεσίες.

Στην πόλη λειτουργεί το Κέντρο Φιλίας και Αλληλεγγύης (ΚΕ.Φ.Α.) ένα Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.), δύο Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων, (Κ.Α.Π.Η.), το Πρόγραμμα Βοήθειας στο Σπίτι, Δημοτικό Κοινωνικό Παντοπωλείο, Κοινωνικό Φαρμακείο, Δημοτικό Ανταλλακτήριο και Συμβουλευτικός Σταθμός για την Άνοια.

Το ΚΕ.Φ.Α. και τα Κ.Α.Π.Η. απευθύνονται σε άτομα τρίτης ηλικίας, ΑμΕΑ και άτομα ευπαθών ομάδων. Είναι καταρτισμένα με επιστημονικό προσωπικό, το οποίο είναι υπεύθυνο για την οργάνωση των δράσεων, την συμμετοχή εθελοντών, ενώ παρέχει υπηρεσίες υγείας, φυσικοθεραπείας και ψυχοκοινωνικής στήριξης και οργανώνει ομάδες ψυχαγωγικού και πολιτιστικού χαρακτήρα. Οι περίπου 800 ηλικιωμένοι, μέσα από τις δραστηριότητες που συμβάλουν στην έξοδο από την απομόνωση και με την κοινωνική συμμετοχή, λειτουργώντας προστατευτικά για τη σωματική και τη ψυχική υγεία, επιτυγχάνουν ενεργή γήρανση.²⁷

Στο Κ.Η.Φ.Η. φιλοξενούνται καθημερινά 15 ηλικιωμένοι και ΑμΕΑ, που δυσκολεύονται στην καθημερινή φροντίδα τους, λόγω κινητικών δυσκολιών ή άνοιας. Δέχονται την φροντίδα νοσηλευτών, εκπαίδευση στην αυτοεξυπηρέτηση και συμμετέχουν σε ομαδικές δραστηριότητες για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού.²⁸

Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» συμβάλει στην πρόληψη της ιδρυματοποίησης και στη διατήρηση του αξιοπρεπούς επιπέδου καθημερινής διαβίωσης. Παρέχεται στους ηλικιωμένους ψυχοκοινωνική στήριξη, νοσηλευτική φροντίδα, οικογενειακή βοήθεια, από κοινωνική λειτουργό, νοσηλεύτριες και καθαρίστριες. Ο Συμβουλευτικός Σταθμός για την άνοια, προβλέπει ιατρείο μνήμης και νοητικής ενδυνάμωσης, ενώ πραγματοποιεί εκδηλώσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της κοινότητας.

²⁷ Βλέπε Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού -Α΄ Φάση Επιχειρησιακού Προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας, σελ. 46

²⁸ Βλέπε στο ίδιο

Από τα τμήματα της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πολιτικής παρέχονται υπηρεσίες κοινωνικής αλληλεγγύης για την υποστήριξη των οικονομικά ασθενέστερων ατόμων, με σκοπό την αποφυγή του κοινωνικού αποκλεισμού και την ανάπτυξη πρωτοβουλίας από τα ίδια τα άτομα για την βελτίωση ποιότητας της ζωής τους. Επίσης παρέχονται υπηρεσίες πρόνοιας, που περιλαμβάνουν την έκδοση βιβλιαρίων υγείας ανασφάλιστων πολιτών, την κάλυψη εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης, σε φτωχούς πολίτες ή άτομα που πλήττονται από σοβαρά κοινωνικά προβλήματα.²⁹

1.2.2 Τα Πολιτιστικά προγράμματα του Δήμου

Ο Δήμος της Αγίας Βαρβάρας διατηρεί ένα πλούσιο πολιτιστικό πρόγραμμα και έχει να παρουσιάσει μια ιδιαίτερη πολιτιστική κληρονομιά. Οι πολιτιστικές δομές του Δήμου είναι αρκετές και κρίνονται επαρκείς για το είδος τους και το επίπεδο των παροχών τους. Σημαντική είναι η Ανώτερη Σχολή Δραματικής Τέχνης «Ιάκωβος Καμπανέλλης». Ιδρύθηκε το 1999 από το Δήμο Αγίας Βαρβάρας και διαγράφει μια πολύ επιτυχημένη πορεία, όλα αυτά τα χρόνια. Η σχολή είναι αναγνωρισμένη από το Υπουργείο Πολιτισμού και η εκπαίδευση που παρέχει είναι ανώτερη. Έχει μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και στόχο την ανάδειξη της πλούσιας κληρονομιάς του Ελληνικού πολιτισμού, του αρχαίου δράματος και της λαϊκής παράδοσης. Χάρη στο επιτελείο των καταξιωμένων δασκάλων με τον συγγραφέα Ιάκωβο Καμπανέλλη, το πρωτοποριακό πρόγραμμα σπουδών έχει σημειώσει μεγάλη επιτυχία. Το ίδρυμα έχει διακριθεί για την ποιότητα των σπουδών και έχει βραβευθεί με το πρώτο βραβείο στο 4^ο Διεθνές Φεστιβάλ Θεάτρου Δρόμου.³⁰

Στη σχολή διδάσκονται υποκριτική, αγωγή προφορικού λόγου και ορθοφωνία αυτοσχεδιασμός, δραματολογία, ενδυματολογία και σκηνογραφία, χορός και κίνηση, τραγούδι, μουσική, ιστορία θεάτρου, κινηματογράφου και νεοελληνικής λογοτεχνίας, ποίηση και δημοτικό τραγούδι. Επίσης λειτουργεί και θεατρικό εργαστήριο, αποτελούμενο από σπουδαστές και ερασιτέχνες. Οι σπουδαστές μετέχουν σε θεατρικές παραστάσεις, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και φεστιβάλ. Οι συμμετέχοντες κάθε χρόνο, στα προγράμματα της σχολής είναι περίπου 80 σπουδαστές.

Στο πλαίσιο της Δημοτικής Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Αγίας Βαρβάρας (ΔΗ.Κ.Ε.Α.Β.) λειτουργεί και το Δημοτικό Ωδείο. Ο οργανισμός είναι αναγνωρισμένος από το Υπουργείο Πολιτισμού, όπου και διδάσκονται όλα τα όργανα, παραδοσιακά,

²⁹ Βλέπε στο ίδιο

³⁰ Βλέπε στο ίδιο, σελ.46

μοντέρνα και κλασικά, θεωρία της μουσικής, κλασικό και ελαφρύ τραγούδι, βυζαντινή μουσική, πτυχίο αρμονίας, φούγκας, δίπλωμα σύνθεσης, μελοδραματική τέχνη, μονωδία και Διεύθυνση ορχήστρας, Χορωδίας και Φιλαρμονικής. Προσφέρει μουσική παιδεία υψηλών προδιαγραφών, αναγνωρισμένα διπλώματα και πτυχία και αποτελεί ένα ζωντανό κύτταρο καλλιτεχνικής δημιουργίας. Κάθε καλοκαίρι διοργανώνουν συναυλίες, μουσικές βραδιές και αφιερώματα σε γνωστούς καλλιτέχνες. Διαθέτει ορχήστρα κιθαριστών, σύνολο εγχόρδων Νέων, φιλαρμονική ορχήστρα, νεανικό σχήμα Pop-Rock, τμήμα μουσικής τεχνολογίας, παιδική χορωδία και ενηλίκων. Στο ωδείο συμμετέχουν κάθε χρόνο περίπου 200 άτομα, Δυνατότητα συμμετοχής έχουν όλοι οι πολίτες και παρέχονται υποτροφίες, εκπτώσεις στα δίδακτρα και δωρεάν η συμμετοχή για τον πρώτο χρόνο, σε όλα τα παιδιά.³¹

Στο Δήμο λειτουργεί κέντρο εικαστικών τεχνών, επίσης στο πλαίσιο της ΔΗ.Κ.Ε.Α.Β. για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των πολιτών. Το κέντρο περιλαμβάνει τη λειτουργία Ζωγραφικής ενηλίκων, Αγιογραφίας, Φωτογραφίας, παιδικό και εφηβικό εργαστήριο και την Ομάδα Θεάτρου Σκιών. Οργανώνονται σεμινάρια ευέλικτης συμμετοχής με βάση τα ενδιαφέροντα των μαθητών, Δημιουργικές ομάδες για παιδιά 3-7 ετών μαζί με τους γονείς τους, ετήσια έκθεση παρουσίασης των έργων των συμμετεχόντων και διάφορες θεματικές εκθέσεις. Τα τμήματα που λειτουργούν είναι ολιγομελή για να διασφαλιστεί η ποιότητα της μάθησης, αλλά η συμμετοχή των πολιτών είναι μικρή.³²

Στο πλαίσιο της ΔΗ.Κ.Ε.Α.Β. λειτουργεί και η Δημοτική Σχολή Χορού, που περιλαμβάνει τη λειτουργία ερασιτεχνικών τμημάτων ρυθμικής γυμναστικής και μπαλέτου, σύγχρονου χορού, Hip-Hop, Flamenco και κοινωνικοί χοροί (Latin, Ελληνικοί και Ευρωπαϊκοί. Οι συμμετοχές στα προγράμματα φθάνουν τις 380 κάθε χρόνο.³³

Τέλος, στην πόλη λειτουργεί και Δημοτική Βιβλιοθήκη με το όνομα «Ν. Χαχλάκης» με περισσότερους από 12.000 τίτλους βιβλίων και με εγγεγραμμένα, πάνω από 3.200 μέλη. Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί σαν δανειστική, με παιδικό τμήμα με βιβλία για παιδιά από νηπιακής ηλικίας, αλλά και σαν αναγνωστήριο με ελεύθερη χρήση του διαδικτύου. Η προσπάθεια των φορέων για προώθηση της φιλαγωνσίας, απέφερε τα τελευταία χρόνια, θετικά αποτελέσματα, με τον δανεισμό των βιβλίων να φθάνει στα 4.600 το χρόνο,

³¹ Βλέπε στο ίδιο

³² Βλέπε στο ίδιο, σελ. 47

³³ Βλέπε στο ίδιο

αριθμό υπερδιπλάσιο σε σχέση με τους αριθμούς στα χρόνια προ κρίσης. Το ωράριο λειτουργίας είναι περιορισμένο, λόγω της έλλειψης προσωπικού.³⁴

1.3. Ο Αθλητισμός στο Δήμο της Αγίας Βαρβάρας και ο «Αθλητικός Οργανισμός»

1.3.1 Ο Αθλητισμός στην Αγία Βαρβάρα

Σύμφωνα με το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού του Δήμου Αγίας Βαρβάρας³⁵ η πολιτική του Δήμου για τον αθλητισμό, έχει στόχο να προσφέρει προγράμματα άθλησης, που να απευθύνονται σε όλους τους πολίτες και για όλες τις ηλικίες. Επίσης, προγραμματίζει δράσεις στοχεύοντας στον μαζικό αθλητισμό παρέχοντας υπηρεσίες υψηλού επιπέδου, για να προσελκύσει περισσότερους πολίτες, προκειμένου να τους εμψυχήσει, την αθλητική νοοτροπία και τη δια βίου ενασχόληση με τον αθλητισμό.

Ο αριθμός των μόνιμων καθηγητών φυσικής αγωγής στον Δήμο δεν είναι επαρκής για την πραγματοποίηση των προγραμμάτων³⁶ και παράλληλα παρατηρείται κωλυσιεργία στην διαδικασία πρόσληψης συμβασιούχων καθηγητών φυσικής αγωγής, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται καθυστερήσεις στην έναρξη των αθλητικών προγραμμάτων (βλέπε ενότητα 5.4). Παράλληλα παρατηρείται και μη καταβολή των εισφορών από τους πολίτες λόγω της οικονομικής κρίσης.³⁷ Ο Δήμος προσπαθώντας να αξιοποιήσει τις χρηματοδοτήσεις από τα προγράμματα του Εθνικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) και τα έμπειρα στελέχη της Δημοτικής αρχής που δίνουν τις σωστές κατευθύνσεις στο προσωπικό, έχει σκοπό την παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου. Η συνεργασία μεταξύ του Δήμου και των τοπικών σωματείων, καθώς και η προσαρμογή των προγραμμάτων στις ανάγκες του πληθυσμού και ειδικά των ευπαθών ομάδων,³⁸ είναι ενέργειες που συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της Δημοτικής Αρχής. Η συνεχής επανασχεδίαση των αθλητικών προγραμμάτων, αφού συνεκτιμούνται οι δυνατότητες για τις αθλητικές υποδομές και τα ενδιαφέροντα των πολιτών σχετικά με τα παλιά και νέα προγράμματα, η επαναχωροθέτηση των αθλητικών εξυπηρετήσεων και η ανάπτυξη

³⁴ Βλέπε στο ίδιο

³⁵ Σχέδιο Στρατηγικού σχεδιασμού Α΄ φάση Επιχειρησιακού προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας, σελ. 127

³⁶ Βλέπε Βιβλίο προσλήψεων καθηγητών φυσικής αγωγής Αθλητικού οργανισμού, Τμήμα προσωπικού Δήμου Αγίας Βαρβάρας, παραρτήματα πίνακας 3.

³⁷ Σχέδιο Στρατηγικού σχεδιασμού Α΄ φάση Επιχειρησιακού προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας,

³⁸ Σχέδιο Στρατηγικού σχεδιασμού Α΄ φάση Επιχειρησιακού προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας, σελ.131

προγραμμάτων που θα στοχεύουν στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, καθώς και η αναζήτηση χρηματοδοτήσεων για την ανάπτυξη του μαζικού αθλητισμού, μπορεί να βοηθήσουν στην ανάπτυξη του τοπικού αθλητισμού. Η αποτελεσματικότερη προβολή των προγραμμάτων και των δράσεων του Δήμου, με την υιοθέτηση αποτελεσματικής επικοινωνιακής προσέγγισης των πολιτών και με μια κατάλληλη τιμολογιακή πολιτική, προσαρμοσμένη στις ανάγκες της πολυσύνθετης κοινωνίας και της οικονομικής συγκυρίας, προκειμένου για την βελτίωση της συμμετοχικότητας.³⁹

1.3.2 Οι Αθλητικές υποδομές του Δήμου

Τις δύο τελευταίες δεκαετίες ο αθλητικός οργανισμός του Δήμου, στηρίζει την προσπάθεια για ανάπτυξη του αθλητισμού στην περιοχή, μέσα από τα προγράμματα μαζικού αθλητισμού και σε συνεργασία πάντα με τα αθλητικά σωματεία που δραστηριοποιούνται στο Δήμο.

Για την ενίσχυση του αθλητισμού ο Δήμος έχει κατασκευάσει και διαθέτει σημαντικές αθλητικές υποδομές. Ειδικότερα διαθέτει διάφορες ανοιχτές και κλειστές αθλητικές εγκαταστάσεις στις οποίες δραστηριοποιούνται οι διάφοροι αθλητικοί σύλλογοι, αλλά και τα διάφορα αθλητικά προγράμματα που πραγματοποιεί ο Αθλητικός Οργανισμός.

Έτσι ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας διαθέτει κλειστό γυμναστήριο με την ονομασία «Νίκης 2^{ου} Λυκείου» στην οδό Σιπύλου 16. Ο χώρος περιλαμβάνει γήπεδο για τα αθλήματα της Καλαθοσφαίρισης και της Πετοσφαίρισης, με πρόσφατα ανακαινισμένο ξύλινο παρκέ διαστάσεων 20X40 μέτρα, αίθουσα με βάρη, αποδυτήρια, ιατρείο, αλλά και χώρους που χρησιμοποιούνται ως γραφεία των αθλητικών συλλόγων που στεγάζονται σε αυτό. Το κλειστό γυμναστήριο χωρητικότητας 1200 θεατών, φιλοξενεί αθλητικά σωματεία που δραστηριοποιούνται στα αθλήματα του μπάσκετ, βόλεϊ και χάντμπολ. Στον ίδιο χώρο πραγματοποιεί ορισμένες δράσεις του και ο «Αθλητικός Οργανισμός» με προγράμματα ρυθμικής γυμναστικής και tae kwon do. Το κλειστό γυμναστήριο χρησιμοποιείται επίσης για τις προπονήσεις αλλά και αποτελεί έδρα για τα επίσημα παιχνίδια των ομάδων του «ΝΕΦΟ Νικηφόρου» και του «ΟΔΥΣΣΕΑ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ» στα αθλήματα Καλαθοσφαίρισης και Πετοσφαίρισης. Στο ίδιο χώρο διοργανώνονται κάθε άνοιξη τα σχολικά πρωταθλήματα του μίνι ποδοσφαίρου και της Καλαθοσφαίρισης των Δημοτικών

³⁹ Βλέπε στο ίδιο, σελ.131-132

σχολείων του Δήμου με την συμμετοχή μαθητών. (<https://agiavarvara.gr/en/building/klisto-gymnastirio-nikis-2ou-lykiou/>)

Ο Δήμος διαθέτει δύο ακόμη κλειστά γυμναστήρια, της «Μαρίας-Ελένης Κορδαλή» και του 1^{ου} ΓΕΛ Αγίας Βαρβάρας. Το κλειστό γυμναστήριο της «Μαρίας-Ελένης Κορδαλή» βρίσκεται στην οδό Ραιδεστού 4, χωρητικότητας 800 θέσεων, διαθέτει γήπεδο 14X28 μέτρα, με ξύλινο παρκέ, αποδυτήρια, και ιατρείο. Στο χώρο αυτό, φιλοξενούνται οι αθλητικές δραστηριότητες αθλητικών σωματείων της Πόλης, κυρίως τα αθλήματα μπάσκετ και βόλεϊ, καθώς και τα αθλητικά προγράμματα της ενόργανης γυμναστικής και του tae kwon do του Αθλητικού Οργανισμού. Ο χώρος χρησιμοποιείται επίσης από τον Αθλητικό Οργανισμό και άλλες υπηρεσίες του Δήμου, για την διοργάνωση ποικίλων αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων (<https://agiavarvara.gr/en/building/klisto-gymnastirio-redestou>).

Το κλειστό γυμναστήριο του 1^{ου} ΓΕΛ Αγίας Βαρβάρας που βρίσκεται στην πάροδο Ραιδεστού, με γήπεδο διαστάσεων 14X28 μέτρα, με πλαστικό παρκέ, μέχρι το 2022 χρησιμοποιούνταν από διάφορα όμορα αθλητικά σωματεία για τις προπονήσεις των αθλητών τους στα αθλήματα της Καλαθοσφαίρισης και Πετοσφαίρισης. Μετά από την πρόσφατη ανακαίνιση αποτελεί πλέον το νέο γυμναστήριο του Δήμου. Στο πλαίσιο της ανακαίνισης έχει εξοπλιστεί με τα πλέον σύγχρονα γυμναστικά όργανα για μυϊκή ενδυνάμωση με βάρη, κυλιόμενους διαδρόμους, μηχανήματα pilates, κ.α. (<https://agiavarvara.gr/anoichti-epistoli-toy-dimarchoy/>)

Στο Δήμο υπάρχει επίσης το στάδιο στην περιοχή «Ριμινίτικα», στους πρόποδες του όρους Αιγάλεω, που ανακατασκευάστηκε, παραδόθηκε πριν από τρία χρόνια, χρησιμοποιείται από τον ποδοσφαιρικό σύλλογο Αγία Ελεούσα και λειτουργεί από τις 8πμ-1μμ για το κοινό και από τις 4μμ-10μμ για το κοινό, τις ακαδημίες και την πρώτη ομάδα. Ο αγωνιστικός χώρος έχει διαστάσεις 45X90 μέτρα, ενώ διαθέτει και στίβο με επίστρωση ταρτάν, με τρεις λωρίδες, 320 μέτρων, όπου φιλοξενούνται οι αθλητές του αθλητικού οργανισμού που προετοιμάζονται για τις εξετάσεις των Τ.Ε.Φ.Α.Α. και των στρατιωτικών σχολών. Δεκάδες είναι οι πολίτες κάθε ηλικίας, που επισκέπτονται το στάδιο σε καθημερινή βάση, για αθλητικές δραστηριότητες όπως βόλτα ή τρέξιμο. Διαθέτει επίσης αίθουσα μυϊκής ενδυνάμωσης, με αποδυτήρια και ιατρείο, ενώ διαθέτει και κερκίδες χωρητικότητας 1500 θεατών. (<https://agiavarvara.gr/en/building/dimotiko-gipedo-podosferou-agias-varvaras/>)

Επίσης, στη οδό Ραιδεστού 2 λειτουργεί το ανοιχτό γήπεδο του 3^{ου} Γυμνασίου «Αντώνης Σαμαράκης», στην Μεγάλου Αλεξάνδρου τα ανοιχτά γήπεδα, μπάσκετ διαστάσεων 14X28 μέτρα με ελεύθερη είσοδο των πολιτών καθώς και beach volley διαστάσεων 9X18 μέτρα για τα προγράμματα του Αθλητικού Οργανισμού, (<http://1lyk-ag-varvara.att.sch.gr/index.php/ypod/gymnasthrio>)

Ακόμη ανοιχτό γήπεδο Καλαθοσφαίρισης πρόσφατα επίσης ανακαινισμένο, με κερκίδες χωρητικότητας 200 ατόμων και διαστάσεων 14X28 μέτρα λειτουργεί στην οδό Δεληγιάννη. Επίσης ανοιχτό γήπεδο μπάσκετ και βόλλευ λειτουργεί στην πλατεία «Νέας Γενιάς», διαστάσεων 14X28 μέτρα, είσοδο για όλους τους πολίτες, καθώς και το γήπεδο τένις στην οδό Κυκλάδων, διαστάσεων 20X40 μέτρα, που χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τα προγράμματα του Αθλητικού Οργανισμού.⁴⁰

Στο Δήμο λειτουργούν ακόμη διάφορες αίθουσες γυμναστικής όπως η αίθουσα γυμναστικής στο υπόγειο του Δημοτικού κτηρίου της «Στέγης των Ποντίων» στην οδό Μεγάλου Αλεξάνδρου, το οποίο διαθέτει αποδυτήρια, και αίθουσα με Sauna (<https://agiavarvara.gr/building/ethousa-aerovikis-gymnastikis/>).

Στην «Μεγάλου Αλεξάνδρου», λειτουργεί ακόμα αίθουσα γυμναστικής που φιλοξενεί κυρίως τα προγράμματα γυμναστικής του Οργανισμού, με τμήματα αερόβιας γυμναστικής και μυϊκής ενδυνάμωσης με βάρη, ενώ στον ίδιο χώρο φιλοξενούνται και προγράμματα διδασκαλίας παραδοσιακών χορών. (<https://agiavarvara.gr/en/building/dimotiki-scholi-chorou>)

Στο Δημοτικό κτήριο της οδού Πλούτωνος 60, στεγάζονται σε ειδικά διαμορφωμένες αίθουσες τα αθλήματα της επιτραπέζιας αντισφαίρισης, καθώς και για το Tae kwon do. Τα προγράμματα αυτά του Αθλητικού Οργανισμού, δηλαδή της επιτραπέζιας αντισφαίρισης και του Tae kwo do προσφέρονται τόσο για παιδιά όσο και ενήλικες με μεγάλη συμμετοχή. Μάλιστα τα τελευταία χρόνια ο Οργανισμός διοργανώνει στις αρχές του καλοκαιριού πρωτάθλημα επιτραπέζιας αντισφαίρισης. (<https://agiavarvara.gr/en/building/pingk-pongk>)

Στην οδό Παλαιών Πατρών Γερμανού στην άνω Αγία Βαρβάρα, παραδόθηκε πρόσφατα στους πολίτες, χώρος με δύο γήπεδα μίνι ποδοσφαίρου και ένα μίνι μπάσκετ, καθώς και χώρος με υπαίθρια όργανα γυμναστικής για ενδυνάμωση, με ελεύθερη πρόσβαση για τους πολίτες.

⁴⁰ Βλέπε στο ίδιο, σελ. 127

Στα σχέδια της Δημοτικής αρχής είναι και η κατασκευή δημοτικού κολυμβητηρίου στην οδό Κυκλάδων, όπου σήμερα φιλοξενούνται τα προγράμματα του αθλητικού οργανισμού για το τένις, η δημιουργία ποδηλατοδρόμου με επέκταση, του ήδη υπάρχοντος στο άλσος «Μητέρας» και σύνδεση σε ένα δίκτυο της πόλης, η δημιουργία μονοπατιών και διαδρομών για ποδηλασία στο όρος Αιγάλεω, καθώς και δύο νέα γήπεδα τένις στο άλσος «Δόξης».⁴¹

Ωστόσο αρκετά είναι τα προβλήματα που παρουσιάζονται και οι ανάγκες στο χώρο του αθλητισμού στον Δήμο. Υπάρχει ανάγκη για διαρκή συντήρηση των υποδομών και του αθλητικού εξοπλισμού, αλλά και ανεπάρκεια των υπαρχόντων αθλητικών χώρων σε σχέση με τις ανάγκες του αθλητικού οργανισμού και των συλλόγων που δραστηριοποιούνται στα όρια του Δήμου. Τα τοπικά σωματεία αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα για την διεξαγωγή των προπονήσεων και των αγώνων, αφού καλούνται διαρκώς να αλλάζουν τον προγραμματισμό τους, σύμφωνα με τα νέα δεδομένα που προκύπτουν από τα προγράμματα και τις εκδηλώσεις του Δήμου.⁴²

Στο στρατηγικό σχεδιασμό του Δήμου Αγίας Βαρβάρας για το 2016,⁴³ περιλαμβάνονται και τα προβλήματα καθώς και οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του αθλητισμού στην περιοχή. Ειδικότερα αναφέρεται ότι οι αθλητικές υποδομές χρήζουν επέκτασης, ειδικά για τα ομαδικά αθλήματα μπάσκετ και ποδόσφαιρο καθώς και δημιουργία του κολυμβητηρίου για τα αθλήματα της πισίνας. Απαιτείται συνεχής συντήρηση των υπαρχόντων εγκαταστάσεων, η αποκατάσταση των φθορών, ο εκσυγχρονισμός του αθλητικού εξοπλισμού και η θωράκιση των υποδομών με την πρόσληψη προσωπικού, για την φύλαξή τους. Τέλος στον σχεδιασμό αυτό, προτείνεται η υποστήριξη των προγραμμάτων με διοικητική και γραμματειακή στελέχωση και η έγκαιρη πρόσληψη καθηγητών φυσικών αγωγής, για την ομαλή διεξαγωγή των προγραμμάτων.

1.3.3 Αθλητικά σωματεία και αθλητικό δυναμικό

Στην Αγία Βαρβάρα δραστηριοποιούνται αρκετοί σύλλογοι σε ατομικά και ομαδικά αθλήματα. Οι περισσότεροι χρησιμοποιούν τις εγκαταστάσεις και τις υποδομές του Δήμου, που παραχωρούνται για την εξυπηρέτησή τους, και αρκετοί από αυτούς στηρίζονται και οικονομικά από την Δημοτική Αρχή. Σκοπός των σωματείων είναι εκτός

⁴¹ Βλέπε στο ίδιο, σελ. 130

⁴² Βλέπε στο ίδιο, σελ. 131

⁴³ Βλέπε στο ίδιο, σελ. 132

του πρωταθλητισμού, η διάδοση του αθλήματος που δραστηριοποιούνται, η προώθηση του αθλητικού ιδεώδους και η δια βίου ενασχόληση των πολιτών με τον αθλητισμό.

Η γεωγραφική κατανομή των συλλόγων είναι διάσπαρτη, λόγω της πολύ μικρής έκτασης του Δήμου, με τους περισσότερους να στεγάζονται στο κέντρο της πόλης, όπου βρίσκονται σχεδόν στο σύνολό τους οι αθλητικές εγκαταστάσεις.

Ο ιστορικότερος και δημοφιλέστερος σύλλογος στην πόλη είναι η ποδοσφαιρική ομάδα της «Αγίας Ελεούσας». Η ομάδα ιδρύθηκε το 1936 και για δύο δεκαετίες συμμετείχε στο πρωτάθλημα των ανεξάρτητων ομάδων. Το 1957 αναγνωρίστηκε σαν επίσημος σύλλογος και έλαβε μέρος στην τρίτη κατηγορία του τοπικού πρωταθλήματος της Ε.Π.Σ. Αθήνας. Στις μεγαλύτερες επιτυχίες της οάδας συγκαταλέγονται η κατάκτηση του κυπέλλου της Ε.Π.Σ.Α και η συμμετοχή της στην Γ' Εθνική κατηγορία το 1996, καθώς και η συμμετοχή στην Δ' Εθνική από το 1991 έως το 1997. Σήμερα ο σύλλογος συμμετέχει στην πρώτη ερασιτεχνική κατηγορία της Αθήνας. Η ομάδα αγωνίζεται, στο ποδοσφαιρικό στάδιο που βρίσκεται στην περιοχή «Ριμινίτικα» στους πρόποδες του όρους Αιγάλεω, ενώ τα κεντρικά της γραφεία στεγάζονται στο κτήριο της οδού Σερίφου 2, που του έχει παραχωρηθεί από το Δήμο. (<https://www.facebook.com/ΑΠΕ-ΑΓΙΑ-ΕΛΕΟΥΣΑ/>)

Στις δραστηριότητες του σύλλογου συμμετέχουν κάθε χρόνο περίπου 190-200 αθλητές. Εκτός της πρώτης ομάδας διαθέτει τμήματα ακαδημιών και δέχεται παιδιά από την ηλικία των τεσσάρων ετών και των δύο φύλων. Ενδεικτικά την περσινή περίοδο συμμετείχαν στην Κ6 16 παιδιά εκ των οποίων τρία κορίτσια, στην Κ8 23 παιδιά με δύο κορίτσια, στην Κ10 26 παιδιά, στην Κ12 22 παιδιά, στην Κ14 19 παιδιά, στην Κ14 19 παιδιά, στην Κ16 21 αθλητές και στην Κ18 24 ποδοσφαιριστές. Απασχολούνται πέντε γυμναστές απόφοιτοι των Τ.Ε.Φ.Α.Α. και δύο ποδοσφαιριστές της πρώτης ομάδας για τις μικρότερες ηλικίες. Στόχος είναι η εκμάθηση του συγκεκριμένου αντικειμένου, η εκμάθηση της αθλητικής νοοτροπίας στους μικρούς αθλητές και η διαρκής ενασχόλησή τους με τον αθλητισμό και η ανάδειξη και προώθηση των μικρών ποδοσφαιριστών στην πρώτη ομάδα.

Το έτος 1957 ιδρύθηκε η δεύτερη ποδοσφαιρική ομάδα της πόλης «Κεραυνός Αγίας Βαρβάρας», η οποία την φετινή χρονιά και μετά από 65 χρόνια, διεγράφη από την δύναμη της Ένωσης της Ε.Π.Σ.Α. λόγω της μη συμμετοχής τα τελευταία χρόνια. Τελευταία συμμετοχή της πρώτης ομάδας στο επίσημο πρωτάθλημα της Ε.Π.Σ.Α ήταν τον Νοέμβριο του 2015. Ο σύλλογος αγωνιζόταν κυρίως στην Τρίτη κατηγορία του τοπικού πρωταθλήματος, με τελευταία επιτυχία την συμμετοχή στις περιόδους 2013-2015, στην Β' κατηγορία του Αθηναϊκού πρωταθλήματος. Ο σύλλογος απαρτιζόταν κυρίως από Ρομά

της περιοχής αλλά και ποδοσφαιριστές από άλλες κατηγορίες πληθυσμών. Η ομάδα αγωνιζόταν στο στάδιο Οριζομύλων στο Αιγάλεω, καθώς ανέστειλε την λειτουργία των τμημάτων της πριν την παράδοση του ανακαινισμένου σταδίου στα Ριμνίτικα. Λειτουργούσαν τμήματα ακαδημιών, όπου κατέγραφαν κάθε χρόνο περίπου 70 παιδιά, προερχόμενα όλα από την κοινότητα των Ρομά. Οι ακαδημίες συνεργάζονταν με τις αντίστοιχες του «Ολυμπιακού Πειραιώς» και μάλιστα τα τελευταία χρόνια λειτουργίας τους, είχαν προωθηθεί στην τελευταία και τρεις ταλαντούχοι ποδοσφαιριστές. Μετά το πέρας της λειτουργίας του συλλόγου, οι μικροί ποδοσφαιριστές έχουν απορροφηθεί κυρίως από τις ακαδημίες της «Αγίας Ελεούσας»(<https://m.facebook.com/profile.php?id=100063965823712>).

Ο σύλλογος «ΝΕΦΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ» ιδρύθηκε το 1980 και δραστηριοποιήθηκε στα αθλήματα της Καλαθοσφαίρισης, Πετοσφαίρισης, Χειροσφαίρισης και την ενόργανη και ρυθμική γυμναστική. Το 1983 έλαβε μέρος για πρώτη φορά σε επίσημο αγώνα στο πρωτάθλημα καλαθοσφαίρισης και μέχρι σήμερα συμμετέχει στην Β' κατηγορία της ΕΣΚΑ. Από το 1984 λαμβάνουν μέρος στα παιδικά πρωταθλήματα της ΕΣΚΑ και όλες οι ηλικιακές κατηγορίες των ακαδημιών. Ο σύλλογος αγωνίζεται στο κλειστό «Νίκης 2^{ου} Λυκείου». Την περσινή χρονιά εγγεγραμμένοι ήταν στο αντρικό τμήμα 16 καλαθοσφαιριστές, στο εφηβικό τμήμα 18, στο παιδικό 15, στους παμπαίδες 13, στα προμίνι 17 και στα τζούνιор 18 παιδιά, ενώ το ίδιο διάστημα απασχολούσε τέσσερις προπονητές (<http://nefo-nikiforos.gr>)

Την ίδια χρονιά (1980) δημιουργήθηκε και το αντρικό τμήμα στο βόλεϊ όπου και συμμετείχε στην Β' κατηγορία της ΕΣΠΕΔΑ. Το 2000 ανέβηκε στην Γ' Εθνική κατηγορία, όπου θεωρείται και η μεγαλύτερη επιτυχία και τον επόμενο χρόνο ανέστειλε την λειτουργία της λόγω οικονομικών προβλημάτων. Το 1987 δημιουργήθηκε στο βόλεϊ, γυναικείο τμήμα καθώς και ακαδημίες με τμήματα παγκορασίδων, κορασίδων και νεανίδων. Η πρώτη ομάδα αγωνίστηκε για αρκετά χρόνια στην Β' κατηγορία της ΕΣΠΕΔΑ έως το 2000 που ανέστειλε την λειτουργία της.

Το 1985 δημιουργήθηκαν αντρικό και γυναικείο τμήμα στο χάντμπολ, συμμετέχοντας στην Β' κατηγορία. Το γυναικείο τμήμα ανέστειλε την λειτουργία το 1997 και το αντρικό το 2005 συμμετέχοντας στην Α' ΕΣΧΑ. Το 1991 δημιουργήθηκε τμήμα ενόργανης και ρυθμικής γυμναστικής με τις συμμετοχές να φτάνουν τα 700 παιδιά. Μετά από έξι χρόνια αναστάλη η λειτουργία τους. Τον τελευταίο χρόνο γίνεται προσπάθεια για επανίδρυση του γυναικείου τμήματος μπάσκετ.

Ο σύλλογος «ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ» ιδρύθηκε το 2012 και δραστηριοποιήθηκε στο χώρο του μπάσκετ. Από το 2015 ίδρυσε και τμήμα βόλεϊ αγοριών και κοριτσιών και μετά από τρία χρόνια τα τμήματα κορασίδων και παγκορασίδων λαμβάνουν μέρος στα πρωταθλήματα της ΕΣΠΕΔΑ. Το αντρικό τμήμα αγωνίζεται στην Δ' κατηγορία της ΕΣΚΑ, ενώ η αντίστοιχη ομάδα των γυναικών στο βόλεϊ στην Β' Εθνική κατηγορία ΕΣΠΕΔΑ. Οι ακαδημίες του συλλόγου συμμετέχουν στα τοπικά πρωταθλήματα και τουρνουά και δέχονται παιδιά από έξι έως δεκαέξι ετών. Την περσινή χρονιά, στο τμήμα μπάσκετ συμμετείχαν στο αντρικό τμήμα 16 καλαθοσφαιριστές, στο εφηβικό 20, στο παιδικό 23, οι παμπαίδες ήταν 19 παιδιά, στο μίνι 18 παιδιά και τα τζούνιор 21. Στο γυναικείο τμήμα μπάσκετ, οι νεανίδες ήταν 14, οι κορασίδες 16, οι παγκορασίδες 16 και η ακαδημία είχε 17 κορίτσια. Όλα τα τμήματα συμμετέχουν σε τουρνουά και φιλικά με ομάδες των όμορων Δήμων. Στα τμήματα μπάσκετ απασχολούνται σήμερα τρεις προπονητές. (<http://odysseusbc.gr/>)

Στο βόλεϊ, στο τμήμα γυναικών συμμετείχαν 14 αθλήτριες, οι κορασίδες ήταν 16, οι παγκορασίδες 16, η ακαδημία αποτελούνταν από 19 κορίτσια, ενώ οι προπονητές είναι δύο. Το γυναικείο τμήμα τα τελευταία χρόνια έχει μια σταθερή πορεία στην κατηγορία που αγωνίζεται, ενώ όλα τα τμήματα της ακαδημίας, συμμετέχουν σε τουρνουά της ΕΣΚΑ, ή διοργανώνονται φιλικά με ομάδες γειτονικών Δήμων.

Ο Α.Γ.Σ. ΠΟΛΥΝΙΚΗΣ Αγίας Βαρβάρας δραστηριοποιείται στο άθλημα της καλαθοσφαίρισης και ιδρύθηκε το 2011 και χρησιμοποιεί σαν έδρα το Δημοτικό κλειστό γυμναστήριο της οδού Σιπύλου. Η αντρική ομάδα από το 2015 αγωνίζεται στην Α ΕΣΚΑ και πέρυσι διέθετε 14 καλαθοσφαιριστές. Στο εφηβικό τμήμα είχε 17 παιδιά, στο παιδικό 18, στους παμπαίδες 16 και στην ακαδημία 12 παιδιά. Όλες οι ομάδες της ακαδημίας συμμετέχουν σε πρωταθλήματα της περιφέρειας Δυτικής Αττικής. (<https://el-gr.facebook.com/polinikisbc/>)

Ο Α.Σ. ΤΑΕ ΚΒΟ ΝΤΟ Αγίας Βαρβάρας ιδρύθηκε το 1999 κα έχει έδρα στο ιδιωτικό γυμναστήριο στην οδό Θεμιστοκλέους 36 στην άνω Αγία Βαρβάρα. Το 2021 είχε εγγεγραμμένα 143 μέλη, εκ των οποίων τα 64 είναι αγόρια και τα 79 κορίτσια και δέχεται παιδιά από την ηλικία των τεσσάρων ετών. Ο σύλλογος φέρει αρκετές επιτυχίες με αθλητές να σημειώνουν σημαντικές επιδόσεις στα πανελλήνια και ευρωπαϊκά πρωταθλήματα.⁴⁴

⁴⁴ Βλέπε στο αρχείο του συλλόγου ΑΣ ΤΑΕ ΚΒΟ ΝΤΟ Αγίας Βαρβάρας

Ο Α.Σ. Πλάτων Αγίας Βαρβάρας, ασχολείται με το Tae kwondo και την ρυθμική γυμναστική. Ιδρύθηκε το 2021, στεγάζεται στο ιδιωτικό γυμναστήριο της οδού Ελευθερίας 4 και διαθέτει ήδη 44 μέλη, αγόρια και κορίτσια στο τμήμα tae kwondo και 36 κορίτσια στο τμήμα της ρυθμικής γυμναστικής. Την φετινή χρονιά τέσσερις μικροί αθλητές του συλλόγου ανέβηκαν στο βάθρο στο πανελλήνιο πρωτάθλημα tae kwondo. Απασχολεί τρεις γυμναστές και στα δύο αθλήματα.⁴⁵

Στο άθλημα της επιτραπέζιας αντισφαίρισης, υπάρχουν δύο ομάδες στον Δήμο, ο ΑΟ Αγίας Βαρβάρας και ο ΑΣ. ΑΤΛΑΝΤΑΣ. Και οι δύο σύλλογοι χρησιμοποιούν σαν έδρα την Δημοτική αίθουσα επιτραπέζιας αντισφαίρισης, της οδού Πλούτωνος 64 και διαθέτουν τμήματα παιδιών και ενηλίκων. Οι σύλλογοι συμμετέχουν στο πανελλήνιο πρωτάθλημα και διοργανώνουν τουρνουά με μεγάλη επιτυχία.⁴⁶

⁴⁵ Βλέπε στο αρχείο συλλόγου Α.Σ. Πλάτων Αγίας Βαρβάρας

⁴⁶ Βλέπε στο αρχείο συλλόγου Α.Ο Αγίας Βαρβάρας

Κεφάλαιο 2^ο

Το θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας

2.1 Ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η δημόσια διοίκηση σε μια χώρα οργανώνεται μέσω των συστημάτων συγκέντρωσης και αποκέντρωσης. Το κράτος με το σύστημα της αποκέντρωσης, εκχωρεί τη δημόσια διοίκηση σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), με σημαντικότερη μορφή, τη τοπική αυτοδιοίκηση. Η τοπική αυτοδιοίκηση ορίζεται σαν το ΝΠΔΔ που ασκεί διοίκηση σε τοπικό επίπεδο και είναι υπό την εποπτεία της πολιτείας. Ο θεσμός δημιουργήθηκε από την ανάγκη για διοικητική εξουσία λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες των τοπικών κοινωνιών. Έως και την δεκαετία του 1980 οι Δήμοι αναλάμβαναν αρμοδιότητες που αφορούν τοπικές υποθέσεις. Από την επόμενη δεκαετία αναλαμβάνουν την διεκπεραίωση και κρατικών υποθέσεων (Στέλλα, 2016).⁴⁷

Βάση του Ν. 3463/2006,⁴⁸ η τοπική αυτοδιοίκηση σαν εκφραστής της λαϊκής κυριαρχίας, είναι θεμελιώδης θεσμός της ζωής των πολιτών. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) έχουν οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια και υφίστανται έλεγχο από το κράτος μόνο για την νομιμότητα των διαδικασιών. Το κράτος φροντίζει για την οικονομική αυτοτέλεια και την παροχή πόρων, αλλά διασφαλίζει και την διαφάνεια της διαχείρισής τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 75 του ίδιου νόμου,⁴⁹ οι Δήμοι και οι κοινότητες διευθύνουν και ρυθμίζουν, σύμφωνα με τις αρχές της εγγύτητας και της επικουρικότητας, όλες τις τοπικές ρυθμίσεις, με στόχο την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών τους. Οι αρμοδιότητες αφορούν την αξιοποίηση και εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, την συντήρηση των εγκαταστάσεων και κατασκευή έργων, ενέργειες για τόνωση της τοπικής οικονομίας, προγράμματα για την τουριστική ανάπτυξη των περιοχών, στους τομείς του αθλητισμού και του πολιτισμού, της παιδείας και της κοινωνικής προστασίας, την μέριμνα για την προστασία της ζωής και περιουσίας των πολιτών και την λήψη μέτρων για την προστασία

⁴⁷ Αγγ. Στέλλα, (2016), *Συνθήκες και προϋποθέσεις ανάπτυξης του αθλητισμού στην τοπική αυτοδιοίκηση*, Διπλωματική εργασία, Σχολή Οργάνωση & διοίκηση αθλητικών οργανισμών & επιχειρήσεων. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σπάρτη: σελ. 12.

⁴⁸ Βλέπε Νόμο υπ. Αριθμ. 3463 άρθρο 1, ΦΕΚ Α 114/8.6.2006

⁴⁹ Στο ίδιο, άρθρο 75, παρ. 1 και 2.

της δημόσιας υγείας. Ακόμη έχουν αρμοδιότητες για υπηρεσίες του κράτους, προκειμένου για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων.

Με το σχέδιο «Καποδίστριας» Ν 2539/1997⁵⁰ μειώθηκε ο αριθμός των δήμων για την βελτίωση της δημόσιας διοίκησης και της δημιουργίας λειτουργικής και ισχυρής περιφερειακής διοίκησης, με την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους πολίτες, με στόχο την ένταξη στο ευρωπαϊκό αναπτυξιακό επίπεδο. Ο νόμος βασίστηκε στην αρχή της δημοκρατικής και αποτελεσματικής διακυβέρνησης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και για διοικητική συνένωση, με την δημιουργία ενός συστήματος διοίκησης στα ευρωπαϊκά πρότυπα. (Παπαδομανωλάκη, 2014).⁵¹

Το πρόγραμμα «Καλλικράτης» Ν 3852/2010⁵² σκοπό έχει: να αναβαθμίσει την τοπική διοίκηση, με προτεραιότητες την ανάδειξη ενός επιτελικού κράτους, σύγχρονου και αποτελεσματικού, στην υπηρεσία του πολίτη, την αποτροπή δυσλειτουργιών και γραφειοκρατικών διαδικασιών, την ενίσχυση της διαφάνειας και της προαγωγής της συμμετοχικής διαδικασίας των πολιτών. Διαμορφώνεται πλέον ένα σύστημα διοίκησης που θα μπορεί να εκμεταλλευτεί τις νέες τεχνολογίες και καινοτομίες, για να παράσχει υπηρεσίες υψηλού επιπέδου στους κατοίκους.

Οι δήμοι τις τελευταίες δεκαετίες έχουν διευρύνει τις δραστηριότητες στους τομείς του αθλητισμού και του πολιτισμού, με τον σχεδιασμό προγραμμάτων, την ίδρυση αθλητικών και πολιτιστικών φορέων, την σύναψη συμβάσεων με τα αρμόδια υπουργεία,. Επιπλέον ίδρυσαν δημοτικά ωδεία, αθλητικούς οργανισμούς και πολιτιστικά κέντρα (Κόνσολα, 2006).⁵³ Η τοπική αυτοδιοίκηση, με κατάλληλη και αποτελεσματική πολιτική και μέσα από δημοκρατικές διαδικασίες, επιδιώκει να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων, την πολιτιστική και αθλητική ταυτότητα, να συμβάλει στην ανάπτυξη και την αναβάθμιση της τοπικής κοινωνίας. Οι αθλητικοί και πολιτιστικοί οργανισμοί ενισχύουν την ποιότητα ζωής των πολιτών, συμβάλλουν στην δημιουργία ταυτοτήτων και στην κοινωνική συνοχή (Χρηστίδη, 2019).⁵⁴

⁵⁰ Βλέπε Ν. 2539 ΦΕΚ Α' 244/4.12.1997

⁵¹ Ειρ. Παπαδομανωλάκη *Η διαχείριση της τοπικής αυτοδιοίκησης και οι πολιτικές αύξησης των ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα των πολιτών: Η περίπτωση του αθλητικού οργανισμού «Η Άρτεμις» του Δήμου Σπατών-Αρτέμιδας*, Διπλωματική εργασία, Σχολή Οργάνωση & διοίκηση αθλητικών οργανισμών & επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σπάρτη. 2014: σελ. 18,

⁵² Βλέπε Ν 3852 ΦΕΚ Α' 87/7.6.2010

⁵³ Κόνσολα, Ντ. (2006), σελ. 198. *Πολιτιστική ανάπτυξη και πολιτική*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση

⁵⁴ Μαρ. Χρηστίδη, (2016), *Η πολιτιστική επικοινωνία σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης: Η μελέτη περίπτωσης του Δήμου Ζωγράφου*, Διπλωματική εργασία, Σχολή Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων, ΕΑΠ, Αθήνα. σελ. 28.

2.2 Ο Μαζικός Αθλητισμός σαν δραστηριότητα ελεύθερου χρόνου

Ο αθλητισμός, είναι πολύτιμο αγαθό που βελτιώνει την υγεία και έχει γίνει αναπόσπαστο μέρος της καθημερινότητας του ανθρώπου. Χρησιμοποιήθηκε σαν η συνέχεια της σωματικής άσκησης στην αρχαία Ελλάδα μέχρι και σήμερα, για να υπηρετήσει την ανάγκη της εθνικής ταυτότητας και ιδεολογίας των Ελλήνων. Οι αφηγήσεις αναπαράγονται και σήμερα, όχι μόνο στην Ελλάδα και φυσικοποιούν τον αθλητισμό, συνδέοντάς τον με την απόκτηση αρετών για πρόοδο και εξέλιξη. Ο αθλητισμός που με τα στερεότυπα της καθαρότητας εκφράζει αξίες όπως εγυνή άμιλλα, ισότητα, ελευθερία και ειρήνη, έχει διαμορφωθεί σαν οντότητα πάνω από το κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό πλαίσιο. Όπως αναφέρουν οι Ζαϊμάκης και Φουρναράκη (2015)⁵⁵ η σύγχρονη κοινωνική έρευνα έχει δείξει ότι ο αθλητισμός, όπως τον γνωρίζουμε και τον εννοιολογούμε σήμερα, αποτελεί επινόηση της νεωτερικότητας και χρησιμοποιήθηκε σαν μηχανισμός ελέγχου της νεολαίας για εκμάθηση αρετών όπως πειθαρχία, συνεργασία και ομαδικότητα.

Τα σύγχρονα παιχνίδια και τα σπορ είναι νομιμοποιημένα και αποδεκτά πολιτισμικά πρότυπα, και ολοένα και περισσότεροι οργανισμοί μέσω των νέων τεχνολογιών, επενδύουν στο σώμα και την υγεία. Ο άνθρωπος μέσα από τις αθλητικές δραστηριότητες, σαν μηχανισμό της βιοεξουσίας, δύναται να οδηγηθεί σε τήρηση των κανόνων της υγιεινής και παιδαγωγικής, για τη συγκρότηση και ένταξή του σε ελεγχόμενα συστήματα κοινωνικής οργάνωσης. Ο Τζανάκης (2015)⁵⁶ υποστηρίζει ότι στην μετανεωτερική εποχή, αποσπάρθηκε από στρατιωτικούς και οικονομικούς στόχους και ο αθλητισμός παρουσιάζεται σαν δημοφιλή δραστηριότητα του ελεύθερου χρόνου, συνδεδεμένη με ιατρικές γνώσεις για τη διατήρηση και βελτίωση της υγείας.

Ο Bourdieu αναφέρει ότι η οικονομία των σπορ οργανώθηκε σε ένα σύστημα διακυβέρνησης, που διάφοροι οργανισμοί καθορίζουν και επιβάλουν κανόνες, διαμορφώνουν υποδομές και αξιοποιούν το ανθρώπινο κεφάλαιο. Όπως αναφέρουν οι Ζαϊμάκης και Φουρναράκη (2015)⁵⁷ σε αυτό το πεδίο διαμορφώνονται κοινωνικές σχέσεις και συμπεριφορές που βρίσκονται σε αλληλεπίδραση και εξάρτηση. Στη σημερινή εποχή,

⁵⁵ Ζαϊμάκης, Γ. και Φουρναράκη, Ε. (2015), σελ. 15, «Εισαγωγή», στο Γ. Ζαϊμάκης και Ε. Φουρναράκη (επιμ.), *Κοινωνία και Αθλητισμός στην Ελλάδα. Κοινωνιολογικές και ιστορικές προσεγγίσεις* Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

⁵⁶ Τζανάκης, Μ. (2015), Στο Ζαϊμάκης, Γ. και Φουρναράκη, Ε. (Επιμ.). *Κοινωνία και Αθλητισμός στην Ελλάδα. Κοινωνιολογικές και ιστορικές προσεγγίσεις* (σελ. 120-121), Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

⁵⁷ Βλέπε Ζαϊμάκης, Γ. και Φουρναράκη, Ε. (2015), σελ. 114.

οι κυβερνήσεις χρησιμοποιούν τις αθλητικές πρακτικές για την εργαλειοποίηση της συμπεριφοράς του ατόμου, στην υπηρεσία του κράτους (Ζαϊμάκης Γ., Φουρναράκη Ε., 2015).⁵⁸ Οι Νόρμπερτ και Ντάνινγκ (2000)⁵⁹ υποστηρίζουν ότι η αναζήτηση της ευχάριστης διέγερσης, αντισταθμίζει το άγχος και την ένταση της καθημερινότητας και στα σημερινά αθλήματα παρατηρείται ότι το επίπεδο ελέγχου της βίας είναι πολύ υψηλό. Ωστόσο ο Gruneau το 1983, αναφέρει ότι οι αθλητικές πρακτικές κάτω από συγκεκριμένους όρους, προσφέρουν δημιουργικότητα, ελεύθερη έκφραση και κάποιας μορφής αντίστασης σε κυρίαρχες τάξεις (Ζαϊμάκης Γ., Φουρναράκη Ε., 2015).⁶⁰ Στον Αθλητικό χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης,⁶¹ σαν αθλητισμός ορίζονται όλες οι μορφές σωματικής δραστηριότητας, που στοχεύουν στην έκφραση και βελτίωση της φυσικής κατάστασης, της ψυχικής ευεξίας και στην δημιουργία κοινωνικών σχέσεων. Ο μαζικός αθλητισμός είναι ευεργετική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του σύγχρονου ανθρώπου. Εκτός από μέσο για την βελτίωση της υγείας, αποτελεί μέσο για ψυχαγωγία, σωματική και ψυχική ισορροπία, διέξοδος στη νεολαία από την υποκινητική δουλειά της τεχνολογίας και αποτροπής από εξαρτήσεις. Προσφέρει επικοινωνία μεταξύ ατόμων και ομάδων και είναι σημαντικό εργαλείο για την κοινωνική ένταξη ειδικών ομάδων του πληθυσμού. Όπως αναφέρθηκε προηγούμενα, ο αθλητισμός προάγει αξίες όπως η ευγενής άμιλλα, ομαδικό πνεύμα, αλληλεγγύη, συνεργασία ενώ συμβάλλει στην επίτευξη της ευημερίας.

Τα προγράμματα αθλητισμού, εποπτεύονται διοικητικά και οικονομικά από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού σε συνεργασία με τις περιφέρειες και τους Δήμους, δημιουργήθηκαν για την ικανοποίηση των αναγκών άθλησης των πολιτών στις ιδιαίτερες συνθήκες ζωής του αστικού ιστού. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ), είναι απαραίτητη η χάραξη μιας κοινής πολιτικής για την προώθηση του αθλητισμού. Η δύσκολη πρόσβαση σε αθλητικούς συλλόγους ή σωματεία, για οικονομικούς ή άλλους λόγους, καθιστά την συμμετοχή των Δήμων απαραίτητη, για την οργάνωση και προώθηση προγραμμάτων άθλησης.⁶²

⁵⁸ Βλέπε Ζαϊμάκης, Γ. και Φουρναράκη, Ε. (2015), σελ.106,

⁵⁹ Ντάνινγκ, Ε. & Ελίας, Ν., (2000), *Quest for excitement-sport and leisure in the civilizing process*. Στο Π. Κυπριανός, (Επιμ.), *Αθλητισμός και ελεύθερος χρόνος στην εξέλιξη του πολιτισμού*, Αθήνα: Κατάρτι.

⁶⁰ Βλέπε Ζαϊμάκης, Γ. και Φουρναράκη, Ε. (2015), σελ.108,

⁶¹ Βλέπε *European council European sports charter*, (13 Octo 2021), Άρθρο 2, παρ. 1.

⁶² Αλ. Ιωσηφίδου, (2022), *Αθλητισμός και τοπική αυτοδιοίκηση: Η περίπτωση του αθλητικού οργανισμού δήμου Καλλιθέας (1992-2019)*. Πτυχιακή εργασία, Τμήμα Αθλητικές σπουδές: Κοινωνιολογία, Ιστορία, Ανθρωπολογία, ΕΑΠ, Πάτρα: σελ. 13.

Το πρόγραμμα «Αθλητισμός για Όλους», δίνει περισσότερη έμφαση στην αποτελεσματική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου και εστιάζει στην παροχή ποιοτικών αθλητικών δράσεων που απευθύνονται σε συγκεκριμένες ανάγκες του πληθυσμού. Οργανώνεται και ενισχύεται σε τοπικό επίπεδο και δεν αποτελεί μόνο δραστηριότητα αναψυχής, αλλά μπορεί να συνδυάσει τα οφέλη που αποκομίζουν με την βελτίωση και προαγωγή της υγείας.⁶³

2.3 Αθλητισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί ισχυρό φορέα άσκησης πολιτιστικής πολιτικής, αφού βρίσκεται κοντά στην τοπική κοινωνία. Στα πλαίσια της λειτουργίας των Δήμων, τα αθλητικά προγράμματα αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτιστικής τους δραστηριότητας. Σύμφωνα με ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής επιτροπής το 2011, με θέμα την Ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στον αθλητισμό (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex%3A52011DC0012>) τονίζεται η μεγάλη σημασία του αθλητισμού για την διαμόρφωση της κοινωνικής συνοχής και της ευρωπαϊκής ταυτότητας. Στην ανακοίνωση υπογραμμίζεται επίσης, η ανάγκη διάδοσης του «Αθλητισμού για Όλους», με την θέσπιση πολιτικών για την προώθηση της σωματικής δραστηριότητας για όλους τους πολίτες. Στη συνέχεια επισημαίνεται η σημασία των τοπικών αρχών στην ανάπτυξη και ενίσχυση του αθλητισμού, αφού βάση του θεσμικού πλαισίου τους είναι οι κύριοι φορείς παροχής υπηρεσιών αθλητικού περιεχομένου σε τοπικό επίπεδο, συντονισμού όλων των φορέων που παρέχουν υπηρεσίες αθλητισμού, ανάπτυξης στρατηγικών ενθάρρυνσης της συμμετοχής των πολιτών στις αθλητικές δραστηριότητες. Η ενασχόληση με τον αθλητισμό θα πρέπει να πραγματοποιείται συστηματικά, με κάποιο αγώνισμα ή με άλλες οργανωμένες δραστηριότητες, με στόχο την βελτίωση της κοινωνίας, στους τομείς της υγείας, της επαγγελματικής αποκατάστασης και της κοινωνικής συνοχής. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση οφείλει να παρέχει τους όρους που θα καθιστούν όλο και μεγαλύτερη την συμμετοχή των πολιτών στις αθλητικές δραστηριότητες. Ο «Αθλητισμός για όλους» αποτελεί μια σημαντική δράση της τοπικής αυτοδιοίκησης με αθλητικό και κυρίως κοινωνικό χαρακτήρα. Όπως αναφέρει ο

⁶³ Βλ. Ειρ. Παπαδομανωλάκη *Η διαχείριση της τοπικής αυτοδιοίκησης και οι πολιτικές αύξησης των ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα των πολιτών: Η περίπτωση του αθλητικού οργανισμού «Η Άρτεμις» του Δήμου Σπατών-Αρτέμιδας*, Πτυχιακή εργασία, Σχολή Οργάνωση & διοίκηση αθλητικών οργανισμών & επιχερήσεων, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σπάρτη. 2014: σελ.51.

Herberichs το 1984,⁶⁴ το κράτος και οι τοπικοί φορείς είναι οι αρμόδιοι για τη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών, που θα επιτρέπουν σε όλους τους πολίτες να συμμετέχουν στα αθλητικά προγράμματα.

Οι τοπικές κοινωνίες χαρακτηρίζονται από κανόνες και αξίες όπως η επικοινωνία, η συνεργασία και η αλληλοεξυπηρέτηση και είθισται να είναι κοινές για όλο τον πληθυσμό. Οι πολίτες στον τόπο που κατοικούν, επιθυμούν να αναπτύσσουν ανθρώπινες σχέσεις και να δημιουργούν κοινωνικούς δεσμούς. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, οφείλει να αναπτύσσει δράσεις και πολιτικές για την βελτίωση του επιπέδου της ποιότητας ζωής των πολιτών, προκειμένου για την δημιουργία ισχυρής κοινωνίας.⁶⁵

2.4 Το δικαίωμα για άθληση

Ο ορισμός «Άθληση για Όλους» σύμφωνα με τον Νικηταρά το 2003,⁶⁶ αφορά όσο το δυνατόν μεγαλύτερο φάσμα πληθυσμού και αναφέρεται στα δύο φύλα και σε όλες τις ηλικίες. Σήμερα η συμμετοχή στον αθλητισμό θεωρείται ως αναφαίρετο δικαίωμα κάθε πολίτη ανεξάρτητα από την κοινωνική και οικονομική του θέση. Στην διάσκεψη του Μπριζ το 1984, ως άθληση ορίζεται η ελεύθερη και αυθόρμητη φυσική δραστηριότητα στον ελεύθερο χρόνο, με κύριες μορφές της τη διασκέδαση, την αναζωογόνηση και τη χαλάρωση.⁶⁷ Ο αθλητισμός είναι το δικαίωμα του κάθε πολίτη, που συμμετέχοντας σε οποιοδήποτε αγώνισμα ή άθλημα, του δίνεται η δυνατότητα να αναπτύξει την προσωπικότητά του.

Η ελεύθερη δημιουργία των φυσικών, ηθικών και πνευματικών δυνάμεων του ανθρώπου, αποτελεί βασικό σκοπό της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού. Ο άνθρωπος μέσα από την ενασχόληση με τον αθλητισμό βελτιώνει την υγεία του, αποκτά μια ενδιαφέρουσα απασχόληση στον ελεύθερο χρόνο, μπορεί να ανταπεξέλθει στις δυσκολίες της σύγχρονης κοινωνίας, αναπτύσσει την αυτοπεποίθηση και την αυτοπειθαρχία σαν μέλος της

⁶⁴ Gerrard Herberichs (1990), *Panathlon International Congress*. The Council of Europe 1984-1989. London: HMSO

⁶⁵ Αιμ. Σπανού, *Αθλητισμός και τοπική αυτοδιοίκηση. Μελέτη περίπτωσης του δήμου Στροβόλου*. Πτυχιακή εργασία, Σχολή Τμήμα διοίκησης μονάδων τοπικής αυτοδιοίκησης, ΤΕΙ Καλαμάτας, Κύπρος. 2004.

⁶⁶ Νικηταράς, Ν. (2003), σελ. 121, *Η Πόλη και η Άσκηση του Πολίτη. Διαχρονική Εξέλιξη*, Αθήνα: Τελέθριον.

⁶⁷ Βλέπε Αγγ. Στέλλα, *Συνθήκες και προϋποθέσεις ανάπτυξης του αθλητισμού στην τοπική αυτοδιοίκηση*, Πτυχιακή εργασία, Σχολή Οργάνωση & διοίκηση αθλητικών οργανισμών & επιχειρήσεων. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σπάρτη., 2016: σελ. 15.

κοινωνίας και εμπλουτίζει τις κοινωνικές του σχέσεις.⁶⁸ Οι αθλητικές επιλογές του ατόμου, φανερώνουν τα πιστεύω του, τα κομμάτια του χαρακτήρα του και πολλές φορές είναι ο καθρέπτης της προσωπικότητάς του.

2.5 Οφέλη που προωθεί ο αθλητισμός

Στην Αρχαιότητα, το ιδεώδες για τους Έλληνες ήταν η ανάπτυξη του σώματος και του πνεύματος, σκοπός της παιδείας ήταν οι νέοι με την άσκηση του σώματός τους, να αποκτήσουν ευρωστία και να γίνουν ενάρετοι. Στη σύγχρονη κοινωνία, σύμφωνα με μελέτες από διαφορετικούς τομείς, η ενασχόληση με τον αθλητισμό δύναται να προσφέρει σημαντικά οφέλη στον άνθρωπο, σε επίπεδο σωματικής αλλά και ψυχικής υγείας. Βάση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας η αθλητική δραστηριότητα συμβάλει στην βελτίωση της μυοσκελετικής υγείας και της ψυχολογικής ευεξίας, ενώ καταπολεμά τις καρδιαγγειακές παθήσεις, την παχυσαρκία και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για καλύτερη ποιότητα ζωής. Η σωματική αδράνεια θεωρείται σαν ένας σημαντικός παράγοντας κινδύνου για την υγεία του σημερινού ανθρώπου.⁶⁹

Ο αθλητισμός αποτελεί όλο και μεγαλύτερο μέρος της καθημερινότητας του σύγχρονου ανθρώπου, είτε σαν θεατής, είτε συμμετέχοντας σε κάποιο άθλημα (Spickard, Post, & Lapman, 2011).⁷⁰ Έχει μπει στην ζωή μας, απασχολώντας τα μέσα ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης και αποτελώντας αντικείμενο συζήτησης και επικοινωνίας των ανθρώπων. Η επίδραση του αθλητισμού είναι ίσως μεγαλύτερη από άλλες μορφές ψυχαγωγίας του ανθρώπου και αυτό αποδεικνύεται από την προβολή και την εμβέλεια των μεγάλων αθλητικών γεγονότων.

Σύμφωνα με την Γκιτάκου (2017)⁷¹ η ενασχόληση του ανθρώπου με τον αθλητισμό, επιδρά στην δημοσιονομική και οικονομική κατάσταση μιας χώρας, διότι με βάση τα αποτελέσματα ερευνών, μειώνονται οι αναπηρίες και οι πρόωροι θάνατοι, που σημαίνει εξοικονόμηση πόρων για το κράτος, ενεργή γήρανση και αύξηση της παραγωγικότητας. Ο

⁶⁸ Ελ. Χατζηπαύλου (2002), *Αθλητισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση-Μελέτη περίπτωσης Δήμου Αιγάλεω*, Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Σπάρτη: σελ. 11.

⁶⁹ World Health Organization (2009), *Global health risks. Mortality and burden of disease attributable to selected major risks*. Geneva.

⁷⁰ Spickard P., Post S., Lapman B., (2011). *Learning culture through sports* (1st ed), pp 54-71. Maryland: Rowman & Littlefield publishers.

⁷¹ Μαρ. Γκιτάκου, (2017), *Ανάλυση πολιτικών για τη Διά βίου Άθληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κρατών μελών και της Ελλάδας*, Πτυχιακή εργασία, Σχολή Κ.Π.Ε., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος. σελ. 38

Cecchini κ.α. (2010)⁷² αναφέρουν ότι σε έρευνα στις ΗΠΑ, η επένδυση σε αθλητικές δραστηριότητες ύψους 1 δις δολαρίων αντιστοιχεί σε εξοικονόμηση 3,2 δις δολαρίων σε κόστη για υγειονομική περίθαλψη. Η σωματική άσκηση έχει συνδεθεί με την βελτίωση της υγείας και της παραγωγικότητας του εργαζόμενου, γι' αυτό και πολλές εταιρίες οργανώνουν προγράμματα αθλητικών δραστηριοτήτων στους χώρους εργασίας.

Σύλλογοι και αθλητές έχουν γίνει αντικείμενα λατρείας. Οι πρωταγωνιστές αθλητικών δραστηριοτήτων αποτελούν σύμβολα για τους νέους και οι συμπεριφορές και στάσεις τους, θετικά ή αρνητικά παραδείγματα προς μίμηση ή αποφυγή. Με την συνεχώς αυξανόμενη σημασία στην ζωή του ανθρώπου, ο αθλητισμός είναι ένας σημαντικός φορέας κοινωνικοποίησης, που διαμορφώνει πολιτισμικές, κοινωνικές και πολιτικές ταυτότητες. Οι τρόποι άθλησης και οι κανόνες των αθλημάτων είναι κοινοί για όλους τους συμμετέχοντες και τους θεατές σε όλη την επικράτεια. Ακόμη και οι διαφορετικοί πολιτισμοί ανά τον κόσμο μπορούν και επικοινωνούν με την κοινή γλώσσα του αθλητισμού. (Markovits & Rensman, 2010).⁷³ Η γλώσσα αυτή είναι αποδεκτή από όλες τις χώρες, τις κοινωνικές τάξεις, τις κουλτούρες και τους πολιτισμούς.

Σύμφωνα με τον Smith (2009)⁷⁴ ο αθλητισμός δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την εξισορρόπηση διαφορών που αναφέρονται στο φύλο, το έθνος και την κοινωνική τάξη, αναπτύσσοντας βάσεις επικοινωνίας. Ο ίδιος αναφέρει ότι ο αθλούμενος διαμορφώνει κοινούς στόχους και αξίες και αναπτύσσει δεξιότητες και ικανότητες για την διαχείριση της καθημερινών προβλημάτων. Μάλιστα θεωρεί ότι στις σημερινές πολυπολιτισμικές κοινωνίες, ο αθλητισμός αποτελεί παράγοντα για την κοινωνικοποίηση του αθλούμενου και την αλληλεπίδραση με σεβασμό, ισονομία και δημιουργεί τις σωστές βάσεις για την κοινωνική ένταξη των ατόμων, την ενσωμάτωση τους και την διαμόρφωση κοινωνικής ταυτότητας, αποκλείοντας φαινόμενα ρατσισμού και απομόνωσης.

Με την γιγάντωση του αθλητισμού δημιουργήθηκαν στενές σχέσεις με την οικονομία και την πολιτική και εν γένει με την ευρύτερη κοινωνία. Πολιτικά καθεστώτα στη νεότερη ιστορία χρησιμοποίησαν τον αθλητισμό για την εξυπηρέτηση των δικών τους συμφερόντων και τον αποπροσανατολισμό του κόσμου από τα πραγματικά προβλήματα

⁷² Cecchini, M. Sassi, F. Lauer, J. A. Lee, Y.Y. Guajardo-Barron, V. & Chisholm, D., (2010), Tackling of unhealthy diets, physical inactivity, and obesity: health effects and cost-effectiveness. *Lancet*, V376, pp. 1775–1784.

Third International Ministerial Conference on Physical Education and Sport, 1999.

⁷³ Markovits, A., Post, S., Rensmann L., (2010) pp. 11. *Gaming world* (1st ed). University Press, Princeton: Princeton

⁷⁴ Smith, E. (2010). *Sociology of sport and social theory*, 2nd ed. pp 44-46. *Human Kinetics*, USA

της τοπικής κοινωνίας. Χαρακτηριστικά είναι τα παραδείγματα στην χώρα μας, της δικτατορίας του Μεταξά την περίοδο 1936-1940 και της περιόδου 1967-1974 με την χούντα των συνταγματαρχών. Οι περίοδοι χαρακτηρίστηκαν από τις κρατικές παρεμβάσεις με σκοπό τον έλεγχο της κοινωνικής ζωής και την πειθάρχηση των πολιτών στα ιδεολογικά σχήματα του ολοκληρωτισμού.⁷⁵ Σήμερα οι πολιτικοί άρχοντες χρησιμοποιούν διάφορους αθλητικούς όρους ανάλογα με την κουλτούρα της χώρας, σαν τρόπο επικοινωνίας για την προώθηση των συμφερόντων τους.

Παράλληλα και εκτός από μέσο επικοινωνίας, ο αθλητισμός αποτελεί και σημαντικό φορέα παιδείας, αφού στα σχολεία και ανάλογα με την ιδιαίτερη κουλτούρα της κάθε χώρας, συμμετέχει στην κοινωνικοποίηση των νέων, στην ομαδικότητα και την πειθαρχία τους.⁷⁶ Έχει δημιουργηθεί στενή σχέση και αλληλεπίδραση της εκπαίδευσης, με τον αθλητισμό γι' αυτό και παίζουν σημαντικό ρόλο στην δημιουργία της κουλτούρας σε κάθε κοινωνία.

Η Λευκή Βίβλος για τον Αθλητισμό το 2007, αναφέρει ότι ο αθλητισμός ελκύει τον άνθρωπο και όλοι και περισσότεροι πολίτες αθλούνται συστηματικά. Επίσης παράγει αξίες όπως η ευγενής άμιλλα, αλληλεγγύη, η ανεκτικότητα, η ομαδικότητα, συμβάλει στην προσωπική ανέλιξη και πληρότητα του ανθρώπου και προάγει την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στα κοινά (<https://eur-lex.europa.eu>).

2.6 Δημόσιες πολιτικές στον αθλητισμό

Με βάση τον Ευρωπαϊκό αθλητικό χάρτη, ο Αθλητισμός είναι όλες οι φυσικές δραστηριότητες, οργανωμένες ή περιστασιακές που στόχο έχουν την βελτίωση της φυσικής κατάστασης του ανθρώπου, καθώς και της πνευματικής του υγείας. Στην διάσκεψη της συνθήκης του Άμστερνταμ το 1997,⁷⁷ στο άρθρο 29 τονίζεται η κοινωνική σημασία του αθλητισμού, ο ρόλος για την διαμόρφωση της ταυτότητας και της προσωπικότητας του ανθρώπου και η συμβολή του στη δημιουργία των ανθρώπινων σχέσεων. Αναφέρει την ανάγκη για συνεργασία οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για αποφάσεις και θέματα που αφορούν τον αθλητισμό.

⁷⁵Ζαϊμάκης Γ., (2010), *Η Ελληνική νεολαία στον 20^ο αιώνα, Πολιτικές διαδρομές, κοινωνικές πρακτικές και πολιτιστικές εκφράσεις*. Εκδόσεις Θεμέλιο. Αθήνα.

⁷⁶Βλέπε Spickard P., Post S., Lapman B., (2011), *Learning culture through sports* (1st ed), Mayrlyand: Rowman & Littlefield, (pp 54-71).

⁷⁷Ευρωπαϊκή Ένωση (1997). *Συνθήκη του Άμστερνταμ*. Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Το 1999 η ευρωπαϊκή επιτροπή υπέβαλε την έκθεση του Ελσίνκι⁷⁸ προωθώντας την διατήρηση του αθλητικού γίνεσθαι και της κοινωνικής προσφοράς του στην Ευρώπη, καθώς και την πρόληψη φαινομένων που αμφισβητούν τις αρχές του αθλητισμού. Τονίστηκε η αναγκαιότητα σύνδεσης της απήχησης στο κόσμο με την οικονομική διάσταση του και η ανάγκη για υπεράσπιση των αξιών που πρεσβεύει ο αθλητισμός. Δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην εφαρμογή πολιτικών που αφορούν στις αξίες του αθλητισμού, όπως ευγενής άμιλλα, αλληλεγγύη, καταπολέμηση ανισοτήτων και δικαιοσύνη.

Με την δήλωση της Νίκαιας⁷⁹ το 2000, επισημαίνεται ο σημαντικός ρόλος του αθλητισμού για την διαφύλαξη της κοινωνικής συνοχής και της παγκόσμιας ειρήνης. Διακηρύσσεται ότι τα μέλη και οι αθλητικοί φορείς είναι οι διαχειριστές των αθλητικών θεμάτων και για να διαφυλάσσεται ο κοινωνικός ρόλος του αθλητισμού με βάση τις αρχές και τις αξίες του, κάθε ενέργεια και δράση που θα επιλέγεται θα διαμορφώνεται βάση του πλαισίου. Αναφέρει ότι κάθε πολίτης θα πρέπει να συμμετέχει στις δραστηριότητες ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του και θα πρέπει να προωθεί το πνεύμα του «ευ αγωνίζεσθαι».

Η λευκή βίβλος για τον αθλητισμό το 2007 (<https://eur-lex.europa.eu>) δίνει στρατηγικές κατευθύνσεις για το ρόλο του αθλητισμού στην ευρωπαϊκή ένωση, για την διατήρηση και ανάπτυξη της κοινωνικής συνοχής, την ταυτότητα και τον πολιτισμό της ένωσης. Αναφέρει ότι ο αθλητισμός αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την κοινωνική ένταξη, την ανάπτυξη του εθελοντισμού και την προώθηση κοινωνικών, πολιτιστικών και εκπαιδευτικών αρχών, όπως το ευ αγωνίζεσθαι, ο αλληλοσεβασμός, η τήρηση κανόνων, η αλληλεγγύη και η αυτοπειθαρχία. Τονίζεται η σημασία του αθλητισμού για την διασφάλιση και την ενίσχυση της δημόσιας υγείας, αφού με την ενασχόληση κάθε μορφής σωματικής δραστηριότητας μειώνονται τα ποσοστά εμφάνισης ασθενειών. Δίνεται έμφαση στην διασφάλιση, με ανάπτυξη πολιτικών που θα παράσχουν παροχές και τις διευκολύνσεις για συμμετοχή στις αθλητικές δραστηριότητες, όλων των πολιτών ανεξάρτητα από την ηλικία, το φύλο, την θρησκεία, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, το κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο.

⁷⁸Ευρωπαϊκή Επιτροπή (1999). *Έκθεση του Ελσίνκι για τον αθλητισμό*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

⁷⁹Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2000). *Συμπεράσματα της προεδρίας Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Με την συνθήκη της Λισαβόνας⁸⁰ το 2009, επισημαίνεται ο ρόλος του αθλητισμού για την κοινωνία και σαν βασική προτεραιότητα, η δημιουργία ίσων ευκαιριών στους πολίτες, η διάδοση του «Αθλητισμού για όλους» (ΑγΟ), του εθελοντισμού και η αναβάθμιση των αθλητικών υποδομών, μέσα από τις κατάλληλες πολιτικές και στρατηγικές. Η ευρωπαϊκή ένωση για πρώτη φορά αναφέρεται στο ρόλο του αθλητισμού, σε επίπεδο πολιτικής μέριμνας, με την ανάδειξη του εκπαιδευτικού και κοινωνικού του ρόλου (ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_en.pdf). Στο άρθρο 165 της συνθήκης υπογραμμίζεται πως είναι βασικό καθήκον της ένωσης, η προώθηση και ανάπτυξη του αθλητισμού σε συνεργασία με τους αθλητικούς φορείς των κρατών και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, στηριζόμενη στις αρχές της αυτονομίας και της επικουρικότητας. Παράλληλα επισημαίνεται η συμβολή του αθλητισμού, κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά, σε όλο το φάσμα των κοινωνικών δομών στην ένωση και αναδεικνύονται οι πτυχές της αποστολής του.⁸¹ Υποχρέωση της ευρωπαϊκής ένωσης είναι να ενισχύσει την ανοιχτή και δίκαιη συμμετοχή σε αθλητικά γεγονότα, για όλους και να μεριμνήσει για την σωματική και ηθική αρτιότητα των πολιτών όλων των ηλικιακών ομάδων.

Στην Ελλάδα, βάση του άρθρου 16 του συντάγματος, παρ. 9, ο αθλητισμός τελεί υπό την προστασία και εποπτεία του κράτους, που ελέγχει, ενισχύει και επιχορηγεί τα σωματεία σύμφωνα με τον προορισμό τους (<https://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/article-16/>). Το κράτος, σύμφωνα και με τις κατευθυντήριες γραμμές της ευρωπαϊκής ένωσης προσαρμόζει τις πολιτικές στα ζητήματα του αθλητισμού, ανάλογα τις ιδιαίτερες συνθήκες. Οφείλει να συντονίζει τις συνεργασίες με τους θεσμούς και τους φορείς άσκησης πολιτικής και να επιδιώκει την συνεργασία μεταξύ της διοίκησης και των τοπικών και των περιφερειακών αρχών.

Η κυβέρνηση σε συνεργασία με το αρμόδιο υπουργείο, την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (ΓΓΑ), τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα σωματεία, αποτελούν τους βασικούς φορείς υλοποίησης των πολιτικών για την ανάπτυξη του μαζικού αθλητισμού. Η κυβέρνηση έχει την ευθύνη για την κατανομή των πόρων, την χρηματοδότηση των ΟΤΑ και των αθλητικών οργανώσεων που εφαρμόζουν τα προγράμματα. Σκοπός τους είναι η βελτίωση της σωματικής και ψυχικής υγείας των συμμετεχόντων και η ποιοτική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους. Δικαίωμα

⁸⁰Συνθήκη της Λισαβόνας Για την τροποποίηση της συνθήκης για την ευρωπαϊκή ένωση και της συνθήκης περί ιδρύσεως της ευρωπαϊκής κοινότητας, 2009.

⁸¹Βλέπε Επιτροπή Περιφερειών, *Ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης για τον αθλητισμό*, 2011.

συμμετοχής έχουν όλες οι ομάδες πληθυσμού, ευπαθείς κοινωνικά ομάδες και Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, (ΑΜΕΑ).⁸²

2.7 Φορείς αθλητικής πολιτικής

Τα προγράμματα μαζικού αθλητισμού και άθλησης για όλους, αποτελούν παραδείγματα δημόσιας πολιτικής για τον αθλητισμό. Βάση του νέου σχεδίου νόμου για την αθλητική μεταρρύθμιση⁸³ τον σχεδιασμό των προγραμμάτων επιμελείται η Γ.Γ.Α. και το Υπουργείο Πολιτισμού και υλοποιούνται σε συνεργασία με τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλους φορείς όπως αθλητικά σωματεία, ομοσπονδίες και πολιτιστικούς συλλόγους. Η Γ.Γ.Α. εκτός από τον σχεδιασμό είναι υπεύθυνη για την εποπτεία και την υποστήριξη των δραστηριοτήτων άθλησης και αναψυχής.

Φορείς αθλητικής πολιτικής είναι εκτός της Γ.Γ.Α. οι ομοσπονδίες, οι Ο.Τ.Α. τα αθλητικά σωματεία και ιδιώτες που έχουν σαν στόχο την ανάπτυξη του αθλητισμού και την διοργάνωση δραστηριοτήτων αναψυχής και άθλησης για όλους, για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Οι φορείς αυτοί έχουν την ευθύνη για την υλοποίηση των Προγραμμάτων Άθλησης για Όλους (Π.Α.γ.Ο.) και τις Εκδηλώσεις Άθλησης για Όλους (Ε.Α.γ.Ο.) που σχεδιάζονται από την Γ.Γ.Α. Φορέας είναι και η «ομοσπονδία αθλητισμού και άθλησης για όλους», και τα σωματεία που εντάσσονται σε αυτήν και λειτουργούν για τους ανωτέρω σκοπούς και τους ίδιους στόχους (<https://www.gga.gov.gr/grafeio-typou/deltia-typou/3459-9-11-2021>).

Οι Δήμοι και οι περιφέρειες είναι οι κύριοι φορείς υλοποίησης των προγραμμάτων Π.Α.γ.Ο.⁸⁴ Σύμφωνα με τον Ν. 3463/2006⁸⁵ οι Ο.Τ.Α. είναι υπεύθυνοι για την προώθηση και εφαρμογή των προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού και των αθλητικών εκδηλώσεων, για την διαχείριση, την συντήρηση των υποδομών και την κατασκευή νέων χώρων άθλησης, καθώς και τις επιχορηγήσεις των αθλητικών σωματείων.

Τα εθελοντικά σωματεία διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην προώθηση του μαζικού αθλητισμού. Πρόκειται για οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που

⁸² Αλ. Ιωσηφίδου, (2022), *Αθλητισμός και τοπική αυτοδιοίκηση: Η περίπτωση του αθλητικού οργανισμού Δήμου Καλλιθέας*, Διπλωματική εργασία, Σχολή Αθλητικές σπουδές: Κοινωνιολογία, Ιστορία, Ανθρωπολογία, ΕΑΠ, Πάτρα. σελ. 22.

⁸³ Σχέδιο νόμου για την αθλητική μεταρρύθμιση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. (04/20/2021) άρθρο 16: Κλάδοι Άσκησης.

⁸⁴ Βλέπε στο ίδιο, άρθρο 15.

⁸⁵ Βλέπε Ν. 3463/2006, άρθρο 75 παρ.1, στ', 11, 12, 31.

συνεργάζονται με τους υπόλοιπους φορείς για την υλοποίηση των προγραμμάτων και την πραγματοποίηση των ανωτέρω στόχων.⁸⁶

2.8 Η Τοπική Αυτοδιοίκηση φορέας του δικαιώματος για άθληση

Οι Δήμοι και οι περιφέρειες είναι αρμόδιοι για την κατασκευή και συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων, των παιδικών χαρών και των κέντρων νεότητας. Η δυνατότητα αυτή δίνει στους Ο.Τ.Α. την ευκαιρία να δημιουργήσουν τους όρους για μια υποδομή αθλητικής δράσης στα πλαίσια της τοπικής αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες και την βούληση των πολιτών, για άθληση. Με το ΠΔ 76/1985⁸⁷ δίνεται η δυνατότητα στους Δήμους, για ίδρυση Οργανισμών Νεολαίας και Άθλησης και η τοπική αυτοδιοίκηση θέτει σε νέα βάση την διαδικασία για την άθληση των πολιτών της. Με τον Ν. 1735/1987 μπορούν να προσλάβουν καθηγητές φυσικής αγωγής για την υλοποίηση των αθλητικών προγραμμάτων.

Η έλλειψη οικονομικών πόρων των Δήμων παράλληλα με την μη οικονομική ενίσχυση από το κράτος θα αποτελέσουν τροχοπέδη για την προώθηση του αθλητισμού στις τοπικές κοινωνίες. Το κράτος επιδοτεί μόνο τις κοινωνικές ομάδες που ασχολούνται επαγγελματικά με τον αθλητισμό. Μετά τις νέες νομοθετικές ρυθμίσεις που αναφέρθηκαν σε προηγούμενες ενότητες, οι Δήμοι με την διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, μπορούν να οργανώσουν και να υλοποιήσουν τα προγράμματα Π.Α.γ.Ο. για να προωθήσουν και να ενισχύσουν τον μαζικό αθλητισμό, με απώτερο σκοπό την προαγωγή και βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Μέσα από τα προγράμματα αθλητισμού, δίνεται η δυνατότητα σε όλες τις ομάδες του πληθυσμού και ανεξάρτητα από οποιεσδήποτε διαφορές παρουσιάζουν σε κοινωνικό, πολιτιστικό ή οικονομικό επίπεδο.

Το υπουργείο Πολιτισμού σχεδιάζει σε συνεργασία με την Γ.Γ.Α. τα προγράμματα και οι Ο.Τ.Α. είναι αρμόδιοι για την υλοποίησή τους σε τοπικό επίπεδο. Δίνεται έτσι η ευκαιρία στους πολίτες, σε ευπαθείς κοινωνικά και οικονομικά ομάδες και σε άτομα με ειδικές ανάγκες μέσα από την ελεύθερη συμμετοχή στις αθλητικές δραστηριότητες, σε αθλητικές εγκαταστάσεις, σε ανοιχτούς και υπαίθριους χώρους, να βελτιώσουν την σωματική τους κατάσταση και την ψυχική τους ευεξία.⁸⁸

⁸⁶ Βλέπε Αλ. Ιωσηφίδου, 2022, σελ. 24.

⁸⁷ Βλέπε ΠΔ 76/1985 άρθρο 175 παρ. 5 ΦΕΚ Α' 27/1-3-1985.

⁸⁸ ΥΠΠΟΑ/ΓΔΟΑ/ΔΑΟΠΑΕΥΔΣ/69097/2670/170.

2.9 Ο Αθλητισμός ως πεδίο Κοινωνικής Πολιτικής στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Ο αθλητισμός είναι ένα κοινωνικό και οικονομικό φαινόμενο που δύναται να συμβάλει στην επίτευξη στόχων στην κοινωνία, που αφορούν την ευημερία και την αλληλεγγύη. Ο Zakus (1999)⁸⁹ υποστηρίζει ότι ο αθλητισμός αποτελεί μια σταθερή βάση για την κοινωνία, διότι διαθέτει τη δυνατότητα να εμπνέει, να παρακινεί και να δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων. Ο αθλητισμός όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, (ενότητα 1.5), έχει πολλά πλεονεκτήματα και αποτελεί κοινωνικό κεφάλαιο για την τοπική κοινωνία. Με την ενασχόληση του ανθρώπου με τον αθλητισμό όχι μόνο βελτιώνεται το επίπεδο της σωματικής υγείας με αποτέλεσμα να εξοικονομούνται τεράστια ποσά που θα διατίθενταν για ιατρικά και νοσηλευτικά κόστη,⁹⁰ αλλά βελτιώνονται οι έννοιες της πειθαρχίας και σεβασμού και δημιουργείται εμπιστοσύνη μεταξύ των συμμετοχόντων στις αθλητικές δραστηριότητες, αφού συμμετέχουν σε διαδικασίες που καλούνται να αντιμετωπίσουν ομαδικά. Μεταβαίνοντας για άθληση σε κοντινό χώρο της οικίας του, δίνεται η δυνατότητα στον πολίτη για δημιουργία κοινωνικών σχέσεων και ανάπτυξη κοινωνικών δικτύων.

Σύμφωνα με τον Mellor (2008),⁹¹ τα ανωτέρω οφέλη που προσφέρει ο αθλητισμός, μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό λόγο για τους Ο.Τ.Α. για να προσφέρουν τις κατάλληλες ευκαιρίες στους πολίτες. Στον αθλητικό χάρτη του Ευρωπαϊκού συμβουλίου⁹² ορίζεται ότι είναι υποχρέωση όλων των κρατών να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε ο κάθε πολίτης να μπορεί να συμμετέχει σε αθλητικές δραστηριότητες. Η πολιτεία οφείλει να δημιουργήσει εκείνες τις συνθήκες για εύκολη ασφαλή και ελεύθερη πρόσβαση στον αθλητισμό για όλους τους πολίτες και τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες του πληθυσμού.

Η Λευκή Βίβλος για τον Αθλητισμό το 2007 (<https://eur-lex.europa.eu>) εστιάζοντας στον κοινωνικό ρόλο του αθλητισμού, τονίζει την σημασία, όχι της αθλητικής απόδοσης, αλλά της ‘συμμετοχής’ στις αθλητικές δραστηριότητες, αφού ο αθλητισμός συμβάλει σημαντικά στην κοινωνική και οικονομική συνοχή και στην διαμόρφωση πιο συνεκτικών κοινωνιών. Αποτελεί δηλαδή κοινωνική πολιτική του κράτους, διότι η προσφορά του είναι πολύ σημαντική για το κοινωνικό σύνολο. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση μέσα από την

⁸⁹Zakus, D. (1999). The Saskatchewan Roughriders and the construction of identity and regional resistance in Saskatchewan Roughriders and the construction of identity and regional resistance in Saskatchewan, Canada. Football Studies, vol 2, pp 57 69.

⁹⁰ Third International Ministerial Conference on Physical Education and Sport, 1999

⁹¹Mellor, G. (2008). *The Janus faced sport: English football, community and the legacy of the ‘third way’*. Soccer and Society vol.9 (No3), pp313-324.

⁹²Βλέπε *European council European sports charter*, (13 Octo 2021), Άρθρο 1, παρ. 1.

οργάνωση των προγραμμάτων «Αθλητισμός για όλους» είναι ο κύριος φορέας αυτής της κοινωνικής πολιτικής. Τα ανωτέρω προγράμματα στους Δήμους λειτουργούν σαν βάση για την κοινωνική ένταξη ευπαθών ομάδων όπως μετανάστες, πρόσφυγες και ΑΜΕΑ και συνιστούν πεδίο κοινωνικής πολιτικής για τους Ο.Τ.Α., που είναι θεσμοθετημένο βάσει του νόμου 3463/2006.⁹³

⁹³ Βλέπε Ν.3463 άρθρο 2, ΦΕΚ Α 114/8.6.2006

Κεφάλαιο 3^ο

Βιβλιογραφική επισκόπηση

Ο αθλητισμός είναι μια κοινωνική λειτουργία, όπου συμμετέχουν οι πολίτες και γι' αυτό η πολιτεία οφείλει να προσδίδει ξεχωριστή σημασία. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/IP_13_793) η σωματική άσκηση αποσκοπεί στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου και στην αναβάθμιση της κοινωνίας με την συμβολή της στην προάσπιση της δημόσιας υγείας. Αποτελεί πολυπαραγοντική επένδυση για την κοινωνία και την οικονομία ενός κράτους, αλλά και σε επίπεδο τοπικής κοινωνίας. Η τοπική αυτοδιοίκηση συνεισφέρει σε μεγάλο βαθμό με την δημιουργία προγραμμάτων άθλησης για όλες τις ομάδες του πληθυσμού, ενώ μπορεί να δημιουργήσει τις συνθήκες για καλύτερη ποιότητα ζωής και να συμβάλει στην βελτίωση της υγείας των πολιτών, με την ανάπτυξη προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού. Μελέτες που βοηθούν στο αντικείμενο της παρούσας εργασίας κινούνται σε ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα, η μελέτη της Ιωσηφίδου (2022),⁹⁴ πραγματεύεται τον ρόλο του Αθλητικού Οργανισμού του Δήμου Καλλιθέας, στην διάδοση του μαζικού αθλητικού στη περιοχή. Η μελέτη διερευνά το πλαίσιο συγκρότησης και λειτουργίας του Αθλητικού Οργανισμού, καθώς επίσης τις δράσεις και τις πολιτικές που αναπτύσσει την περίοδο 1992 έως 2019. Ειδικότερα, επιχειρεί να αναδείξει τη διοικητική δομή του Οργανισμού και να αναλύσει την κοινωνική πολιτική που αναπτύσσει, με στόχο την βελτίωση την ποιότητας ζωής των κατοίκων. Ο Αθλητικός Οργανισμός αναβαθμίζει τις αθλητικές υποδομές, συνεργάζεται με τα αθλητικά σωματεία που δραστηριοποιούνται στην περιοχή και συμβάλει στη παραχώρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων για χρήση στα σωματεία. Σχεδιάζει και υλοποιεί με επιτυχία τα προγράμματα μαζικής άθλησης, που απευθύνονται στα άτομα όλων των ηλικιών, προγράμματα σχολικού αθλητισμού, προγράμματα που απευθύνονται σε γυναίκες, σε ΑΜΕΑ και άτομα τρίτης ηλικίας. Συμπερασματικά ο Αθλητικός Οργανισμός ανταποκρίνεται στις ανάγκες των πολιτών για άθληση, σαν τρόπου αναψυχής και δραστηριότητας του ελεύθερου χρόνου.

⁹⁴ Αλ. Ιωσηφίδου, 2022, ό.π., σελ.7-8.

Επίσης, μελέτη της Γκιτάκου (2017),⁹⁵ αναφέρεται στην σημασία της αθλητικής δραστηριότητας για την κοινωνία και την οικονομία ενός κράτους, διερευνά τα οφέλη της αθλητικής δραστηριότητας και τονίζει ότι με κατάλληλο προγραμματισμό και συστηματική καθοδήγηση, ο αθλητισμός μπορεί να αποτελέσει σημαντική κοινωνική επένδυση. Η άθληση βελτιώνει το επίπεδο υγείας, την ποιότητα ζωής και την παραγωγικότητα του ανθρώπου, συμβάλλει στην πρόληψη των χρόνιων παθήσεων και μέσα από τις δραστηριότητες ποιοτικής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου οδηγεί σε καλύτερη προσέγγιση του ανθρώπου με την φύση. Βελτιώνει την κοινωνική και οικογενειακή επικοινωνία, ενώ παράλληλα μειώνει και την κοινωνική απομόνωση.

Έρευνες εξετάζουν την σημασία της κοινωνικής δράσης ενός οργανισμού, και την προσφορά στην τοπική κοινωνία μέσω του αθλητισμού. Συγκεκριμένα, η ιστορική έρευνα τριών συλλόγων στον Δήμο Κορδελιού-Ευόσμου, του Ταουκίδη (2022),⁹⁶ αναδεικνύει την ιστορία, την εξέλιξη του αθλητικού φαινομένου σε τοπικό επίπεδο. Ο συγγραφέας μελετά, την κοινωνική ευθύνη των αθλητικών σωματείων και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στη συνέχεια αναφέρει τις σωματικές και ψυχολογικές επιπτώσεις των αθλητών, από την ενασχόληση με τον αθλητισμό και τα μέσα για την βελτίωση της εικόνας των συλλόγων. Ο ρόλος του αθλητισμού για την σωστή ανάπτυξη των παιδιών αποδεικνύεται πολύ σημαντικός, τόσο σωματικά όσο και ψυχολογικά. Οι αθλητικοί οργανισμοί μέσα από τις δράσεις τους, στόχο θα πρέπει να έχουν τη μύηση των παιδιών στην νοοτροπία του αθλητισμού, μέσα από την σωστή διαπαιδαγώγηση και τις ποιοτικές υπηρεσίες που προσφέρουν, καθώς και την προώθηση αξιών, όπως ο αλληλοσεβασμός, η αλληλεγγύη και η αλληλοβοήθεια. Η συμβολή των Δήμων, στην προσπάθεια αυτή των συλλόγων, είναι σημαντική για την στήριξη αλλά πολλές φορές και καθοριστική για την εύρυθμη λειτουργία τους.

Στα πλαίσια της μελέτης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών των δημόσιων αθλητικών οργανισμών, η Μπερέτσου (2019)⁹⁷ πραγματοποίησε έρευνα, που μελετά την αποτελεσματικότητα της πολιτιστικής και αθλητικής δραστηριότητας του αθλητικού

⁹⁵Μ. Γκιτάκου, (2017), *Ανάλυση πολιτικών για τη Διά βίου Άθληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κρατών μελών και της Ελλάδας*, Διπλωματική εργασία, Σχολή Κ.Π.Ε. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος, σελ. 10.

⁹⁶ Αβρ. Ταουκίδης, (2022), *Η κοινωνική ευθύνη στον ερασιτεχνικό αθλητισμό του Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου: η περίπτωση των συλλόγων Ολυμπος Κορδελιού, Αγροτικός Αστέρας και Ακαδημία ΔΕΚΑ*. Διπλωματική εργασία, ΑΣΚ ΕΑ.Π. Θεσσαλονίκη, σελ. 8.

⁹⁷Μπερέτσου Αν., *Διερεύνηση και αξιολόγηση των αθλητικών προγραμμάτων του ΝΠΔΔ Πολιτισμού & Αθλητισμού «Δημήτριος Βικέλας» Δήμου Κηφισιάς*. Διπλωματική εργασία, Διοίκηση αθλητικών οργανισμών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κηφισιά, 2019, σελ. 4.

οργανισμού του Δήμου Κηφισιάς. Τα προγράμματα αξιολογήθηκαν από τα ενεργά μέλη του οργανισμού και διαπιστώθηκε ένα μέτριο επίπεδο απόδοσης. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες σε επίπεδο προγραμματισμού και στρατηγικής και από έλλειψη παρακίνησης των πολιτών για ενασχόληση με τον αθλητισμό. Σκοπός των δημόσιων οργανισμών αποτελεί η ικανοποίηση των αναγκών του πολίτη με τα διαθέσιμα μέσα και όχι η επιδίωξη κερδών. Ωστόσο λόγω έλλειψης ανταγωνισμού και περιορισμένων δημόσιων πόρων, οι οργανισμοί δεν παρουσιάζουν καινοτόμες ιδέες και λύσεις, λειτουργούν με γραφειοκρατία και είναι αρκετά τυποποιημένες. Η βιωσιμότητα των αθλητικών οργανισμών των Δήμων βασίζεται στην κατάρτιση και την δια βίου μάθηση του ανθρώπινου δυναμικού, με την εφαρμογή προγραμμάτων και την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών.

Σε παρόμοια μελέτη που έχει εκπονηθεί, διερευνάται η ποιότητα των προσφερόμενων προγραμμάτων του Αθλητικού οργανισμού στον Δήμο Ιλίου. Η έρευνα εξετάζει τις αντιλήψεις των δημοτών του Δήμου και των αθλουμένων, οι οποίοι στην πλειοψηφία τους, δήλωσαν ικανοποιημένοι από τις υπηρεσίες του προσωπικού, την ποιότητα των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού. Θεωρούν ότι η συστηματική άσκηση, η σωστή διατροφή και η προληπτική μέριμνα, είναι απαραίτητα εργαλεία για την άριστη υγεία. Τα προγράμματα άσκησης δημιουργούν τις κατάλληλες συνθήκες για μια καλύτερη ποιότητα ζωής και συμβάλουν στην βελτίωση της υγείας των πολιτών. Η έρευνα αξιολογεί ακόμη την σημασία του σωστού στρατηγικού σχεδιασμού των δραστηριοτήτων για τα αποτελέσματα του αθλητικού οργανισμού.⁹⁸

Στη παρούσα εργασία, θα ερευνηθεί ο ρόλος του Αθλητικού Οργανισμού και γενικότερα του Δήμου Αγίας Βαρβάρας για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των δημοτών, μέσα από τις δράσεις που αναπτύσσει για την υλοποίηση των προγραμμάτων μαζικής άθλησης, τις συνεργασίες και τις παροχές στα τοπικά αθλητικά σωματεία, καθώς και τις πρωτοβουλίες για την δημιουργία νέων χώρων άθλησης.

⁹⁸ Πολίτου Χρ., *Στρατηγικός σχεδιασμός προώθησης αθλητικών προγραμμάτων -μελέτη περίπτωσης Δήμου Ιλίου* Διπλωματική εργασία, Διοίκηση αθλητικών οργανισμών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σπάρτη, 2020, σελ. 12.

Κεφάλαιο 4^ο

Σκοπός, Ερευνητικά Ερωτήματα, Υλικό και Μεθοδολογία Έρευνας

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη του αρχείου του Αθλητικού Οργανισμού του Δήμου Αγίας Βαρβάρας. Ειδικότερα ερευνάται το πλαίσιο λειτουργίας, ο τρόπος συγκρότησης του Οργανισμού, καθώς οι πολιτικές και δράσεις που αναπτύσσει για τη πραγματοποίηση του σκοπού του. Η έρευνα εστιάζει στη μελέτη των αρχείων του Δήμου και ειδικότερα του Αθλητικού Οργανισμού, από το 2010 έως το 2020. Την ανωτέρω περίοδο ο Αθλητικός Οργανισμός σαν φορέας άσκησης κοινωνικής πολιτικής του Δήμου και σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού και το ΕΣΠΑ, αναπτύσσει δράσεις και υλοποιεί προγράμματα «Άθλησης για Όλους», με μεγάλη συμμετοχή των δημοτών σε αυτά.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο (ενότητα 1.1.5), έρευνες αποδεικνύουν ότι η διάδοση του αθλητισμού συνδέεται με πολλές θετικές επιπτώσεις στη ζωή του ανθρώπου. Στο σημερινό περιβάλλον, του αστικού τρόπου ζωής, η ενασχόληση με τον αθλητισμό προσφέρει σημαντικά οφέλη στην ζωή του ανθρώπου, τόσο σε ατομικό επίπεδο, με την βελτίωση της φυσικής κατάστασης και της ψυχικής υγείας, όσο και σε συλλογικό. Για την προώθηση αυτών των σκοπών, οι δράσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μέσα από την οργάνωση και υλοποίηση των προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού, θεωρούνται πολύ σημαντικές.

Σε αυτό το πλαίσιο, θα μελετηθεί ο ρόλος του Αθλητικού Οργανισμού της Αγίας Βαρβάρας, σαν φορέας άσκησης αθλητικής και κοινωνικής πολιτικής σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αφού ο Αθλητισμός αποτελεί για τον εκάστοτε Δήμο, βασική κοινωνική πολιτική. Θα απαντηθούν ερωτήματα, για το ρόλο του Αθλητικού Οργανισμού, στην υλοποίηση των προγραμμάτων μαζικού αθλητικού, την οργάνωση αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων και ποια η συμβολή του για την επίτευξη του στόχου, για τη διάδοση του αθλητισμού στη κοινωνία της Αγίας Βαρβάρας, μέσα από τις δράσεις και τις συνεργασίες που αναπτύσσει με τα αθλητικά σωματεία και άλλους φορείς. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του αθλητικού χάρτη Δήμου Αγίας Βαρβάρας. Πως ο Αθλητικός Οργανισμός και γενικότερα ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας, διαχειρίζονται θέματα που αποτελούν προτεραιότητα για την τοπική αυτοδιοίκηση και την κοινωνία σχετικά με τον

αθλητισμό, όπως η βελτίωση της υγείας σαν αποτέλεσμα σωματικής δραστηριότητας,⁹⁹ η επένδυση σε αθλητικές δραστηριότητες για την μείωση των δαπανών στην υγεία,¹⁰⁰ η προώθηση και ο ρόλος της εθελοντικής προσφοράς στον αθλητισμό με τις λειτουργικές δραστηριότητες, σε σχέση με τους αθλητικούς οργανισμούς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα,¹⁰¹ και την δυνατότητα για κοινωνική ένταξη ειδικών κοινωνικών ομάδων μέσω του αθλητισμού.¹⁰²

Στο πλαίσιο αυτό, θα αναλυθεί ο ρόλος του αθλητισμού, σαν παράγοντας κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης, λόγω της δυνατότητάς του να συμβάλει στην ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων και την ενίσχυση της κοινωνικοποίησης. Ειδικότερα, θα μελετηθεί ο ρόλος του Αθλητικού Οργανισμού του Δήμου και η συμβολή του στην προσπάθεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να εντάξει τις κοινωνικά και οικονομικά ευπαθείς ομάδες της τοπικής κοινωνίας. Η εργασία μελετά το ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την προώθηση του αθλητισμού στη περιοχή της Αγίας Βαρβάρας καθώς επίσης, το ρόλο του Αθλητικού Οργανισμού και την συνεισφορά του, μέσα από τις δράσεις του, στην κοινωνική και πολιτισμική ανάπτυξη του Δήμου.

Στις κοινωνικές επιστήμες, για την βαθύτερη μελέτη των στοιχείων, αξιοποιούνται οι ποιοτικές μέθοδοι έρευνες, που κρίνονται σαν οι πλέον κατάλληλες. Η ποιοτική έρευνα αφορά τη συλλογή, αλλά κυρίως την αναλυτική ερμηνεία των ευρημάτων από τον ίδιο τον ερευνητή. Ο ερευνητής μπορεί να χρησιμοποιεί τις πηγές σαν τεκμήρια κοινωνικής ιστορίας που θα παραχθούν από τις ιστορικές και κοινωνικές συνθήκες και όχι σαν αποκλειστικούς φορείς αλήθειας. Από την έρευνα, δίνεται η δυνατότητα στον ερευνητή να αναλύσει, να συγκρίνει τα δεδομένα, ώστε να ερμηνέψει σε βάθος το αντικείμενο που ερευνά. Ωστόσο το υλικό, απαιτείται να ερμηνευτεί μέσα από μια διαδικασία, ώστε να κατανοηθεί το περιεχόμενο και να ενταχθεί σε ένα πλαίσιο. Πλεονεκτήματα της ποιοτικής έρευνας, αποτελεί η απευθείας έρευνα του εκδότη στα αρχεία, η υποκειμενική ερμηνεία των ευρημάτων και η έλλειψη περιορισμών, που παρατηρείται στα στατιστικά μοντέλα των ποσοτικών ερευνών. Μειονεκτήματα σε έρευνα με μελέτη αρχείου, θεωρούνται οι

⁹⁹ Amonkar, M. Hassan, K. Joshi, V. & Madhavan, S. (2003). *Obesity and health related of life: a crosssectional analysis of the U.S. population*. International Journal of Obesity, V27, pp. 1227-1232

¹⁰⁰ Cecchini, M. Sassi, F. Lauer, J A. Lee, YY. Guajardo-Barron, V. & Chisholm, D. (2010). *Tackling of unhealthy diets, physical inactivity, and obesity: health effects and cost-effectiveness*. Lancet, V376, pp. 1775-1784

¹⁰¹ Strigas, A. Jackson, E. & Newton, J. (2003). *Motivating volunteers to serve and succeed: Design and results of a pilot study that explores demographics and motivational factors in sport volunteerism*. International Sports Journal, West Haven 7.1, pp 111-123.

¹⁰² Esping-Andersen, G. (1990). *The three worlds of welfare capitalism*. London: Polity, pp. 92-123

επιφυλάξεις που δείχνουν οι Αθλητικοί Οργανισμοί στον ερευνητή, με αποτέλεσμα την δύσκολη πρόσβαση στα αρχεία, ή την διεστρέβλωση και απόκρυψη των πληροφοριών.¹⁰³ Τα αρχεία των οργανισμών δύναται να αναδείξουν σημαντικές πτυχές της πολιτισμικής και κοινωνικής ιστορίας του τόπου, ειδικά σε θέματα διακρίσεων και κοινωνικού αποκλεισμού,¹⁰⁴ ενώ προσφέρουν σημαντικές πληροφορίες για την οργάνωση, και την εξέλιξη των αθλητικών θεσμών. Αντίστοιχα τα αρχεία των σωματείων παρέχουν στοιχεία για έγγραφα και πληροφορίες για ζητήματα πέρα από τα αθλητικά πράγματα.¹⁰⁵ Η έρευνα εξαρτάται από την αξιοπιστία των πηγών και στην περίπτωσή μας τα αρχεία προέρχονται από δημόσιους οργανισμούς και άλλους φορείς, που θεωρούνται αξιόπιστοι.

Στην περίπτωσή μας η ποιοτική έρευνα αφορά την μελέτη των αρχείων, του Αθλητικού οργανισμού, του Δήμου Αγίας Βαρβάρας. Τα στοιχεία συλλέχθηκαν από το αρχειακό υλικό του Δήμου Αγίας Βαρβάρας. Το υλικό αφορούσε βιβλία εγγραφών και υλικό από το αρχείο του Αθλητικού Οργανισμού και πληροφορίες από την επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου. Αναλυτικότερα υλικό της μελέτης αποτέλεσε το ιδρυτικό νομικό πλαίσιο¹⁰⁶ του Αθλητικού Οργανισμού και ο κανονισμός λειτουργίας του σαν νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Ακόμη μελετήθηκαν τα οικονομικά στοιχεία του Οργανισμού μέσα από το βιβλίο εσόδων και εξόδων του, που αναφέρονται στην περίοδο 2011 έως 2020.¹⁰⁷ Συλλέχθηκαν επίσης, στοιχεία για την συμμετοχή των μαθητών στα προγράμματα που διεξάγονταν στις αυλές των Δημοτικών Σχολείων για την αναφερόμενη περίοδο, από τα βιβλία εγγραφών σχολικού αθλητισμού,¹⁰⁸ στοιχεία από τα βιβλία εγγραφών και τα ηλεκτρονικά αρχεία του οργανισμού για τις συμμετοχές των δημοτών στα αθλητικά προγράμματα του οργανισμού και ειδικότερα τις εγγραφές στο γυμναστήριο του Δήμου στην οδό Μεγάλου Αλεξάνδρου¹⁰⁹ και εγγραφές στα προγράμματα μαζικού αθλητισμού που πραγματοποιούνταν στα δύο κλειστά γυμναστήρια «Νίκης 2^{ου} Λυκείου» και «Μαρίας-

¹⁰³ Ζαϊμάκης Γ., (2020), *Ζητήματα της μεθοδολογίας και έρευνας στη μελέτη του αθλητισμού*. Διδακτικό υλικό Θεματικής ενότητας Κοινωνιολογία και Ανθρωπολογία του Αθλητισμού, σελ.31, Πάτρα

¹⁰⁴ Johnes M. (2015) *Archives and Historians of Sport*, The International Journal of the History of Sport, 32:15, 1786

¹⁰⁵ Βλέπε, Ζαϊμάκης, Γ., (2020), *Ζητήματα της μεθοδολογίας και έρευνας στη μελέτη του αθλητισμού*. Διδακτικό υλικό Θεματικής ενότητας Κοινωνιολογία και Ανθρωπολογία του Αθλητισμού, σελ. 32 Πάτρα.

¹⁰⁶ Βλέπε ΦΕΚ120/Β'/09-02-2010, ΦΕΚ883/Β'/21/06/2010, Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, τεύχος δεύτερο.

¹⁰⁷ Βλέπε παραρτήματα, πίνακας 6, Οικονομικά στοιχεία Αθλητικού Οργανισμού 2011-2020, Βιβλίο εσόδων Αθλητικού Οργανισμού.

¹⁰⁸ Βλέπε παραρτήματα, πίνακες 4 και 5, Εγγραφές σχολικού αθλητισμού, περιόδου 2010-2015 και 2015-2020.

¹⁰⁹ Βλέπε παραρτήματα, πίνακας 1, Βιβλίο εγγραφών κλειστού γυμναστηρίου Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Ελένης Κορδαλή», καθώς και στο δημοτικό στάδιο των Ριμινίτικων¹¹⁰. Τέλος, δεδομένα συλλέχθηκαν από το βιβλίο προσλήψεων του τμήματος προσωπικού του Δήμου, για τον αριθμό των προσληφθέντων καθηγητών φυσικής αγωγής ανα έτος, για την ανωτέρω χρονική περίοδο¹¹¹ και υλικό από τα σωματεία, που δραστηριοποιούνται στο Δήμο και δέχθηκαν να προσκομίσουν στοιχεία για τις δραστηριότητές τους.

Σχεδιάστηκε επίσης ο αθλητικός χάρτης του Δήμου, όπου παρουσιάζονται οι αθλητικές υποδομές και οι αθλητικές σύλλογικότητες που δραστηριοποιούνται στην περιοχή. Ειδικότερα οι δραστηριότητες των συλλόγων, οι σκοποί αλλά και οι αστικές περιοχές που δραστηριοποιούνται θα δώσουν στοιχεία για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του «αθλητικού χάρτη» του Δήμου.

Τέλος μελετήθηκε η δημοσιευμένη γνώση σχετικά, με τις στρατηγικές διαχείρισης και τις πολιτικές που εφαρμόζονται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση για την παροχή ευκαιριών σωματικής δραστηριότητας στους κατοίκους της περιοχής. Εξετάστηκαν οι πρωτογενείς πηγές όπως, προεδρικά διατάγματα, νόμοι, εγκύκλιοι, άρθρα, ερευνητικές μελέτες, εκδόσεις τοπικής αυτοδιοίκησης, έγγραφα δημόσιων φορέων. Η συλλογή των στοιχείων έγινε μέσω βιβλιογραφικής έρευνας στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, με λέξεις κλειδιά, όπως: άθληση για όλους, τοπική αυτοδιοίκηση, μαζικός αθλητισμός, σωματική άσκηση, υγεία, αθλητισμός και τοπική αυτοδιοίκηση, Ρομά αποκλεισμός ειδικών ομάδων πληθυσμού, ενσωμάτωση Ρομά, αθλητισμός και Ρομά, sportsandintegration, Romaandsports, educationoftheRoma.

Η ανάλυση, αποκωδικοποίηση και αξιολόγηση των ερευνητικών στοιχείων σε συνδυασμό με τα στοιχεία που προκύπτουν από τον αθλητικό χάρτη, σε σχέση με τις κοινωνικές συνθήκες και πολιτισμικά χαρακτηριστικά της περιοχής, θα συμβάλουν να απαντηθούν τα ερωτήματα που τέθηκαν από την παρούσα εργασία.

¹¹⁰Βλέπε παραρτήματα, πίνακας 2, Βιβλίο εγγραφών προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού.

¹¹¹Βλέπε παραρτήματα, πίνακας 3, Βιβλίο προσλήψεων καθηγητών φυσικής αγωγής Αθλητικού Οργανισμού Δήμου Αγίας Βαρβάρας

Κεφάλαιο 5^ο

Ο Αθλητικός Οργανισμός του Δήμου Αγίας Βαρβάρας

5.1 Η ίδρυση

Ο «Αθλητικός Οργανισμός» του Δήμου, αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και συστάθηκε το 1997, με την ονομασία «Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Αγίας Βαρβάρας» Δ.Ε.Α.Δ.Α.Β. με το ΦΕΚ 916/Β/17-10-1997. Ως σκοπός του νέου φορέα, στο καταστατικό της ίδρυσής του, αναφέρεται η ανύψωση του πνευματικού και πολιτιστικού επιπέδου των δημοτών, η ανάπτυξη και προώθηση του αθλητισμού και της δια βίου άθλησης, του αθλητικού πνεύματος και ιδεώδους στους πολίτες, μέσα από την ανάπτυξη κάθε μορφής πολιτιστικής και αθλητικής δραστηριότητας. Τα γραφεία του Οργανισμού στεγάζονται στο κτήριο της οδού Σίφνου και Αγίου Γεωργίου. Το 2010 με την 1519/999/20-01-2010 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής μετονομάστηκε από Δ.Ε.Α.Δ.Α.Β. σε «Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Αγίας Βαρβάρας» ΔΗ.Κ.Ε.Α.Β.¹¹²

5.2 Το νομικό πλαίσιο του Οργανισμού

Το νομικό πλαίσιο λειτουργίας του Οργανισμού διέπεται από το άρθρο 255 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (https://www.eetaa.gr/apps/kodikas/k_arthra.jsp?arthro=255). Σύμφωνα με το Νόμο 120/Β'/09-02-2010 ΦΕΚ,¹¹³ η επιχείρηση διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από επτά μέλη τα οποία ορίζονται, μαζί με τους αναπληρωτές τους, από το Δημοτικό Συμβούλιο. Η σύνθεση του Διοικητικού συμβουλίου του Οργανισμού συγκροτείται από τρεις τουλάχιστον αιρετούς εκπροσώπους του Δήμου Αγίας Βαρβάρας, έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων στην Δημοτική Επιχείρηση, που υποδεικνύεται από την γενική τους συνέλευση. Στο σημείο αυτό να αναφέρουμε ότι εάν οι εργαζόμενοι στην Επιχείρηση είναι λιγότεροι από είκοσι, τότε αυξάνονται κατά ένα τα μέλη που προέρχονται από τους δημότες ή κατοίκους του Δήμου, με την προϋπόθεση ότι διαθέτουν εμπειρία και γνώσεις, σχετικές με το αντικείμενο του οργανισμού.¹¹⁴

¹¹² ΦΕΚ120/Β'/09-02-2010 Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, τεύχος δεύτερο, σελ.1781

¹¹³ Βλέπε στο ίδιο, σελ.1782

¹¹⁴ Βλέπε στο ίδιο.

Επίσης ένα μέλος του ΔΣ θα πρέπει να είναι εκπρόσωπος κοινωνικού φορέα του Δήμου Αγίας Βαρβάρας, ενώ τα υπόλοιπα μέλη θα πρέπει να είναι δημότες ή κάτοικοι του Δήμου, με τις κατάλληλες γνώσεις και εμπειρία στο αντικείμενο της Επιχείρησης. Στον Αθλητικό Οργανισμό συμμετέχουν και δημότες οι οποίοι δεν είναι αντιπρόσωποι εκλεγμένοι κάποιας ομάδας, αλλά πολίτες που φέρουν τα κατάλληλα προσόντα, με κύρος και γνώση στα αθλητικά και πολιτιστικά πράγματα, ικανοί να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του αντικειμένου.

Η θητεία του Δημοτικού συμβουλίου της Επιχείρησης, είναι διετής και λήγει με τον ορισμό νέου Διοικητικού Συμβουλίου. Σε κάθε περίπτωση η θητεία λήγει το αργότερο τρεις μήνες μετά την εγκατάσταση του νέου Δημοτικού Συμβουλίου. Τα μέλη του Διοικητικού συμβουλίου μπορεί να αντικατασταθούν κατά την διάρκεια της θητείας τους, με αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού συμβουλίου, από την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Για την αντικατάσταση του εκπροσώπου του κοινωνικού φορέα και των εργαζομένων, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη, του οργάνου που τους πρότείνει.¹¹⁵

Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού συμβουλίου ορίζονται από το Δημοτικό συμβούλιο. Οι τελευταίοι μπορεί να λάβουν αποζημίωση, ανάλογα τις υπηρεσίες που προσφέρουν, μετά από πρόταση του Διοικητικού συμβουλίου και απόφαση του Δημοτικού συμβουλίου. Με την ίδια διαδικασία δύναται να καταβάλλεται αποζημίωση και στα μέλη του Διοικητικού συμβουλίου, για την συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις. Τα ποσά ορίζονται σύμφωνα με την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης και από απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Οι αποφάσεις του Διοικητικού συμβουλίου εγκρίνονται από το Δημοτικό συμβούλιο με την πλειοψηφία των μελών. Το Διοικητικό συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να συντάξει και να διατηρεί εσωτερικό κανονισμό υπηρεσιών, κανονισμό προσωπικού και κανονισμό οικονομικής διαχείρισης. Η Επιχείρηση λύεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, με την απόλυτη πλειοψηφία και με πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβέρνησης και στις περιπτώσεις που λήξει η διάρκειά της και δεν παραταθεί, πριν την πάροδο της διάρκειας και για δύο χρόνια είναι ανενεργή.

¹¹⁵ Βλέπε στο ίδιο, σελ. 1783

5.3 Καθήκοντα και Αρμοδιότητες των μελών του Αθλητικού Οργανισμού

Οι υπηρεσίες του τομέα Αθλητισμού και Πολιτισμού τμηματοποιούνται με βάση τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες. Για κάθε λειτουργία έχει συγκροτηθεί το αντίστοιχο τμήμα, προς διευκόλυνση της διοίκησης και της εποπτείας και τον συντονισμό των προγραμμάτων. Την διεύθυνση του αθλητικού οργανισμού συγκροτούν το τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών υπηρεσιών, το τμήμα Αθλητικών Δραστηριοτήτων, το τμήμα Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων και το τμήμα Υποδομών και Περιβάλλοντος.¹¹⁶

Την διοίκηση και τον συντονισμό του αθλητικού οργανισμού έχουν ο πρόεδρος και το διοικητικό συμβούλιο. Σε κάθε τμήμα υπάρχει ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου που είναι υπεύθυνος για την λειτουργία του. Σύμφωνα με το καταστατικό οι αρμοδιότητες του συμβουλίου είναι η συντήρηση των υποδομών, ο εφοδιασμός στα προγράμματα των κατάλληλων υλικών, η μέριμνα για τον σχεδιασμό και υλοποίηση αθλητικών, πολιτιστικών και ψυχαγωγικών προγραμμάτων για την ανάπτυξη του αθλητισμού και του πολιτισμού. Επίσης η εκπόνηση και εισήγηση του αθλητικού και πολιτιστικού προγράμματος, ο προγραμματισμός για την χρήση των αθλητικών εγκαταστάσεων και την παραχώρησή τους στους συλλόγους της πόλης, καθώς και προτάσεις για την κατασκευή νέων υποδομών.¹¹⁷

Ο πρόεδρος είναι επικεφαλής και υπεύθυνος για τις διοικητικές και οικονομικές υπηρεσίες του οργανισμού, καθώς και την εποπτεία όλων των τμημάτων και υπηρεσιών του οργανισμού, με στόχο την αποτελεσματική λειτουργία τους. Είναι υπεύθυνος για την στελέχωση του οργανισμού, την οργάνωση και εκτέλεση των προγραμμάτων. Οφείλει να συμβάλει στην οργάνωση και συμμετοχή σε επιμορφωτικά προγράμματα, τουρνουά, σεμινάρια και κάθε είδους αθλητικές διοργανώσεις. Να εισηγείται, να οργανώνει και να αξιοποιεί συνεργασίες με φορείς, για την προώθηση του αθλητικού ιδεώδους και την διαβίωση άθληση. Και τέλος να φροντίζει για εκπόνηση και εφαρμογή των χορηγικών εκδηλώσεων και προγραμμάτων.¹¹⁸

Ο αντιπρόεδρος είναι υπεύθυνος για την εισήγηση των προγραμμάτων, τον έλεγχο για την πραγματοποίηση, την αξιολόγησή τους, τον συντονισμό των μελών, και την εισήγηση και σύνταξη των ωρολογίων προγραμμάτων για τον επιμερισμό των υποδομών, στους

¹¹⁶Βλέπε Στρατηγικού σχεδιασμού Α' φάση Επιχειρησιακού προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας,

¹¹⁷Βλέπε Σχέδιο Στρατηγικού σχεδιασμού Α' φάση Επιχειρησιακού προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας, σελ. 132

¹¹⁸Βλέπε ΦΕΚ 883/Β'/21-06-2010 Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, τεύχος δεύτερο

συνλόγους και τον αθλητικό οργανισμό. Επίσης είναι ο αρμόδιος για την οργάνωση και τον σχεδιασμό, των αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων του οργανισμού και των σχολικών πρωταθλημάτων στο τέλος της περιόδου. Να επιμελείται της διοργάνωσης, της υποδοχής και φιλοξενίας ομάδων και προσωπικοτήτων.¹¹⁹

Ένα μέλος είναι υπεύθυνο για το τμήμα αθλητισμού, την σχεδίαση, την εποπτεία και την παρακολούθηση για την εφαρμογή των προγραμμάτων. Έχει την ευθύνη για τον προγραμματισμό, την οργάνωση των δραστηριοτήτων, καθώς και την στελέχωσή τους με τα κατάλληλα πρόσωπα. Συντονίζει και ελέγχει τα μέλη του οργανισμού για την σωστή λειτουργία και εφαρμογή των αθλητικών προγραμμάτων και εκδηλώσεων και οφείλει να βρίσκει και λύσεις σε θέματα ή προβλήματα που προκύπτουν. Προτείνει τρόπους και βελτιώσεις στα αθλητικά προγράμματα για την καλύτερη εφαρμογή στην τοπική κοινωνία. Υπεύθυνος για το τμήμα πολιτισμού ορίζεται επίσης, ένα μέλος του συμβουλίου, το οποίο είναι επιφορτισμένο με την εποπτεία, την οργάνωση και τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων. Είναι υπεύθυνος για την δραματική σχολή του Δήμου, η οποία διαθέτει και δικό της Διευθυντή, και που στόχος της είναι η ανάδειξη του Ελληνικού πολιτισμού και της λαϊκής παράδοσης. Έχει την εποπτεία του τμήματος των καλλιτεχνικών, του κέντρου εικαστικών τεχνών, του θεατρικού εργαστηρίου, των σχολών χορού, του σχολείου παράδοσης και λαογραφίας (ωδείο) και του κέντρου λόγου και τέχνης (Ελένη Γλύκατζη – Αρβελέρ).¹²⁰

Για τις υποδομές υπεύθυνος είναι ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την επίβλεψη, τον συντονισμό για την συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού, καθώς και των εγκαταστάσεων που λειτουργεί το τμήμα πολιτισμού. Είναι υπεύθυνος για την φύλαξη, την καθαριότητα και την καλή εμφάνιση των υποδομών. Οφείλει να προσδιορίζει τις ανάγκες των αθλητικών και κτηριακών εγκαταστάσεων σε εργασίες συντήρησης, αποκατάστασης βλαβών και να ενημερώνει την αρμόδια τεχνική υπηρεσία του Δήμου, για την υλοποίηση των απαραίτητων εργασιών. Να φροντίζει για την καλή λειτουργία του αθλητικού και πολιτιστικού εξοπλισμού και να επιμελείται για την προμήθεια υλικών, απαραίτητων για την εύρυθμη λειτουργία τους, καθώς και να προετοιμάζει τις εγκαταστάσεις για την

¹¹⁹ Βλέπε στο ίδιο

¹²⁰ Βλέπε στο ίδιο

διοργάνωση των εκδηλώσεων. Στις εγκαταστάσεις συμπεριλαμβάνονται το Δημοτικό κινηματοθέατρο «Γιάννης Ρίτσος» και το θερινό σινεμά «ΠΑΝΘΕΟΝ». ¹²¹

5.4 Η Στελέχωση του Οργανισμού

Στον Αθλητικό Οργανισμό εκτός από το μόνιμο εκπαιδευτικό προσωπικό, ο μεγαλύτερος αριθμός των εκπαιδευτών στα πολιτιστικά και αθλητικά προγράμματα, καλύπτεται από προσλήψεις εξειδικευμένου προσωπικού. Για την πραγματοποίηση των προγραμμάτων ο Αθλητικός Οργανισμός, προκηρύσσει και προσλαμβάνει κάθε χρόνο προσωπικό, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού έργου ορισμένου χρόνου. ¹²²

Ο Δήμος απασχολεί έξι καθηγητές Φυσικής Αγωγής, με σύμβαση αορίστου χρόνου από το 2016, οι οποίοι συμμετέχουν ενεργά στα προγράμματα του Αθλητικού Οργανισμού. Οι περισσότεροι είναι επιφορτισμένοι με τον σχεδιασμό και τον έλεγχο των αθλητικών προγραμμάτων, ενώ μπορεί να συμμετέχουν και στην υλοποίηση των προγραμμάτων, ανάλογα με τις ανάγκες. Αυτά τα στελέχη λειτουργούν ως σύνδεσμοι ανάμεσα στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Αθλητικού Οργανισμού και των καθηγητών Φυσικής Αγωγής, που υλοποιούν τα προγράμματα. ¹²³

Στα αθλητικά προγράμματα, εκτός από τους έξι μόνιμους καθηγητές φυσικής αγωγής του Δήμου, που μονιμοποιήθηκαν το 2016, προσλαμβάνονται κάθε χρόνο, με σύμβαση ορισμένου χρόνου, έως οκτώ μηνών, γυμναστές για την κάλυψη όλων των αθλητικών προγραμμάτων. Οι προσλήψεις λαμβάνουν χώρα τους πρώτες μήνες του έτους. Από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν από το βιβλίο προσλήψεων καθηγητών φυσικής αγωγής του τμήματος προσωπικού του Δήμου Αγίας Βαρβάρας, ¹²⁴ για την περίοδο 2011 έως 2020, παρατηρείται μία σταδιακή μείωση του συνολικού αριθμού απασχολούμενων καθηγητών. Το έτος 2011 προσλήφθηκαν συνολικά 21 γυμναστές, ενώ την επόμενη χρονιά ο αριθμός ήταν μειωμένος κατά 3 καθηγητές. Την ίδια περίοδο παρατηρείται αναντιστοιχία του αριθμού απασχολούμενων γυμναστών συγκριτικά με τον αριθμό των εγγραφών, ειδικά στο γυμναστήριο του Δήμου και στα προγράμματα μαζικού αθλητισμού, αφού βάση των

¹²¹Βλέπε ΦΕΚ120/Β'/09-02-2010

¹²²Βλέπε παραρτήματα, πίνακας 3, Βιβλίο προσλήψεων καθηγητών φυσικής αγωγής Αθλητικού Οργανισμού Δήμου Αγίας Βαρβάρας, 2010-2020

¹²³ ΦΕΚ120/Β'/09-02-2010

¹²⁴Βλέπε παραρτήματα, πίνακας 3, Βιβλίο προσλήψεων καθηγητών φυσικής αγωγής Αθλητικού Οργανισμού Δήμου Αγίας Βαρβάρας

βιβλίων εγγραφών¹²⁵ παρουσιάζεται αύξηση των συμμετοχόντων στα προγράμματα. Τα επόμενα χρόνια οι προσλήψεις είναι ακόμη λιγότερες, τα έτη 2013 και 2014 ανέρχονται σε 17 γυμναστές και το 2015 σε 16. Την επόμενη χρονιά, με την μονιμοποίηση των έξι γυμναστών στο Δήμο, οι προσλήψεις συμβασιούχων καθηγητών μειώνονται σε 11, το 2017 προσλήφθηκαν 12 γυμναστές, το 2018 11 και την επόμενη μόλις 8. Ο αριθμός των απασχολούμενων καθηγητών φυσικής αγωγής στον Αθλητικό Οργανισμό, μειώνεται σταδιακά και από 21 απασχολούμενους καθηγητές φυσικής αγωγής το 2011, το 2020 ήταν μόλις 13. Τα ανωτέρω στοιχεία είναι σε άμεση συνάρτηση με την γεωμετρική μείωση των συμμετοχόντων που παρατηρείται στα αθλητικά προγράμματα του Δήμου.

Οι γυμναστές είναι υπεύθυνοι, για την ψυχαγωγική άθληση των αθλουμένων, στα τμήματά τους, για την σωστή υγιεινή και την εφαρμογή των κανόνων, προτείνουν στο διοικητικό συμβούλιο προγράμματα με στόχο την βελτίωση της φυσικής κατάστασης των αθλουμένων και την καλλιέργεια του αθλητικού πνεύματος και συνεργάζονται με την Διεύθυνση για την ομαλή διεξαγωγή των προγραμμάτων.¹²⁶

Με συμβάσεις ορισμένου χρόνου κατά κύριο λόγο, στελεχώνονται και τα τμήματα πολιτισμού. Στη Δημοτική σχολή χορού απασχολούνται έως τέσσερις καθηγητές, όχι απαραίτητα απόφοιτοι ΤΕΦΑΑ. Στο ωδείο του Δήμου απασχολούνται περίπου δώδεκα καθηγητές διαφόρων οργάνων, κυρίως παραδοσιακών και είναι υπεύθυνοι για την εκμάθηση του εκάστοτε αντικειμένου. Στην δραματική σχολή εργάζονται κάθε σεζόν περίπου είκοσι πέντε άτομα, σε διάφορες ειδικότητες. Στο σχολείο παράδοσης και λαογραφίας απασχολούνται δύο δάσκαλοι παραδοσιακών χορών. Στο κέντρο εικαστικών τεχνών απασχολούνται τέσσερα άτομα, απόφοιτοι της σχολής καλών τεχνών. Επίσης σε κάθε υποδομή του Δήμου, αθλητική ή του τμήματος πολιτισμού, απασχολούνται και φύλακες, μόνιμοι υπάλληλοι του Δήμου.¹²⁷

5.5 Οι Στόχοι του Οργανισμού

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη ενότητα, το καταστατικό του Οργανισμού¹²⁸ αναφέρει ότι σκοπός του είναι η προαγωγή και διάδοση του λαϊκού μαζικού αθλητισμού στον Δήμο Αγίας Βαρβάρας, η παροχή σε όλους τους πολίτες της δυνατότητας για συμμετοχή στα

¹²⁵Βλέπε παραρτήματα, Πίνακας 1 βιβλίο εγγραφών κλειστού γυμναστηρίου Μεγάλου Αλεξάνδρου, Πίνακας 2 βιβλίο εγγραφών προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού, περίοδος 2010-2020.

¹²⁶Βλέπε, ΦΕΚ120/Β'/09-02-2010

¹²⁷Βλέπε στο ίδιο

¹²⁸Βλέπε στο ίδιο

αθλητικά προγράμματα, η ψυχαγωγία των νέων και η αναβάθμιση του πολιτισμικού επιπέδου των πολιτών, η ψυχοσωματική, κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών και η ομαλή ένταξη από την οικογενειακή στην σχολική ζωή, η καλλιέργεια του αθλητικού πνεύματος, η ανάπτυξη του αθλητισμού σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, του αθλητισμού για άτομα με ειδικές ανάγκες και των ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων, καθώς και του σωματειακού ερασιτεχνικού αθλητισμού.

Ως γενικός στόχος της επιχείρησης τέθηκε η παροχή υπηρεσιών και η ανάπτυξη δράσεων στο τομέα του αθλητισμού και του πολιτισμού. Ειδικότερα το καταστατικό του Οργανισμού ορίζει ότι οι ανωτέρω δράσεις δεν θα πρέπει να έχουν εμπορικό αλλά κοινωφελή χαρακτήρα, αφορούν την προσφορά υπηρεσιών στον Δήμο, την εκπόνηση προγραμμάτων για την ανάπτυξη της περιοχής στους τομείς του αθλητισμού και του πολιτισμού, την οργάνωση και λειτουργία δομών και υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας, την ανάπτυξη δράσεων με αντικείμενο την προστασία του περιβάλλοντος. Σε αυτό το πλαίσιο και για την επίτευξη των ανωτέρω σκοπών, ο Αθλητικός Οργανισμός όπως προβλέπεται από το καταστατικό της ίδρυσής του, οφείλει να συμβάλει στην λειτουργία και την οργάνωση των αθλητικών χώρων, των εγκαταστάσεων ψυχαγωγίας και αναψυχής και να δημιουργεί νέες δομές προσφέροντας υπηρεσίες υψηλού επιπέδου.¹²⁹

Στις αρμοδιότητές του συγκαταλέγεται επίσης ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, η προώθηση προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης, δημιουργικής απασχόλησης και ψυχαγωγίας. Παρέχεται επίσης η δυνατότητα στον Οργανισμό να οργανώσει και να λειτουργήσει δομές και υπηρεσίες υποστήριξης των ευπαθών κοινωνικών ομάδων, να λειτουργήσει πολιτιστικές δομές και υπηρεσίες, για την παροχή ευκαιριών εκπαίδευσης, έκφρασης και ψυχαγωγίας των δημοτών με θέμα το χορό, το θέατρο, την μουσική, τον κινηματογράφο κ.α. Η υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων για την προβολή του πολιτισμού και των τεχνών, προκειμένου οι νέοι να ψυχαγωγηθούν και να εμπνευστούν για την συμμετοχή στην πολιτιστική και αθλητική δράση.¹³⁰

Η οργάνωση και λειτουργία των αθλητικών δομών και υπηρεσιών για την παροχή στους πολίτες υπηρεσιών για την ποιοτική διαχείριση του ελεύθερου χρόνου, ευκαιριών πληροφόρησης, εκπαίδευσης, γύμνασης, άθλησης και ψυχαγωγίας με αντικείμενο τον μαζικό αθλητισμό, το μπάσκετ, το ποδόσφαιρο, το βόλεϊ, τον κλασικό αθλητισμό, το

¹²⁹ Βλέπε στο ίδιο

¹³⁰ Βλέπε στο ίδιο

τένις την ενόργανη γυμναστική κ.α. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση αθλητικών εκδηλώσεων για την προβολή της αξίας του αθλητισμού και την ανάδειξη των ταλέντων της περιοχής, και την ενίσχυση της συμμετοχής των νέων στις αθλητικές δράσεις.¹³¹

Η συντήρηση, η φύλαξη και η διαχείριση των αθλητικών και πολιτιστικών εγκαταστάσεων του οργανισμού, καθώς και αυτών του Δήμου ή άλλου νομικού προσώπου, που έχουν παραχωρηθεί ή με σχετική ανάθεση εργασιών στην Δημοτική επιχείρηση. Η δημιουργία νέων χώρων άθλησης και ψυχαγωγίας για την ικανοποίηση των διαρκώς αυξανόμενων αναγκών άθλησης των πολιτών.

Με ΦΕΚ τροποποίησης¹³² προστίθεται η επίβλεψη και λειτουργία της Ανώτερης Σχολής Δραματικής Τέχνης, των τμημάτων παραδοσιακών χορών και το σκάκι. Η επίβλεψη και η λειτουργία όλων των αθλητικών τμημάτων, χωρίς όμως επιπλέον δαπάνες.

5.6 Τα Οικονομικά στοιχεία του Αθλητικού Οργανισμού από το 2011 έως το 2020.

Πόροι της επιχείρησης σύμφωνα με το καταστατικό, αποτελούν ως επί το πλείστον η χρηματοδότηση του Δήμου Αγίας Βαρβάρας, για παρεχόμενες δραστηριότητες και υπηρεσίες, μετά από σχετική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, πάντα με την απόλυτη πλειοψηφία. Από έσοδα, από την συμμετοχή της Επιχείρησης σε προγραμματικές συμβάσεις, έσοδα από την συμμετοχή της Επιχείρησης σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα, ή από απευθείας αναθέσεις εκπόνησης μελετών, από τον Δήμο στον Αθλητικό οργανισμό και έσοδα που προέρχονται σαν αμοιβές, για την οργάνωση ημερίδων, συνεδρίων ή άλλων εκδηλώσεων.¹³³

Οι αποζημιώσεις για παροχή υπηρεσιών, που μπορεί να εισπράττει από τους αποδέκτες αυτών των υπηρεσιών, με στόχο την κάλυψη μέρους του κόστους τους. Γι' αυτό, απαιτείται απόφαση του Διοικητικού συμβουλίου και έγκριση της απόφασης από το Δημοτικό συμβούλιο. Τα έσοδα από δωρεές, κληρονομίες κ.α.

Οι επιχορηγήσεις από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, τα έσοδα από τις εισφορές των αθλουμένων και των συμμετεχόντων στα πολιτισμικά προγράμματα του Δήμου. Ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας παραχωρεί δωρεάν για πενήντα χρόνια την εκμετάλλευση των εγκαταστάσεων και των χώρων που είναι απαραίτητοι για την εκπλήρωση των σκοπών της επιχείρησης. Βάση του καταστατικού του οργανισμού, το ποσό που απαιτείται για την

¹³¹ Βλέπε στο ίδιο

¹³² Βλέπε ΦΕΚ 883/Β' /21-06-2010 Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, τεύχος δεύτερο

¹³³ Ν 120/Β' /09-02-2010 ΦΕΚ, τεύχος δεύτερο

υλοποίηση του σκοπού της επιχείρησης ανέρχεται σε 400.000€. εκ των οποίων, ο Δήμος θα καλύπτει ποσό 355.000€, περίπου το 85% του προϋπολογισμού.¹³⁴

Βάση των οικονομικών στοιχείων που συλλέχθηκαν από το αρχείο του οργανισμού,¹³⁵ παρατηρείται ότι τα συνολικά έσοδα το 2011 ανέρχονται στα 182.818,67€ που είναι η μεγαλύτερη τιμή στη δεκαετία που ερευνάται, με ένα σημαντικό μέρος, τα 140.025,67€ να αποτελούν επιχορήγηση του Δήμου. Ακολουθεί η επόμενη χρονιά και το 2020 με έσοδα άνω των 120.000€. Τις επόμενες χρονιές τα έσοδα παρουσιάζονται μειωμένα, με το 2015 τα έσοδα να ανέρχονται στα 65.325€ που είναι και η χαμηλότερη τιμή στη δεκαετία. Οι επιχορηγήσεις του Δήμου παρουσιάζουν μεγάλη μείωση τα επόμενα χρόνια με το 2014 η συνεισφορά να είναι σχεδόν μηδενική, με μόλις 452€. Στα υπόλοιπα έτη της δεκαετίας ο Δήμος συμβάλει οικονομικά στις δραστηριότητες του Αθλητικού Οργανισμού με ποσά που κυμαίνονται από 6.500 περίπου για τα έτη 2015 και 2017 έως και 63.500€ περίπου το 2019. Στα έσοδα από συνδρομές των αθλούμενων παρατηρείται μία γεωμετρική μείωση, όπου από τα 42.793€ το 2011, φτάνουν τις 6.785€ το 2020, που συνδέεται με την μειωμένη συμμετοχή στα προγράμματα και αποδεικνύεται και από τα δεδομένα στο βιβλίο εγγραφών του γυμναστηρίου της οδού Μεγάλου Αλεξάνδρου.¹³⁶ Οι επιχορηγήσεις από την Γ.Γ.Α σε κάποια έτη είναι πολλή ουσιαστική, όπως το 2012 με ποσό 51.800€, το 2014 με 54.663€ και το 2017 με 48.416€ και κάποια κυμαίνεται από 9.000€ έως και 25.000€ περίπου. Τα έτη 2011, 2013 και 2016 ο Αθλητικός Οργανισμός δεν είχε λάβει οικονομική επιχορήγηση από τη Γ.Γ.Α. Παρατηρείται ότι με βάση την σταδιακή μείωση των εσόδων κάθε έτος από τις συνδρομές, οι επιχορηγήσεις του Δήμου σε ετήσια βάση, είναι αντιστρόφως ανάλογες από το μέγεθος της επιχορήγησης της Γ.Γ.Α. Ο Δήμος, ανάλογα με τις οικονομικές ανάγκες του Αθλητικού Οργανισμού παρέχει σε ετήσια βάση την ανάλογη οικονομική βοήθεια.

5.7 Οι Δραστηριότητες και οι Δράσεις του Οργανισμού

Τα προγράμματα που διεξάγονται κατά την αθλητική περίοδο επιλέγονται με κριτήρια τις ιδιαίτερες ανάγκες του πληθυσμού και την υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή. Ο Αθλητικός οργανισμός ακολουθεί κάθε περίοδο την διαδικασία ενημέρωσης των πολιτών για όλες τις δραστηριότητες, συνεργάζεται με τα σχολεία για την οργάνωση και

¹³⁴ Βλέπε στο ίδιο

¹³⁵ Βλέπε παραρτήματα, πίνακας 6, Οικονομικά στοιχεία Αθλητικού Οργανισμού 2011-2020, Βιβλίο εσόδων Αθλητικού Οργανισμού.

¹³⁶ Βλέπε παραρτήματα, πίνακας 1, Βιβλίο εγγραφών κλειστού γυμναστηρίου Μεγάλου Αλεξάνδρου.

προώθηση των προγραμμάτων στους σχολικούς χώρους και επαναπροσδιορίζει τους στόχους κατά την διάρκεια της περιόδου, ανάλογα με την πορεία υλοποίησής τους.¹³⁷

Για την υποστήριξη της ένταξης των ειδικών ομάδων πληθυσμού, όπως ηλικιωμένοι, ΑΜΕΑ, και άλλες κοινωνικές ομάδες, η συμμετοχή είναι δωρεάν στα προγράμματα, ενώ σημαντική έκπτωση παρέχεται σε πολύτεκνους, άνεργους, μονογονεϊκές οικογένειες, ή σε εγγραφή μελών ίδιας οικογένειας.

Η διοργάνωση εκδηλώσεων είναι πρωταρχικό καθήκον για τον Αθλητικό οργανισμό, αλλά και μια σημαντική πτυχή στην προσπάθεια για ανάπτυξη. Εκτός από την καλλιέργεια και την διάδοση του αθλητισμού, την χαρά και την απόλαυση που προσφέρουν στους συμμετέχοντες και στους θεατές, η διοργάνωση εκδηλώσεων παρέχει ώθηση στον Οργανισμό, δημοσιότητα και προβολή για το άθλημα ή τα αγωνίσματα που τελούνται, και παροχή χορηγιών για την βελτίωση των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού.¹³⁸

Στις αθλητικές εγκαταστάσεις του Δήμου φιλοξενούνται κάθε χρόνο και οι τελικοί ατομικών Ολυμπιακών αγωνισμάτων. Τον περασμένο Μάιο διοργανώθηκε στο ποδοσφαιρικό γήπεδο στα Ριμινίτικα, το πανελλήνιο πρωτάθλημα τοξοβολίας, στις κατηγορίες παιδών, παμπαίδων, κορασίδων, παγκορασίδων, και των ακαδημιών. Το γεγονός οργανώθηκε με επιτυχία και θεωρήθηκε σαν μεγάλη διαφήμιση για τον Δήμο. Ανά διαστήματα διοργανώνονται και τελικοί στο πρωτάθλημα στο πινγκ πονγκ, ειδικά στις μικρές κατηγορίες, στις εκσυγχρονισμένες αίθουσες που διαθέτει ο Αθλητικός οργανισμός.

Με το τέλος της σχολικής περιόδου, λειτουργεί το καλοκαιρινό καμπ του Δήμου, «Καλοκαίρι στην Πόλη», το οποίο διαρκεί έως και το τέλος Ιουλίου. Τα παιδιά που συμμετέχουν με μια συμβολική συνδρομή, ασχολούνται με αθλητικές κυρίως, αλλά και πολιτιστικές δραστηριότητες. Διδάσκονται αθλοπαιδιές, ζωγραφική, δημιουργική απασχόληση, αλλά και παραδοσιακούς χορούς. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει κάθε εβδομάδα, επίσκεψη σε κάποιο μουσείο και θαλάσσια μπάνια σε παραλία της Αττικής,

¹³⁷ Βλέπε Σχέδιο Στρατηγικού σχεδιασμού Α' φάση Επιχειρησιακού προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας,

¹³⁸ Ι. Τσαλατσάνη, Δημιουργία Επιχειρηματικού σχεδίου σε Αθλητικό μη Κερδοσκοπικό Οργανισμό. Σπάρτη: "Οργάνωση και Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων" του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, 2015.

συνοδεία των καθηγητών φυσικής αγωγής. (<https://agiavarvara.gr/kalokairi-stin-poli-2022-athlisi-amp-dimioyrgia/>)

Στα πλαίσια των εκδηλώσεων «Αθλητισμός στην πόλη», ο αθλητικός οργανισμός διοργανώνει κάθε άνοιξη δράσεις με την συμμετοχή όλων των πολιτών, τον ποδηλατικό γύρο της Αγίας Βαρβάρας, τον αγώνα ανώμαλου δρόμου στις παρυφές του όρους Αιγάλεω, τον Μαραθώνιο Αερόμπικ σε ανοιχτούς χώρους με την συμμετοχή των αθλητών και αθλητριών που είναι εγγεγραμμένοι στα προγράμματα του αθλητικού οργανισμού, το φεστιβάλ ρυθμού και κίνησης και άλλες εκδηλώσεις.

Ο αθλητικός οργανισμός διοργανώνει κάθε άνοιξη πεζοπορίες στο όρος Αιγάλεω για άτομα όλων των ηλικιών, ημερίδες και σεμινάρια πρώτων βοηθειών, δασοπροστασίας και προληπτικής πυρασφάλειας, ενθαρρύνοντας τους πολίτες για προσφορά εθελοντικών υπηρεσιών. Επίσης προβλέπονται επισκέψεις στα σχολεία στην διάρκεια της σχολικής χρονιάς, για ενημέρωση των μαθητών σχετικά με θέματα υγιεινής και διοργανώνονται σεμινάρια για τα ευεργετικά αποτελέσματα της σωστής διατροφής από τις μικρές ηλικίες.

Ο οργανισμός αξιοποιεί και λειτουργεί τον θερινό κινηματογράφο, όπου οργανώνει μουσικές βραδιές και θεατρικές παραστάσεις. Οργανώνει μουσικά αφιερώματα σε γνωστούς καλλιτέχνες και τραγουδιστές, καθώς και βραδιές αφιερωμένες με παραδοσιακούς χορούς διαφόρων περιοχών της Ελλάδας, καλλιτεχνικά και επιμορφωτικά προγράμματα για παιδιά και ενήλικες, όπως χορούς, θέατρο σκιών, ζωγραφική, χειροτεχνία.

Ο αθλητικός οργανισμός τους μήνες της άνοιξης αναλαμβάνει την οργάνωση δράσεων για δένδροφύτευση, τον καθαρισμό του βουνού και γειτονιών της πόλης. Η κοινωνική αλλαγή, ο κύκλος αγορών επτά ημέρες την εβδομάδα, η αύξηση του αριθμού των γυναικών στην αγορά εργασίας έχουν μειώσει το ενδιαφέρον για εθελοντισμό. Ο αθλητικός οργανισμός μέσα από τα προγράμματα άθλησης επιδιώκει να ενθαρρύνει τους πολίτες να συνεχίσουν να παρέχουν υπηρεσίες εθελοντικά.

5.8 Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού

Ο Δήμος συμμετέχει στα Προγράμματα Αθλητισμός για Όλους, Π.Α.γ.Ο. που υλοποιούνται με την επιμέλεια της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού. Η Γ.Γ.Α επιχορηγεί τους ΟΤΑ για την δημιουργία προγραμμάτων με την συμμετοχή πολιτών όλων των ηλικιών και υπό την καθοδήγηση των καθηγητών φυσικής αγωγής. Τα προγράμματα έχουν στόχο την καλλιέργεια του αθλητικού πνεύματος, την βελτίωση της φυσικής

κατάστασης και υγείας των πολιτών καθώς και της βελτίωσης της αυτοπεποίθησης και αυτοεκτίμησης, μέσα από την σωστή διαχείριση και αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου.¹³⁹ Η «Άθληση για όλους» έχει δύο πλευρές, την ελεύθερη και την οργανωμένη. Με την ελεύθερη άθληση αναφερόμαστε στη σωματική άσκηση, σε όποιο χώρο επιθυμεί ο καθένας χωρίς προπονητική καθοδήγηση. Τα Μη Δομημένα Π.Α.γ.Ο. είναι προγράμματα που πραγματοποιούνται σε αθλοχώρους στις γειτονιές, σε πάρκα άθλησης και υγείας, στο βουνό ή στη παραλία. Σε αυτό το πλαίσιο, με την διοργάνωση εκδηλώσεων, δίνεται η δυνατότητα της συμμετοχής σε όλους τους πολίτες, ανεξάρτητα από τις δυνατότητές τους. Από την άλλη πλευρά, η οργανωμένη άθληση αναφέρεται στην οργανωμένη σωματική άσκηση με την εποπτεία και την καθοδήγηση καθηγητών φυσικής αγωγής. Τα Δομημένα Π.Α.γ.Ο. απευθύνονται σε άτομα όλων των ηλικιών και σε όλες τις κοινωνικές ομάδες.¹⁴⁰ Ο Αθλητικός Οργανισμός σε συνεργασία με τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων, υλοποιεί κάθε χρόνο τα σχολικά αθλητικά προγράμματα λεγόμενα «αθλητικές φωλιές». Το πρόγραμμα είναι μεικτό και υλοποιείται σε τέσσερα δημοτικά σχολεία του Δήμου, για τρεις φορές την εβδομάδα, με τρεις ώρες ανά άθλημα ή αγώνισμα, μετά το πέρας του ολοήμερου σχολείου. Σκοπός είναι η μύηση στα αθλήματα των μαθητών, με συγκεκριμένες δραστηριότητες και επίσης η ανάπτυξη της φυσικής κατάστασης και των γενικών κινητικών δεξιοτήτων. Τα αθλήματα που διδάσκονται είναι το ποδόσφαιρο, η Καλαθοσφαίριση, η Πετοσφαίριση και η αυτοάμυνα. Οι συμμετοχές ανέρχονται κατά μέσο όρο σε 180 το χρόνο. Στο τέλος της χρονιάς οργανώνονται σχολικά πρωταθλήματα για τα ανωτέρω αθλήματα. Στα στοιχεία που συλλέχθηκαν από τα βιβλία εγγραφών σχολικού αθλητισμού του Αθλητικού Οργανισμού¹⁴¹ παρατηρείται ότι στο άθλημα της Πετοσφαίρισης οι συμμετοχές των μαθητών κυμαίνονται από 17 έως και 26 μαθητές, ανά έτος. Μεγάλη είναι η συμμετοχή στα υπόλοιπα αθλήματα, Ποδόσφαιρο, Καλαθοσφαίριση και αυτοάμυνα, με τις συμμετοχές να είναι σταθερά άνω των 50 μαθητών, με μικρές διακυμάνσεις, σε όλα τα έτη. Σημαντική μείωση παρατηρείται στη περίοδο 2019-2020 σε όλα τα αθλήματα, κυρίως λόγω της πανδημίας. Η συμμετοχή για τα παιδιά Ρομά στις ανωτέρω δραστηριότητες είναι δωρεάν.

Αντίστοιχο πρόγραμμα πραγματοποιείται τα τελευταία χρόνια και στα νηπιαγωγεία και παιδικούς σταθμούς του Δήμου, με τους καθηγητές φυσικής αγωγής να διδάσκουν στα

¹³⁹ Βλ. Εγκύκλιο: Εγκρίσεις Γενικών Προγραμμάτων Άθλησης για Όλους Μεγάλης Διάρκειας της περιόδου 2012-2013. Γ.Γ.Α, Διεύθυνση Άθλησης για Όλους, Τμήμα παρακολούθησης και Ελέγχου Π.Α.γ.Ο

¹⁴⁰ ΑΠ. 26869, ΦΕΚ 2527/Β/8-2-2013, Εφημερίδας Κυβερνήσεως, τεύχος δεύτερο

¹⁴¹ Βλέπε παραρτήματα, πίνακες 4 και 5, βιβλία εγγραφών σχολικού αθλητισμού, περίοδος 2010-2020.

παιδιά απλές κινητικές δεξιότητες των αθλημάτων με ασκήσεις προσανατολισμού, νευρομυϊκής συναρμογής και ισορροπίας, βασικές κινήσεις και στάσεις σώματος. Για την συγκεκριμένη δραστηριότητα δεν υπήρξε δυνατότητα για καταγραφή περαιτέρω στοιχείων.

Στο κλειστό γυμναστήριο της οδού Ραιδεστού υλοποιούνται τα προγράμματα ρυθμικής γυμναστικής για την μύηση των παιδιών στο άθλημα και την καλλιέργεια της ρυθμικής κινητικής αγωγής, με σταθερά μεγάλη συμμετοχή, όλα τα χρόνια που ερευνάται. Τα παιδιά που συμμετέχουν είναι 40 έως 48 το χρόνο,¹⁴² ενώ στο άθλημα δεν δραστηριοποιείται κάποιος σύλλογος στην περιοχή.

Στον ίδιο χώρο όπως και στο κλειστό της οδού Πλούτωνος υλοποιούνται τα προγράμματα αυτοάμυνας και tae kwondo. Τα προγράμματα είναι μεικτά και στόχος είναι η εκμάθηση της βασικής τεχνικής του αθλήματος και η ανεύρεση ταλέντων. Η συμμετοχή είναι αρκετά μεγάλη και κυμαίνεται στα 60 παιδιά περίπου το χρόνο (<https://agiavarvara.gr/athlitismos/>). Στο ανοιχτό γήπεδο της οδού Κυκλάδων, πραγματοποιούνται οι προπονήσεις του τένις (<https://agiavarvara.gr/en/building/tennis/>). Οι αθλούμενοι ηλικίας από 6 ετών, θα αποκτήσουν τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά του αθλήματος και θα βελτιώσουν την γενική κινητική κατάσταση. Βάση των στοιχείων που συλλέχθηκαν από το βιβλίο εγγραφών,¹⁴³ οι αθλούμενοι που συμμετέχουν είναι 50 περίπου, ανά έτος. Τα τμήματα είναι μεικτά και χωρίζονται με βάση την ηλικία των αθλητών. Η ζήτηση στο άθλημα είναι πολύ μεγαλύτερη, αλλά λόγω έλλειψης δεύτερου γηπέδου, οι συμμετοχές περιορίζονται σε συγκεκριμένο αριθμό.

Προγράμματα προετοιμασίας μαθητών, υποψήφιων για ΤΕΦΑΑ και στρατιωτικές σχολές πραγματοποιούνται στο δημοτικό στάδιο στη περιοχή «Ριμινίτικα» με μικρή συμμετοχή τα τελευταία χρόνια, που δεν ξεπερνούν τα 7 παιδιά.¹⁴⁴ Ο σημαντικότερος λόγος για την μειωμένη συμμετοχή είναι, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη ενότητα, η καθυστερημένη πρόσληψη καθηγητών φυσικής αγωγής από τον Δήμο.¹⁴⁵

Την ίδια περίοδο προγράμματα καλαθοσφαίρισης και πετοσφαίρισης πραγματοποιούνται στο κλειστό γυμναστήριο της οδού Ραιδεστού με την συμμετοχή αρκετών αθλητών και

¹⁴² Βλέπε παραρτήματα, πίνακας 2, προγράμματα μαζικού αθλητισμού, βιβλίο εγγραφών 2010-2020, αρχείο Αθλητικού Οργανισμού.

¹⁴³ Βλέπε στο ίδιο

¹⁴⁴ Βλέπε στο ίδιο.

¹⁴⁵ Σχέδιο Στρατηγικού σχεδιασμού Α' φάση Επιχειρησιακού προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας, σελ.132.

αθλητριών. Στο άθλημα της καλαθοσφαίρισης παρόλο που στην περιοχή δραστηριοποιούνται τρεις σύλλογοι, οι συμμετοχές βάση του βιβλίου εγγραφών,¹⁴⁶ είναι κατά μέσο όρο 55 παιδιά, ανά έτος και οι προπονήσεις πραγματοποιούνται σε μικτά τμήματα. Αντίστοιχα στην Πετοσφαίριση, οι συμμετοχές είναι 22 παιδιά κατά μέσο όρο και επίσης το πρόγραμμα πραγματοποιείται σε μικτό τμήμα. Στις δύο αίθουσες επιτραπέζιας αντισφαίρισης του Δήμου πραγματοποιούνται τα προγράμματα για την εκμάθηση των βασικών τεχνικών του αθλήματος, για την ανεύρεση ταλέντων και την συμμετοχή σε αγώνες. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν 30 άτομα περίπου.¹⁴⁷

Στο κλειστό γυμναστήριο, στο κτήριο της «Στέγης των Ποντίων», υλοποιούνται προγράμματα μυϊκής ενδυνάμωσης και ομαδικών προγραμμάτων. Στα ομαδικά προγράμματα, περιλαμβάνονται όλα τα είδη αερόβιας γυμναστικής, step, Pilates, yoga, body shape. Βάση των στοιχείων που συλλέχθηκαν από το αρχείο του Αθλητικού Οργανισμού,¹⁴⁸ οι συμμετοχές στα ανωτέρω προγράμματα από το 2010 έως και το 2015 ξεπερνούν τα 100 άτομα, ενώ τα επόμενα χρόνια διαγράφουν μια σταθερή μείωση με χαμηλότερη τιμή, τα 52 άτομα το 2019. Στα προγράμματα μυϊκής ενδυνάμωσης περιλαμβάνονται οι γυμναστικές πρακτικές με χρήση βαρών και με πρέσες. Οι συμμετοχές το 2010 ανέρχονταν στις 736. Τα επόμενα τέσσερα χρόνια κυμαίνονταν από 440 έως 530, ενώ στη συνέχεια παρατηρείται μια γεωμετρική μείωση των εγγραφών, με χαμηλότερη και σε αυτή την κατηγορία, το έτος 2019-2020, με 145 εγγραφές. Σκοπός είναι η ανάπτυξη του μυϊκού συστήματος και η βελτίωση της φυσικής κατάστασης των αθλούμενων.¹⁴⁹ Η έλλειψη επαρκούς εξειδικευμένου προσωπικού και τα προβλήματα συντήρησης της αθλητικής υποδομής και του εξοπλισμού, είναι ίσως οι λόγοι για την μεγάλη μείωση που παρατηρείται στις εγγραφές στα ανωτέρω προγράμματα στην περίοδο που ερευνάται.

Ο οργανισμός διοργανώνει κάθε άνοιξη αγώνες tae kwon do σε κλειστό γυμναστήριο της πόλης όπου και γίνονται και οι εξετάσεις για τις ζώνες. Επίσης πραγματοποιείται ο μαραθώνιος αεροβικής γυμναστικής με συμμετοχή ατόμων όλων των ηλικιών και γίνεται και επίδειξη από τα τμήματα του αθλητικού οργανισμού. Στο κλειστό της Ραιδεστού

¹⁴⁶ Βλέπε παραρτήματα, πίνακας 2, προγράμματα μαζικού αθλητισμού, βιβλίο εγγραφών 2010-2020, αρχείο Αθλητικού Οργανισμού.

¹⁴⁷ Βλέπε στο ίδιο.

¹⁴⁸ Βλέπε παραρτήματα, πίνακας 1, βιβλίο εγγραφών κλειστού γυμναστηρίου 2010-2020, αρχείο Αθλητικού Οργανισμού

¹⁴⁹ Βλέπε στο ίδιο

διοργανώνεται κάθε Ιούνιο, γκαλά ρυθμικής γυμναστικής με την συμμετοχή των αθλητριών του αθλητικού οργανισμού και γίνονται και αθλητικές επιδείξεις.

Ένας θεσμός του Αθλητικού οργανισμού είναι η «Αθλητική Άνοιξη». Κάθε Μάιο διοργανώνονται τα σχολικά πρωταθλήματα, αθλητικοί αγώνες, με την συμμετοχή όλων των σχολείων της πόλης. Οι μαθητές και μαθήτριες συμμετέχουν σε πρωτάθλημα ποδοσφαίρου σάλας, μπάσκετ και μίνι βόλεϊ, στο κλειστό γυμναστήριο της οδού Σιπύλου. Η διοργάνωση έχει την μορφή γιορτής αφού η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό, ενώ βραβεύονται όλοι οι συμμετέχοντες.

Τον Ιούνιο διοργανώνεται το σχολικό πρωτάθλημα επιτραπέζιας αντισφαίρισης, θεσμός που ξεκίνησε το 2006 και συνεχίζεται μέχρι και σήμερα, με την συμμετοχή μαθητών από όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Επίσης ένα Σαββατοκύριακο του Μάιου διοργανώνονται αγώνες στίβου, όπου συμμετέχουν μαθητές από τα Δημοτικά σχολεία της πόλης στα αγωνίσματα μήκος, ρίψη μπάλας, ταχύτητα εξήντα μέτρων και δρόμος ημιαντοχής εξακοσίων μέτρων.

Από το 2015 υλοποιείται και το πρόγραμμα του αγωνιστικού τραμπολίνου με τις συμμετοχές να κυμαίνονται στα 20 παιδιά περίπου.¹⁵⁰ Στο κλειστό γυμναστήριο «Νίκης 2ου Λυκείου» διοργανώνεται και το σχολικό πρωτάθλημα αγωνιστικού τραμπολίνου, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο με τραμπολίνου Ολυμπιακών διαστάσεων, με την συμμετοχή των μαθητών από όλα τα σχολεία και με τους αθλητές και αθλήτριες του αθλητικού οργανισμού να επιδίδονται σε επιδείξεις. Στον ίδιο χώρο λαμβάνουν χώρα και οι επιδείξεις της εναέριας ακροβατικής γυμναστικής.¹⁵¹ Το άθλημα άρχισε να διδάσκεται από το 2015 με τους συμμετέχοντες να είναι 15 περίπου άτομα.¹⁵² Οι ανωτέρω αγώνες είναι και μεγάλη ευκαιρία για την ανάδειξη των ταλέντων της περιοχής. Το πρόγραμμα έχει στόχο τον εντοπισμό πολλά υποσχόμενων αθλητών στα αγωνίσματα που συμμετέχουν και την προώθησή τους στις ομάδες της περιοχής για την περαιτέρω βελτίωση και ανάπτυξη των ικανοτήτων τους.

Στο κτήριο της οδού Μεγάλου Αλεξάνδρου πραγματοποιούνται και τα προγράμματα μπαλέτου. Οι συμμετοχές των κοριτσιών κυμαίνονται στις 50 περίπου το χρόνο με μια μικρή μείωση τα τρία τελευταία χρόνια της δεκαετίας.¹⁵³ Με το τέλος της σχολικής

¹⁵⁰ Βλέπε στο ίδιο

¹⁵¹ Βλέπε παραρτήματα, πίνακας 1, βιβλίο εγγραφών κλειστού γυμναστηρίου 2010-2020, αρχείο Αθλητικού Οργανισμού

¹⁵² Βλέπε στο ίδιο

¹⁵³ Βλέπε στο ίδιο

χρονιάς τα κορίτσια που συμμετέχουν στο άθλημα, λαμβάνουν μέρος σε πρόγραμμα γυμναστικών επιδείξεων σε κλειστό του Δήμου. Στο ανοιχτό γήπεδο beach volley της οδού Μεγάλου Αλεξάνδρου, διεξάγεται από το 2015 το αντίστοιχο πρόγραμμα.¹⁵⁴ Οι συμμετοχές για το παιδικό τμήμα που περιλαμβάνει αθλητές από 6 έως 15 ετών, είναι 15 παιδιά κατά μέσο όρο, ανά έτος. Αντίστοιχα στο τμήμα ενηλίκων οι συμμετοχές είναι κατά μέσο όρο 14 ενήλικες. Τα τμήματα είναι μεικτά και αυτό των ενηλίκων λαμβάνει μέρος και στο τοπικό πρωτάθλημα.

Επίσης, στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Άθληση για Όλους», κάθε εβδομάδα δύο καθηγητές φυσικής αγωγής επισκέπτονται τα τρία ΚΑΠΗ του Δήμου, και παρέχουν εξειδικευμένες δραστηριότητες, προσαρμοσμένες στις ανάγκες της Τρίτης ηλικίας. Ειδικότερα, για την ενίσχυση της ελεύθερης άθλησης, ο οργανισμός αναπτύσσει προγράμματα ενδυνάμωσης που πραγματοποιούνται σε πλατείες ή ανοιχτούς χώρους για τα άτομα της Τρίτης ηλικίας, αλλά και με την συμμετοχή και όλων πολιτών. Για την συγκεκριμένη κατηγορία δεν κατέστη δυνατή η συλλογή στοιχείων διότι η συμμετοχή ήταν ελεύθερη και δεν υπάρχει καταγραφή στατιστικών στα αρχεία του Οργανισμού.

5.9 Η συνεργασία του Οργανισμού με άλλους φορείς

Ο αθλητικός οργανισμός αναπτύσσει δραστηριότητες και εκπονεί προγράμματα αθλητικών δρώμενων και μαζικής άθλησης, σε συνεργασία με τα σχολεία και τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων, για την οργάνωση προγραμμάτων ομαδικών αθλημάτων και πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων. Συνεργάζεται με τους συλλόγους για τον σχεδιασμό και την οργάνωση των προγραμμάτων, την διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων καθώς και την διαχείριση του χρόνου χρήσης των γηπέδων και όλων των αθλητικών εγκαταστάσεων. Οι σύλλογοι λαμβάνουν μέρος στις γιορτές του Δήμου και σε πολλές αθλητικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις.

Συνεργάζεται με συμβουλευτικές επιτροπές που είναι υπεύθυνες για την ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων, στα τμήματα του αθλητικού οργανισμού, για τις δραστηριότητες της ρυθμικής, ενόργανης γυμναστικής και του κλασικού αθλητισμού, με στόχο την ανάδειξη ταλέντων στα ανωτέρω αθλήματα και την προώθησή τους στα σωματεία της πόλης.

¹⁵⁴ Βλέπε παραρτήματα, πίνακας 2, προγράμματα μαζικού αθλητισμού, βιβλίο εγγραφών 2010-2020, αρχείο Αθλητικού Οργανισμού .

Σε συνεργασία με αθλητικούς οργανισμούς όπως Ομοσπονδίες αθλημάτων, διοργανώνονται κάθε χρόνο πανελλήνιοι αγώνες στις εγκαταστάσεις του Δήμου, μέσω της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού υλοποιούνται τα Προγράμματα Αθλητισμός για Όλους και με τους όμορους Δήμους για διοργάνωση αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Συνεργασία υπάρχει με διάφορες υπηρεσίες του Δήμου, όπως οι τεχνικές υπηρεσίες για την συντήρηση των υποδομών και την επισκευή του εξοπλισμού, με τις οικονομικές υπηρεσίες για τον έλεγχο των εσόδων από τις συνδρομές και των εξόδων του οργανισμού. Με όλους τους κοινωνικούς φορείς του Δήμου, με την κοινωνική υπηρεσία για παροχή θεραπευτικής άσκησης σε ΑΜΕΑ με δωρεάν προγράμματα, ειδικά προγράμματα άσκησης στα ΚΑΠΗ και γενικότερα προσαρμοσμένα προγράμματα στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

Η δραματική σχολή και το ωδείο παρουσιάζουν θεατρικές παραστάσεις και διοργανώνουν μουσικές εκδηλώσεις και συναυλίες, σε συνεργασία με άλλα θεατρικά και μουσικά σχήματα. Η σχολή χορού κάθε χρόνο συμμετέχει στις καλοκαιρινές εκδηλώσεις του Δήμου σε συνεργασία με τους πολιτιστικούς συλλόγους και ταξιδεύει και σε άλλες πόλεις παρουσιάζοντας το έργο τους.

Συζήτηση

Τις τελευταίες δεκαετίες, η άθληση σε δημόσιους χώρους έχει γίνει ένα κοινωνικό φαινόμενο, ενώ η φυσική δραστηριότητα στο πλαίσιο του ελεύθερου χρόνου, κυριαρχείται όλο και περισσότερο από τις αντιλήψεις της Δια βίου Άθλησης. Για την ενίσχυση αυτών των αντιλήψεων και τη δημιουργία και προώθηση νέων ευκαιριών για τη συμμετοχή ευρύτερων πληθυσμών στον αθλητισμό και την αναψυχή, αναπτύχθηκε το κίνημα «Αθλητισμός για Όλους». Βασική αρχή του κινήματος, αποτελεί το δικαίωμα συμμετοχής όλων στην αθλητική δραστηριότητα. Οι επιπτώσεις των εφαρμογών της Δια βίου Άθλησης, κατέδειξε ότι η συμβολή της είναι καθοριστική, για την κοινωνική και ψυχολογική βελτίωση του ανθρώπου, την απασχόληση, την υγεία, καθώς επίσης και στην κοινωνική ένταξη και τη συνοχή διαφορετικών κοινωνικών ομάδων. Σε αυτό το πλαίσιο, στην χώρα μας η Τοπική Αυτοδιοίκηση σε συνεργασία με την Γ.Γ.Α. σχεδιάζουν, συντονίζουν και υλοποιούν τα Π.Α.γ.Ο. επιδεικνύοντας ιδιαίτερη ευαισθησία στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Η «Άθληση για όλους» έχει δύο πλευρές, την ελεύθερη και την οργανωμένη άθληση. Με την ελεύθερη άσκηση αναφερόμαστε στη σωματική άσκηση χωρίς προπονητική καθοδήγηση, σε όποιο χώρο επιθυμεί ο καθένας. Δίνεται έτσι η δυνατότητα για συμμετοχή σε όλους ανεξάρτητα από τις δυνατότητές τους και με κίνητρο το στοιχείο του συναγωνισμού. Από την άλλη πλευρά και στο πλαίσιο της οργανωμένης άθλησης, εντάσσονται τα οργανωμένα προγράμματα άθλησης υπό την καθοδήγηση των καθηγητών φυσικής αγωγής.

Ο Αθλητικός Οργανισμός του Δήμου, σαν φορέας ενίσχυσης και ανάπτυξης του αθλητισμού στην περιοχή της Αγίας Βαρβάρας, στο χρονικό διάστημα από το 2010 έως το 2020, υλοποίησε διάφορα προγράμματα με σκοπό την προαγωγή του Μαζικού αθλητισμού. Ως άξονες του σχεδιασμού των αθλητικών προγραμμάτων του Οργανισμού προβάλλονται οι ιδιαίτερες ανάγκες των δημοτών καθώς και η υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή. Ειδικότερα ο Οργανισμός παρέχει διευκολύνσεις για την υποστήριξη των ειδικών ομάδων του πληθυσμού προκειμένου να αυξήσει τη συμμετοχή τους στα αθλητικά προγράμματα.

Στο πλαίσιο του ολοήμερου σχολείου και της διαδικασίας ενίσχυσης των εργαζόμενων γονέων, διοργανώνει σε συνεργασία με τις σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας

εκπαίδευσης αθλητικά προγράμματα στους σχολικούς χώρους, με στόχο τη μύηση των μαθητών σε διάφορα αθλήματα, καθώς και την ανάπτυξη της φυσικής τους κατάστασης και των γενικών τους κινητικών δεξιοτήτων. Βάση των στοιχείων που μελετήθηκαν, οι συμμετοχές των μαθητών της Καλαθοσφαίρισης, του Ποδόσφαιρου και της αυτοάμυνας, παρατηρείται η περιορισμένη αλλά σταθερή παρουσία περίπου 50, μαθητών/τριών, ανά έτος. Μικρότερη είναι η συμμετοχή στο άθλημα της Πετοσφαίρισης καθώς η συμμετοχή των μαθητών/τριών ανέρχονται σε 20 κατά μέσο όρο, ανά έτος, ενώ κατά τα τελευταία 4 χρόνια παρατηρείται μια μικρή πτώση. Αυτό που εμφανίζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι το άθλημα της Αυτοάμυνας. Το συγκεκριμένο αθλητικό πρόγραμμα εμφανίζει υψηλότερα ποσοστά συμμετοχής σε σχέση με τα υπόλοιπα. Μάλιστα τα περισσότερα έτη εμφανίζει ποσοστά συμμετοχής υψηλότερα και από αυτά του τμήματος ποδοσφαίρου.

Από τα στοιχεία που μελετήθηκαν από τα αρχεία του Αθλητικού Οργανισμού, διαπιστώθηκε ότι η συμμετοχή των πολιτών στα γυμναστήρια του Δήμου μειώνεται σταθερά κάθε χρόνο, για την περίοδο που εξετάζεται, με αποτέλεσμα οι εγγραφές το 2019 να έχουν μειωθεί στο 25% σε σχέση με τις εγγραφές του 2010. Ειδικότερα στα προγράμματα μυϊκής ενδυνάμωσης με βάρη και πρέσες, το αντίστοιχο ποσοστό είναι στο 20%. Οι εγγραφές στο μπαλέτο, το τραμπολίνο και την εναέρια ακροβατική γυμναστική είναι σε σταθερά επίπεδα, ενώ μικρή πτώση παρουσιάζεται το έτος 2019 σε όλα τα αθλήματα, λόγω ίσως της πανδημίας. Ένα άλλο στοιχείο που αναδεικνύεται από τη μελέτη των στοιχείων, είναι τα υψηλά ποσοστά συμμετοχής των ασκούμενων στα προγράμματα μυϊκής ενδυνάμωσης, γεγονός που τα καθιστά το πιο δημοφιλή μεταξύ των αθλητικών προγραμμάτων. Στην προσπάθεια για αύξηση των συμμετοχών στις ανωτέρω δραστηριότητες, ο Δήμος ανακαίνισε το κλειστό γυμναστήριο του 1^{ου} Λυκείου, εξοπλίζοντάς το με σύγχρονα όργανα γυμναστικής, με την προοπτική για άμεση μεταφορά εκεί, των δραστηριοτήτων του παλαιού γυμναστηρίου.

Στα κλειστά γυμναστήρια του Δήμου υλοποιούνται τα προγράμματα μαζικού αθλητισμού με τα αθλήματα του Tae Kwo Do, της ρυθμικής γυμναστικής, και της επιτραπέζιας αντισφαίρισης. Στα ανοιχτά γήπεδα υλοποιούνται τα προγράμματα της αντισφαίρισης και του Beach Volley, τα οποία χωρίζονται στο παιδικό και για τους ενήλικες. Σύμφωνα με το στρατηγικό σχεδιασμό του Δήμου, οι συμμετοχές στα ανωτέρω προγράμματα, θεωρούνται ικανοποιητικές. Στο δημοτικό στάδιο στη περιοχή «Ριμινίτικα» πραγματοποιούνται τα προγράμματα, για την προετοιμασία των μαθητών των λυκείων του Δήμου, για τις

εξετάσεις στα Τ.Ε.Φ.Α.Α και τις στρατιωτικές σχολές, με λίγες όμως συμμετοχές, ίσως λόγω της καθυστερημένης πρόσληψης καθηγητών φυσικής αγωγής.

Η μείωση των ποσοστών συμμετοχής των αθλούμενων στα προγράμματα του Οργανισμού, που προαναφέραμε, θα μπορούσε να αποδοθεί και στην καθυστερημένη πρόσληψη συμβασιούχων καθηγητών φυσικής αγωγής, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα, και την καθυστερημένη έναρξη του μεγαλύτερου μέρους των αθλητικών προγραμμάτων. Το γεγονός αυτό τονίζεται και στο στρατηγικό σχεδιασμό για την υποστήριξη των προγραμμάτων του Δήμου, για το 2016,¹⁵⁵ όπου προτείνεται ως αναγκαίο μέτρο, η έγκαιρη πρόσληψη καθηγητών φυσικής αγωγής και η διοικητική και γραμματειακή στελέχωση του Αθλητικού Οργανισμού.

Ο Αθλητικός Οργανισμός στο πλαίσιο της αθλητικής πολιτικής και σε συνεργασία με άλλους φορείς, διοργανώνει αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, αθλητικές επιδείξεις, πρωταθλήματα σε όλα σχεδόν τα αθλήματα που διδάσκονται στα προγράμματα, τελικούς ατομικών αγωνισμάτων σε Πανελλήνιο επίπεδο, προσπαθώντας να προσφέρει χαρά στους συμμετέχοντες και τους θεατές, καθώς και δημοσιότητα και προβολή στο Δήμο.

Για την ενίσχυση του αθλητισμού και την προώθηση της ελεύθερης άθλησης, κρίνεται σημαντική η εξασφάλιση των όρων ανάπτυξής της. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Δήμος έχει κατασκευάσει υποδομές και δημιουργεί νέους χώρους άθλησης σε διάφορες περιοχές, όπως πάρκα, άλση και πλατείες, όπου οι πολίτες μπορούν να αθληθούν σε υγιεινές συνθήκες. Με τη δημιουργία νέων χώρων και τη διάσωση των ήδη υπαρχόντων από την άναρχη οικοδομική ανάπτυξη, ο Δήμος επιχειρεί την αναβάθμιση του πολεοδομικού περιβάλλοντος στη περιοχή της Αγίας Βαρβάρας. Στο στρατηγικό σχεδιασμό του Δήμου, για το 2016, αναφέρεται ότι οι αθλητικές υποδομές χρήζουν επέκτασης ειδικά για τα αθλήματα της Καλαθοσφαίρισης και του Ποδοσφαίρου και απαιτείται συνεχής συντήρηση των υπαρχόντων εγκαταστάσεων και εκσυγχρονισμός του αθλητικού εξοπλισμού. Στα σχέδια του Δήμου είναι η κατασκευή δημοτικού κολυμβητηρίου για τα αθλήματα πισίνας και η δημιουργία ποδηλατοδρόμου, μονοπατιών και διαδρομών για ποδηλασία στο όρος «Αιγάλεω».

Τα έσοδα του Αθλητικού Οργανισμού κατά την δεκαετία που ερευνάται, όπως αποδεικνύεται από τα οικονομικά στοιχεία του Δήμου που συλλέχθηκαν, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την επιχορήγηση της Γ.Γ.Α. Σε συνδυασμό με την γεωμετρική μείωση

¹⁵⁵Σχέδιο Στρατηγικού σχεδιασμού Α' φάση Επιχειρησιακού προγράμματος 2016-2019 Δήμου Αγίας Βαρβάρας, σελ.132

των εσόδων από τις συνδρομές των αθλουμένων, που παρατηρείται από τα στοιχεία του αρχείου του Οργανισμού, ο Δήμος συνδράμει οικονομικά κάθε έτος, ανάλογα με τις ανάγκες του Αθλητικού Οργανισμού, με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία του. Σε άμεση συνάρτηση με την μείωση των αθλουμένων, φαίνεται να βρίσκονται και οι προσλήψεις των καθηγητών φυσικής αγωγής. Σύμφωνα με τα στοιχεία του αρχείου του τμήματος προσωπικού του Δήμου, ο αριθμός των προσληφέντων καθηγητών έχει μειωθεί κατά 30% το 2019, σε σχέση με τον αντίστοιχο του 2011.

Συμπεράσματα

Από την μελέτη των δεδομένων της εργασίας μας φαίνεται ότι ο Αθλητικός Οργανισμός από την ίδρυση του, το 1997, συμμετέχει ενεργά στο πλαίσιο άσκησης κοινωνικής πολιτικής από το Δήμο Αγίας Βαρβάρας. Ως κύριος εκφραστής της πολιτικής της Γ.Γ.Α, για την υλοποίηση των Π.Α.γ.Ο, σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο Οργανισμός επιχειρεί την ανάπτυξη δράσεων και πολιτικών με σκοπό την εξασφάλιση των όρων και των προϋποθέσεων ώστε οι δημότες, και κυρίως οι νέοι, να έχουν τη δυνατότητα της συμμετοχής σε αθλητικές δραστηριότητες, ως τακτικό μέρος του ελεύθερου χρόνου τους, και στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους.

Το αθλητικό μοντέλο του Οργανισμού περιλαμβάνει μέριμνες για την ανάπτυξη τόσο της ελεύθερης όσο και της οργανωμένης άθλησης. Ειδικότερα για την ενίσχυση της ελεύθερης άθλησης για όλους, έχει επιλέξει την εξασφάλιση κοινόχρηστων χώρων άσκησης και άθλησης στον αστικό ιστό της πόλης ο οποίος εμφανίζει ελλειπείς υποδομές ενώ είναι ιδιαίτερα βεβαρημένος από την ραγδαία, και παλαιότερα άναρχη, οικοδομική ανάπτυξη. Η ενίσχυση και βελτίωση των κοινόχρηστων αθλητικών υποδομών θα πρέπει να συνδεθεί και με το χαμηλό κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο της πόλης, που εμφανίζει χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης, υψηλά ποσοστά ανεργίας αλλά και προβλήματα κοινωνικής ένταξης. Στο πλαίσιο ενίσχυσης των επιλογών άσκησης και άθλησης, ως θεμελιώδες δικαίωμα όλων των δημοτών και κυρίως των κοινωνικο-οικονομικά ασθενέστερων, επιχειρεί τη δημιουργία νέων και τον εκσυγχρονισμό των ήδη υφιστάμενων αθλητικών υποδομών καθώς τα τελευταία χρόνια, όπως δηλώνει ο αριθμός των συμμετοχών στα βιβλία εγγραφών, η προσέλευση των πολιτών στα γυμναστήρια έχει μειωθεί σε μεγάλο βαθμό.¹⁵⁶ Στην ίδια κατεύθυνση, δηλαδή στην αύξηση της συμμετοχής των πολιτών στην άσκηση-άθληση, στοχεύουν και οι δράσεις εκσυγχρονισμού και επέκτασης των αθλητικών χώρων της πόλης. Στο πλαίσιο αυτό προσπάθησε να δημιουργήσει νέους χώρους άθλησης, ενώ παράλληλα επιχείρησε την ανάπλαση εξωτερικών χώρων, όπως πάρκα, πλατείες και άλση της περιοχής, με την ταυτόχρονη τοποθέτηση γυμναστικών οργάνων εξωτερικού χώρου. Επίσης αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην αναβάθμιση του πολεοδομικού περιβάλλοντος της περιοχής με τη δημιουργία νέων ελεύθερων χώρων αλλά και τη διάσωση των ήδη υπαρχόντων. Τέλος, στην κατεύθυνση ενίσχυσης της

¹⁵⁶ Βλ. Παραρτήματα, Πίνακας 1, Βιβλίο εγγραφών κλειστού γυμναστηρίου Μεγάλου Αλεξάνδρου 2010-2020

ελεύθερης άθλησης των δημοτών, αλλά και στην κοινωνική ένταξη καθώς και στην ανάπτυξη της κοινωνικής συνοχής, εγγράφεται η διοργάνωση ετήσιων αθλητικών εκδηλώσεων με στοιχεία συναγωνισμού μεταξύ των συμμετεχόντων.

Αναφορικά με την οργανωμένη άσκηση για όλους, ο ρόλος του Αθλητικού Οργανισμού καθίστανται σημαντικός στη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης των προγραμμάτων Α.γ.Ο της Γ.Γ.Α. Αυτά τα προγράμματα, όπως προκύπτει από το υλικό της μελέτης, είδαμε ότι κινούνται σε τρία επίπεδα. Το πρώτο επίπεδο αφορά την οργάνωση αθλητικών προγραμμάτων, με ομαδικά αθλήματα στις αυλές των σχολείων, μετά το πέρας του σχολικού ωραρίου. Τα ανωτέρω προγράμματα λειτουργούν στο πλαίσιο ενίσχυσης των ολοήμερων προγραμμάτων των δημοτικών σχολείων ενώ φαίνεται ότι συμβάλουν και στη στήριξη των εργαζόμενων αλλά και των οικονομικά ασθενέστερων γονέων και κηδεμόνων. Αντίστοιχα προγράμματα υλοποιούνται και στα νηπιαγωγεία. Τα προγράμματα αυτά εκτός των άλλων λειτουργούν και στην κατεύθυνση συνέχισης του αθλητισμού των νέων και κατά την εφηβική ηλικία αλλά και στη μετέπειτα ενίσχυση του δυναμικού των αθλητικών συλλόγων της πόλης.

Στο πλαίσιο αυτής της δράσης ο Οργανισμός προκηρύσσει επίσης ετήσιους σχολικούς αγώνες, σε ομαδικά αθλήματα, με ευρεία συμμετοχή μαθητών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με βραβεύσεις και απονομή μεταλλίων, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στη ευρύτερη κοινωνικοποίηση των μαθητών και την καλλιέργεια της κοινωνικής συνοχής. Στην ίδια κατεύθυνση κινείται και η δράση της διοργάνωσης του «Καμπ» του Δήμου, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, με πολιτιστικές και κυρίως αθλητικές δραστηριότητες και τη συμμετοχή μαθητών απ' όλα τα σχολεία της πόλης.

Σέ ένα δεύτερο επίπεδο είδαμε ότι ο αθλητικός οργανισμός βρίσκεται σε συνεχή επαφή και συνεργασία με τους αθλητικούς συλλόγους της περιοχής, προκειμένου να τους παράσχει χώρους άθλησης αλλά και οικονομική στήριξη. Ειδικότερα παραχωρεί τις αθλητικές του εγκαταστάσεις στα τοπικά αθλητικά σωματεία, χωρίς την οικονομική επιβάρυνση των σωματείων, και ενισχύει με ειδική οικονομική επιχορήγηση τα ασθενέστερα εξ αυτών, με σκοπό τη διευκόλυνση του έργου τους. Παράλληλα διοργανώνει αθλητικές εκδηλώσεις σε συνεργασία με τους τοπικούς συλλόγους ενώ συμβάλλει, μέσω των αναπτυξιακών προγραμμάτων άθλησης, στην ενίσχυσή τους με νέο αθλητικό δυναμικό.

Τέλος, ο Οργανισμός αναπτύσσει προγράμματα ευαισθητοποίησης, ενθάρρυνσης και ενίσχυσης της άθλησης των ενηλίκων δημοτών του. Ειδικότερα είδαμε ότι έχει προβεί

στην ανάπτυξη διαφόρων προγραμμάτων με σκοπό την ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου, την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά και την ένταξή τους στην τοπική κοινωνία, καθώς επίσης και για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, όπως τους ηλικιωμένους, τους άνεργους και τους οικονομικά ασθενέστερους. Αναλυτικότερα είδαμε ότι παρέχει οικονομικές διευκολύνσεις σε άνεργους, άτομα τρίτης ηλικίας και πολύτεκνες οικογένειες. Στο πλαίσιο αυτών των δράσεων ο αθλητικός οργανισμός του Δήμου επιδιώκει την απασχόληση εξειδικευμένου και επιστημονικού προσωπικού, ώστε να αυξηθεί η ποιότητα των παρεχομένων αθλητικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων.

Εν κατακλείδι φαίνεται ότι ο ρόλος του Οργανισμού, πέρα από τη ενίσχυση των παλαιών και τη δημιουργία νέων αθλητικών υποδομών αλλά και την υλοποίηση αθλητικών προγραμμάτων για τους νέους και ενήλικες δημότες του, είναι κομβικός γιατί πρωτίστως διαμορφώνει κι υλοποιεί αθλητικές πολιτικές.

Βιβλιογραφία

- Αγαπητός Θ., Καλογιάννης Ν., Λυσικάτου Ε., Μιχαήλ Ξ., Μπόζου Ε., Τύραλης Χ., Χρυσοβέργης Μ., (2015), *Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη της Περιφέρειας Δυτικής Αττικής*, Πτυχιακή Εργασία, Τμήμα Εισαγωγή στις Επιστήμες της Ανάπτυξης και του Περιβάλλοντος, Δ.Π.Μ.Σ. Αθήνα
- Βασιλειάδου, Μ. & Παυλή-Κορρέ, Μ. (1994) *Πειραματικό πρόγραμμα επιμόρφωσης επιμορφωτών τσιγγάνων Αγίας Βαρβάρας Αττικής και κάτω Αχαΐας. Αξιολόγηση-Προτάσεις*. Αθήνα, Έκδοση ΓΓΛΕ,
- Βασιλόπουλος Κ., (2018) σελ. 6, *Οι πολιτικές ενσωμάτωσης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στον αστικό ιστό* Η μελέτη περίπτωσης των Ρομά του Δήμου Φυλής. Πτυχιακή εργασία, Τμήμα Π.Ε.Δ.ΣΧ. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος,
- Γκιτάκου Μ., (2017), σελ. 38, *Ανάλυση πολιτικών για τη Διά βίου Άθληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κρατών μελών και της Ελλάδας*, Πτυχιακή εργασία, Σχολή Κ.Π.Ε., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος
- Δαμανάκης, Μ. (2005). *Η εκπαίδευση των παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών στην Ελλάδα*, Διαπολιτισμική Προσέγγιση. Αθήνα: GUTENBERG
- Ζαϊμάκης Γ., (2010), *Η Ελληνική νεολαία στον 20^ο αιώνα, Πολιτικές διαδρομές, κοινωνικές πρακτικές και πολιτιστικές εκφράσεις*. Εκδόσεις Θεμέλιο. Αθήνα.
- Ζαϊμάκης, Γ. και Φουρναράκη, Ε. (2015), σελ.15, «Εισαγωγή», στο Γ. Ζαϊμάκης και Ε. Φουρναράκη (επιμ.), *Κοινωνία και Αθλητισμός στην Ελλάδα. Κοινωνιολογικές και ιστορικές προσεγγίσεις* Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Ιωσηφίδου Αλ., (2022), σελ. 13, *Αθλητισμός και τοπική αυτοδιοίκηση: Η περίπτωση του αθλητικού οργανισμού δήμου Καλλιθέας (1992-2019)*. Διπλωματική εργασία, Τμήμα Αθλητικές σπουδές: Κοινωνιολογία, Ιστορία, Ανθρωπολογία, ΕΑΠ, Πάτρα.
- Καλλιντέρη Γ., Σαρακαπίνα Ελ., Χουρσουζίδου Ι., (2010) σελ.101, *Στάσεις και αντιλήψεις των κατοίκων της Αγ. Βαρβάρας απέναντι στην Τσιγγάνικη Κοινότητα*, Διπλωματική εργασία, Σχολή Ε.Υ.Π., ΤΕΙ Κρήτης, Ηράκλειο.

Κόνσολα, Ντ. (2006), σελ. 198. *Πολιτιστική ανάπτυξη και πολιτική*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση

Μπερέτσου Αν., (2019) σελ. 4, *Διερεύνηση και αξιολόγηση των αθλητικών προγραμμάτων του ΝΠΔΔ Πολιτισμού & Αθλητισμού «Δημήτριος Βικέλας» Δήμου Κηφισιάς*. Διπλωματική εργασία, Διοίκηση αθλητικών οργανισμών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κηφισιά.

Μπιτσάνη, Ε., (2002), σελ. 24, *Οι τσιγγάνοι στην Ελλάδα. Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στις διαδικασίες ενσωμάτωσης και ένταξης τους στην Ελληνική κοινωνία. Περίπτωση Δήμου Ερέτριας*. Πτυχιακή εργασία, ΣΔΟ Τμήμα ΔΜΤΑ ΤΕΙ Καλαμάτας, Καλαμάτα.

Μπουζίκας, Ελ. (2006), σελ. 59, *Το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού και η παρέμβαση των ΟΤΑ στους Δήμους Αγ. Βαρβάρας, Κιλκίς, και Καλαμάτας*. Πτυχιακή εργασία, ΣΔΟ Τμήμα ΔΜΤΑ ΤΕΙ Καλαμάτας, Καλαμάτα.

Μπόνιας Αλ., (2019), σελ. 71, *Κοινωνικός αποκλεισμός και κοιβωνικός πόνος: Ο αθλητισμός ως μέσο κοινωνικής ενσωμάτωσης/ένταξης αθλητών/τριών με κινητική αναπηρία*. Πτυχιακή εργασία, Σχολή Φυσικής αγωγής και αθλητισμού, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα

Ντάνινγκ, Ε, & Ελίας, Ν., (2000), *Quest for excitement-sport and leisure in the civilizing process*. Στο Π. Κυπριανός, (Επιμ.), *Αθλητισμός και ελεύθερος χρόνος στην εξέλιξη του πολιτισμού*, Αθήνα: Κατάρτι.

Νικηταράς, Ν. (2003), σελ. 121, *Η Πόλη και η Άσκηση του Πολίτη. Διαχρονική Εξέλιξη*, Αθήνα: Τελέθριον.

Παπαδομανωλάκη Ειρ., (2014), σελ. 18, *Η διαχείριση της τοπικής αυτοδιοίκησης και οι πολιτικές αύξησης των ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα των πολιτών: Η περίπτωση του αθλητικού οργανισμού «Η Άρτεμις» του Δήμου Σπατών-Αρτέμιδας*, Διπλωματική εργασία, Σχολή Οργάνωση & διοίκηση αθλητικών οργανισμών & επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σπάρτη.

Παπαδοπούλου, Δ., (2011), σελ.27, *Η κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών στην Ελλάδα, Εργασία, Εκπαίδευση, Ταυτότητες*, Αθήνα: Κριτική

Πολίτου Χρ., (2020), σελ. 12, *Στρατηγικός σχεδιασμός προώθησης αθλητικών προγραμμάτων -μελέτη περίπτωσης Δήμου Ιλίου* Διπλωματική εργασία, Διοίκηση αθλητικών οργανισμών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σπάρτη.

Σπανού, Α., (2004), *Αθλητισμός και τοπική αυτοδιοίκηση. Μελέτη περίπτωσης του δήμου Στροβόλου*. Πτυχιακή εργασία, Σχολή Τμήμα διοίκησης μονάδων τοπικής αυτοδιοίκησης, ΤΕΙ Καλαμάτας, Κύπρος.

Στέλλα, Αγγ., (2016), σελ. 12, *Συνθήκες και προϋποθέσεις ανάπτυξης του αθλητισμού στην τοπική αυτοδιοίκηση*, Διπλωματική εργασία, Σχολή Οργάνωση & διοίκηση αθλητικών οργανισμών & επιχειρήσεων. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σπάρτη.

Ταουκίδης Αβρ., (2022), σελ. 8, *Η κοινωνική ευθύνη στον ερασιτεχνικό αθλητισμό του Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου: η περίπτωση των συλλόγων Όλυμπος Κορδελιού, Αγροτικός Αστέρας και Ακαδημία ΔΕΚΑ*. Διπλωματική εργασία, ΑΣΚ ΕΑ.Π. Θεσσαλονίκη.

Τσαλατσάνη, Ι. (2015). Δημιουργία Επιχειρηματικού σχεδίου σε Αθλητικό μη Κερδοσκοπικό Οργανισμό. Σπάρτη: "Οργάνωση και Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων" του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Χατζηπαύλου Ε., (2002), *Αθλητισμός και τοπική αυτοδιοίκηση. Μελέτη περίπτωσης Δήμου Αιγάλεω*, Πτυχιακή εργασία, Σχολή Τμήμα διοίκησης μονάδων τοπικής αυτοδιοίκησης ΤΕΙ Καλαμάτας, Αθήνα.

Χρηστίδη Μ., (2016), σελ. 28, *Η πολιτιστική επικοινωνία σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης: η μελέτη περίπτωσης του Δήμου Ζωγράφου*, Διπλωματική εργασία, Σχολή Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων, ΕΑΠ Αθήνα

Amonkar, M. Hassan, K. Joshi, V. & Madhavan, S. (2003). *Obesity and health related of life: a crosssectional analysis of the U.S. population*. International Journal of Obesity, V27, pp. 1227-1232

Bailey, R., (2005). *Evaluating the relationship between physical education, sport and social inclusion*. Educational Review pp. 71-90. Published online: 19 Jan 2007 <https://doi.org/10.1080/0013191042000274196>

Cecchini, M. Sassi, F. Lauer, J A. Lee, YY. Guajardo-Barron, V. & Chisholm, D., (2010), Tackling of unhealthy diets, physical inactivity, and obesity: health effects and cost-effectiveness. *Lancet*, V376, pp. 1775–1784. Third International Ministerial Conference on Physical Education and Sport, 1999.

Coalter, F., (2007), *Sports clubs, social capital and social regeneration: III defined interventions with hard to follow outcomes*, *Sports in Society*.

Darren E., Warburton, Crystal Whitney Nicol, & Shannon S. Bredin (2006), *Health benefits of physical Association Journal*,

Ekhholm, D. (2019). *Sport as a means of governing social integration: Discourses on bridging and bonding social relations*. *Sociology of Sport Journal*, pp 152–161.

Esping, Andersen, G. (1990). *The three worlds of welfare capitalism*. London: Polity, pp. 92.

Field, J. (2003). *Social Capital*, pp 144-148. London: Routledge

Fitzgerald J., Leigh N. C., (2002), «*Economic Revitalization Cases and Strategies for City and Suburb*»

Florian K. (2018) *Inclusion in sport: disability and participation*. *Sport in Society*, VoL. 21, no. 1, 4–21 <https://doi.org/10.1080/17430437.2016.1225882>

Gerrard Halbreichs (1990), *Panathlon International Congress*. The Council of Europe 1984-1989. London: HMSO

Grignoli, D. (2014). *Adult Education: A path to Social Inclusion. A case study in Molise (Italy)*. *Quality Issues and Insights on the 21st Century*. 3(1), 31-40

Harrison, P., & Naraya, G. (2003). *Differences in behavior, psychological factors, and environmental factors associated with participation in school sports and other activities in adolescence*. *Journal of School Health*, 113.

Johnes M. (2015) *Archives and Historians of Sport*, *The International Journal of the History of Sport*, 32:15, 1786

- Kelly, L. (2011). *Social inclusion through sports-based interventions. Critical Social Policy*,
- Kent., M, (2007). *Definition of socialization*. The Oxford Dictionary of Sports Science & Medicine
- Laker, A. (2002). *The sociology of sport and physical education* (1st ed), pp 43-66, London, 11 New Fetter Lane: Routledge Falmer.
- Mandigo, J., Francis, N., Lodewyk, K., Lopez, R., Physical & Health Education Journal; Autumn 2009; 75, 3: CBCA Complete
- Markovits, A., Post, S., Rensmann L., (2010) pp. 11. *Gaming world* (1st ed). University Press, Princeton: Princeton
- Mellor, G. (2008). *The Janus faced sport: English football, community and the legacy of the 'third way'*. Soccer and Society vol. 9 (No 3), pp 313-324.
- Penedo, J., & Dahn, R. (2005), *Exercise and well-being: a review of mental and physical health benefits associated with physical activity. Current opinion in psychiatry*
- Smith, E. (2010). Sociology of sport and social theory, 2nd ed. pp 44-46. *Human Kinetics*, USA
- Spickard P., Post S., Lapman B., (2011). *Learning culture through sports* (1st ed), pp 54-71. Maryland: Rowman & Littlefield publishers
- Strigas, A. Jackson, E. & Newton, J. (2003). *Motivating volunteers to serve and succeed: Design and results of a pilot study that explores demographics and motivational factors in sport volunteerism*. International Sports Journal, West Haven 7.1, pp 111-123.
- World Health Organization (2009), Global health risks. Mortality and burden of disease attributable to selected major risks. Geneva.
- Yan, J., & McCullagh, P. (2004). *Cultural influence on youth's motivation of participation in physical activity. Journal of Sport Behavior*, 27,

Zakus, D. (1999). The Saskatchewan Roughriders and the construction of identity and regional resistance in Saskatchewan Roughriders and the construction of identity and regional resistance in Saskatchewan, Canada. *Football Studies*, vol 2, pp 57 69.

Πηγές

Αρχείο Αθλητικού Οργανισμού Δήμου Αγίας Βαρβάρας

Αρχείο Δήμου Αγ. Βαρβάρας, τμήμα υποστήριξης πρόνοιας, 2015.

Αρχείο Δήμου Αγ. Βαρβάρας, Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.), 2010, Έρευνα διεύρυνση αντιλήψεων ΑΜΕΑ

Αρχείο των πολεοδομικών αποφάσεων του Υ.ΠΕ.Κ.Α

Αρχείο τμήματος πρόνοιας και αρωγής Δήμου Αιγάλεω

Εγκύκλιος: Εγκρίσεις Γενικών Προγραμμάτων Άθλησης για Όλους Μεγάλης Διάρκειας της περιόδου 2012-2013. Γ.Γ.Α, Διεύθυνση Άθλησης για Όλους, Τμήμα παρακολούθησης και Ελέγχου Π.Α.γ.Ο

Εγκύκλιος Υπουργείου, Γ1/1126/17-9-1993 Υπ.Π.Ε.Θ.Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, (2001), *Η κατάσταση των τσιγγάνων στην Ελλάδα*, Αθήνα

Ελληνική Στατιστική Αρχή (2013). Δελτίο Τύπου: *Ανακοίνωση δημογραφικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών του Μόνιμου Πληθυσμού της Χώρας σύμφωνα με την Απογραφή Πληθυσμού -Κατοίκων 2011*.

Επιτροπή Περιφερειών, *Ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης για τον αθλητισμό*, 2011

Ευρωπαϊκή Ένωση (1997). *Συνθήκη του Αμστερνταμ*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (1999). *Εκθεση του Ελσίνκι για τον αθλητισμό*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2000). *Συμπεράσματα της προεδρίας Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ν 3370/1955, Εφημερίδα της κυβερνήσεως της ελληνικής δημοκρατίας, 23 Σεπτεμβρίου 1955, αρ. Φύλλου 258, σελ. 2112.

Ν. 3463/2006, ΦΕΚ Α 114/8.6.2006,

Ν 3852 ΦΕΚ Α' 87/7.6.2010 «*Νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης -πρόγραμμα Καλλικράτης*».

Ν. 2539 ΦΕΚ Α' 244/4.12.1997

Νόμο υπ. Αριθμ. 3463 άρθρο 1, ΦΕΚ Α 114/8.6.2006

Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού -Α' Φάση Επιχειρησιακού Προγράμματος 2016-2019
Δήμου Αγίας Βαρβάρας

Στοιχεία της Διεύθυνσης διοικητικών & οικονομικών υπηρεσιών, Αρχείο Δήμου Αγίας Βαρβάρας

Συνθήκη της Λισαβόνας Για την τροποποίηση της συνθήκης για την ευρωπαϊκή ένωση και της συνθήκης περί ιδρύσεως της ευρωπαϊκής κοινότητας.

ΥΠΠΟΑ/ΓΔΟΑ/ΔΑΟΠΑΑΕΥΔΣ/69097/2670/170

ΦΕΚ 916/Β/17-10-1997, Εφημερίδας Κυβερνήσεως

ΦΕΚ 236/Β/22-02-2005, παρ. 5 Εφημερίδας Κυβερνήσεως

ΦΕΚ 120/Β' /09-02-2010 Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, τεύχος δεύτερο

ΦΕΚ 883/Β' /21-06-2010 Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, τεύχος δεύτερο

ΑΠ.26869, ΦΕΚ 2527/Β/8-2-2013 Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, τεύχος δεύτερο

European council European sports charter.

Report from, *The state of the world's children 2013: executive summary* (2013), UNICEF, available at: https://www.unicef.org/sowc2013/files/SOWC2013_Exec

Third International Ministerial Conference on Physical Education and Sport, 1999

Παραρτήματα

Πίνακας 1. Βιβλίο εγγραφών κλειστού γυμναστηρίου Μεγάλου Αλεξάνδρου 2010-2020

ΑΘΛΗΜΑ - ΕΤΟΣ	2010- 2011	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2019- 2020
ΟΜΑΔΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	116	98	111	102	109	92	84	64	58	52
ΜΥΙΚΗ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ	736	442	528	494	523	425	384	259	245	145
ΜΠΑΛΕΤΟ	44	48	51	46	49	52	49	41	38	34
ΤΡΑΠΟΛΙΝΟ						21	18	14	15	14
ΕΝΑΕΡ.ΑΚΡΟΒΑΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ						18	14	12	11	09

Πίνακας 2. Προγράμματα μαζικού αθλητισμού, βιβλίο εγγραφών 2010-2020

ΑΘΛΗΜΑ - ΕΤΟΣ	2010- 2011	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2019- 2020
ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ	48	54	50	58	59	57	51	54	59	42
ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗ	22	18	19	26	24	26	22	18	17	15
ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗ	42	52	57	54	56	59	62	59	54	44
ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗ	34	36	37	32	34	31	33	34	36	32
ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	12	13	12	12	12	12	11	12	12	11
ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ ΤΑΕ KWON DO	56	48	58	56	59	64	58	61	57	51
ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗ	19	16	19	20	20	18	19	20	20	14
ΤΕΦΑΑ ΣΤΡΑΤ. ΣΧΟΛΕΣ	4	6	3	7	4	6	3	4	5	4
ΡΥΘΜΙΚΗ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ	44	39	43	49	46	48	46	48	46	40
BEACH VOLLEY ΠΑΙΔΙΚΟ						14	16	13	16	14
BEACH VOLLEY ΕΝΗΛΙΚΩΝ						13	13	14	15	13

Πίνακας 3. Απασχολούμενοι καθηγητές φυσικής αγωγής ανά έτος, περίοδος 2011-2020

ΕΤΟΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
2011-2012	21
2012-2013	18
2013-2014	17
2014-2015	17
2015-2016	16
2016-2017	16
2017-2018	17
2018-2019	16
2019-2020	13
Μ.Ο.	16,7

Πίνακας 4 Βιβλίο εγγραφών σχολικού αθλητισμού περίοδος 2010-2015

ΑΘΛΗΜΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜ.	2010-2011 ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	2011-2012 ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	2012-2013 ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	2013-2014 ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	2014-2015 ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ	4	12	48	54	50	58	59
ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗ	4	12	22	18	19	26	24
ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡ.	4	12	42	52	57	54	56
ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ	4	12	56	48	58	56	62

Πίνακας 5 Βιβλίο εγγραφών σχολικού αθλητισμού περίοδος 2015-2020

ΣΠΟΡ-ΑΘΛΗΜΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	ΩΡΕΣ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜ.	2015-2016 ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	2016-2017 ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	2017-2018 ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	2018-2019 ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	2019-2020 ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ	4	12	57	51	54	59	42
ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗ	4	12	26	22	18	17	15
ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡ.	4	12	59	62	59	54	44
ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ	4	12	64	58	61	57	38

Πίνακας 6. Οικονομικά στοιχεία 2011-2020, βιβλίο εσόδων Αθλητικού Οργανισμού

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΓΓΑ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΗΜΟΣ
2011	182.818,67	42.793,00		140.025,67
2012	131.986,72	36.575,00	51.800,00	43.611,72
2013	74.205,00	38.130,00		36.075,00
2014	83.370,00	28.255,00	54.663,00	452,00
2015	65.325,00	36.460,00	22.518,00	6.347,00
2016	66.620,00	28.224,00		38.396,00
2017	78.400,00	23.045,00	48.416,00	6.939,00
2018	78.905,00	22.260,00	25.740,00	30.905,00
2019	92.195,00	17.380,00	11.430,00	63.385,00
2020	121.135,00	6.785,00	9.144,00	105.206,00
ΣΥΝΟΛΑ	974.960,39	279.907,00	223.711,00	471.342,39

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.